

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprte strani

RADO BORDON

Sila spomina

IGOR TORKAR

Neznosna počasnost
umiranja sramote

SPOMENKA HRIBAR

Za spravo med nami gre, ki
smo danes tu doma

STANISLAV KLEP

Z družbo brez kritike se
dogaja isto kot s stoječo vodo

Še stopnica do gimnazije

Kakorkoli so posebne izobraževalne skupnosti kritizirane kot samoupravno-birokratski neobdobje, se v njih vendarle izcimijo tudi kaj dobrega. PIS za družboslovno usmeritev, denimo, se je že od svojega rojstva naprej, ki ga je povilo sloveče usmerjeno izobraževanje, zavzemal za združevanje tistih srednješolskih programov, ki so podlaga za nadaljnji študij na višjih in visokih šolah. S preprostimi besedami: za gimnazijo, tisto »elitno« splošno srednjo šolo, po kateri so reformisti v začetku osemdesetih let posebno vneto pljuvali.

Gimnazija se počasi vrača (menda se bo tudi ime, ki je čisto lepo in kratko in ljudem domače). Predlani sta bila prva od reformiranih srednješolskih programov na novo prenovljena družboslovno-jezikovni in naravoslovno-matematični, za naslednje šolsko leto je določeno zlitje družboslovno-jezikovnega in splošnega kulturnega v družboslovni in kulturni program (Škofja Loka, Jesenice), ki se mu dodaja še pred tremi desetletji v duhu socialistične enakosti pooptepana gimnazijska klasično-humanistična smer z

že skoraj muzejskim ostankom pouka latinščine (Škofja Loka).

Na dlani je, da do nekdanje gimnazije v nekoliko spremenjeni, posodobljeni vsebinski preobleki, manjka le še stopnica. Zakaj kompromis, postopnost, ki je pedagoško, strokovno in metodološko problematična, saj gre (spet) za poskus z ljudmi: generacija, ki bo vpisala prenovljeni družboslovni in kulturni program, se bo izobraževala po kvalitetnejšem programu kot prejšnja, ne pa še po tako kvalitetnem, kot bi se lahko, če bi strokovni svet PIS imel bolj proste roke. Vpliv politike je pri oblikovanju programov še močan, zaradi tega se strokovne odločitve prepočasno uveljavljajo. Zaradi tega še stopnica do gimnazije.

PIS za družboslovno usmeritev je terjal ugotavljanje odgovornosti tistih, ki so uveljavili in uresničili tiste rešitve v reformi šolstva, ki so se izkazale kot napačne in katerih posledice čutimo še danes. Ne iz sladostrajstva lovec na čarovnice, ampak zato, da se te ljudi ogradi od nadaljnjega vpliva na oblikovanje šolskih programov. Vredno je vsaj poskusiti...
H. Jelovčan

Škofja Loka, 3. junija — Danes se v Škofji Loki končuje 27. kongres Antropološkega društva Jugoslavije, ki se ga udeležujejo najuglednejši predstavniki te znanosti iz vse domovine, prišli pa so tudi gostje iz treh vzhodnoevropskih držav. Organizator znanstvenega srečanja je katedra za antropologijo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani, ki jo poosebljata doc. dr. Marija Štefancič in mag. Tatjana Tomazo-Ravnik. — Foto: G. Šinik

Kranj, 1. junija — Ta teden Vojašnica Stanega Žagarja iz Kranja skupaj s centri srednjih in visokih vojaških šol Jugoslavije in Zavodom SRS za šolstvo pripravljata srečanje z učenci 7. razredov osnovnih šol in mentorji poklicnega usmerjanja v gorenjskih srednjih šolah. Prvi pogovor, ki se ga je udeležil tudi general Ivo Tominc, potekal pa je ob filmskem in slikovnem prikazu življenja in dela v vojaških šolah, je bil v Domu JLA v Kranju, nato v osnovni šoli Franceta Prešerna, zatem pa še v šolah v Radovljici, na Jesenicah, v Trzinu in Škofji Loki. — Foto: G. Šinik

Konferenca jugoslovanskih komunistov

Smo spet samo govorili

Kranj, 2. junija — Konferenca Zveze komunistov Jugoslavije je ponovno pokazala vse razsežnosti naše krize sedanosti in še vedno različnih pogledov v prihodnost. Dosežena je bila vsaj besedna enotnost, da je treba gospodarstvo korenito spremeniti in zgraditi na sodobnejših in demokratičnih osnovah tudi politični sistem. Svoj obraz in vsebino dela pa mora menjati tudi Zveza komunistov. Gledanja na te spremembe so v Jugoslaviji še vedno različna, vendar poglobljanju krize in izzivu časa ne bo mogoče več uteči. Zveza komunistov ne more samo zaradi svojega imena ostati vodilna idejnopolitična (ne oblastvena) sila, ampak predvsem zaradi svojega ravnanja. Ljudje, vedno bolj obremenjeni s težavami preživetja, terjajo predvsem dejanja, na račun slabih izkušenj preteklosti pa sprašujejo, če smo spet samo govorili. Več o konferenci na 3. strani.

J. K.

Posvetovanje o pridobivanju in predelavi uranove rude

Izkušnje madžarskega rudnika urana

Škofja Loka, 2. junija — V Škofji Loki in Todražu poteka dnevno posvetovanje madžarskih in naših strokovnjakov o raziskavah pridobivanju in predelavi uranove rude, namen posvetovanja pa je izmenjava izkušenj.

Včeraj dopoldne je strokovno posvetovanje potekalo v dvorani Loškega odra, saj je bilo zanimivo za javnost. Uvodoma sta spregovorila dr. Peter Gregorc s Splošnega združenja energetike Slovenije in Dušan Pensa, direktor Rudnika urana Žirovski vrh. V prvem delu so strokovnjaki spregovorili o 32-letnem rudarjenju v uranskem nahajališču Mecsek na Madžarskem in o rezultatih raziskav po-

daljškov rudišča Žirovski vrh, v drugem delu pa o varstvu pri delu v RUŽV, radonu in njegovih pomocih v delovnem in življenjskem okolju ter o radiološki zaščiti in varstvu okolja v madžarskem rudniku. Popoldne so se strokovnjaki v geološki, rudarski in predelovalni sekciji posvetili posamičnim strokovnim vprašanjem, danes pa si bodo ogledali Rudnik urana Žirovski vrh.

V nedeljo, 5. junija, pa bo ob prazniku Krajevne skupnosti Gorenja vas Rudnik urana Žirovski vrh za vse obiskovalce odprt od 9. do 14. ure.

Sprejemni izpiti 20. junija

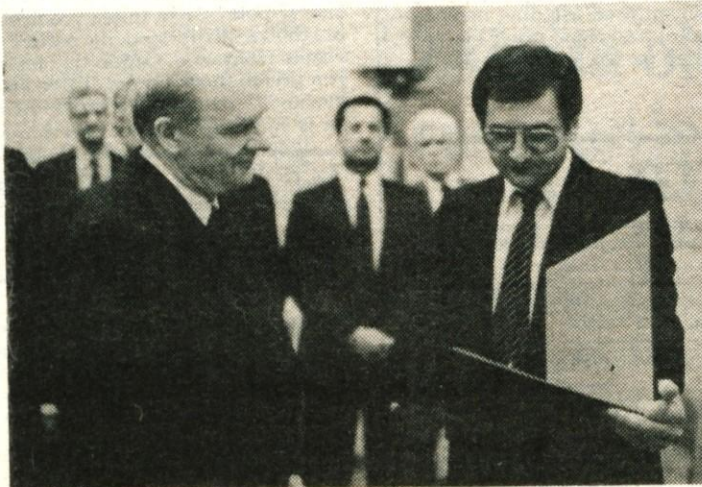
Kranj, 2. junija — Komaj si bodo osmošolci oddahnili od šolskih nalog in spraševanja, ki se odvija s polno paro, že se bodo potili na sprejemnih izpiti za vstop v prvi letnik srednje šole. Na srečo ne vsi, saj bodo na Gorenjskem le štiri šole zaradi prevelikega števila kandidatov omejile vpis. Sprejemni izpiti bodo 20. junija.

V srednji šoli za trgovinsko dejavnost v Kranju čaka test iz slovenskega jezika in matematike bodoče komercialne tehnike in prodajalce, v srednji šoli ekonomske in družboslovne usmeritve v Kranju bodo sprejemni izpiti samo za poslovno finančno in trgovinsko dejavnost, prav tako v slovenskem jeziku in matematiki. V Škofji Loki bodo v srednji družboslovno-jezikovni šoli sprejemni izpiti iz slovenskega in angleškega jezika za družboslovni in kulturni program, v Kranju pa v srednji šoli pedagoške, računalniške in naravoslovno-matematične usmeritve test iz matematike samo za kandidate v računalništvu. Za uteho, čeprav je bolj slaba, tistim, ki bodo sprejemni izpiti odpadli, naj zapišemo, da je v številnih šolah še obilo prostih mest; posebno tekstilu, obutvi, gumarstvu, gradbeništvu, lesarstvu, za katere gorenjska podjetja ponujajo učencem tudi dovolj kadrovskih štipendij.

H. J.

Zadružni priznanji

Kranj, 31. maja — Kmet Alojz Logar iz Gorič (Gorenjska kmetijska zadruga - TZO Naklo) in Kmetijska zadruga Škofja Loka bosta ta konec tedna na srečanju kmetijskih rekorderjev v Prizrenu (SAP Kosovo) prejela jugoslovansko priznanje za pridelovanje hrane, ki ga podeljuje Zadružna zveza Jugoslavije. Dobitniki priznanj iz Slovenije jih je šest - bodo gostje zadružnikov iz Velike Kruše, ogledali si bodo Dečane in Pečko hierarhijo, nazadnje pa jih bo pot vodila čez Črno goro v Dubrovnik, odkoder se bodo vrnili domov. C. Z.

Bled, 31. maja — Po popoldanskem ogledu Tovarne avtopnevmatike v kranjski Savi so na kratki slovesnosti v Vili Bled izročili firmi Volkswagen posebno priznanje Gospodarske zbornice Slovenije. Namenjeno je dvajsetletnici sodelovanja, kranjska Sava je v tem času dobavila Volkswagnu 3 milijone avtoplaščev, deloma tudi posredno sarajevskemu TAS-u, posel pa je bil vredne približno 100 milijonov nemških mark. Njegov temelj je seveda sodelovanje s Semperitom, s katerim je Sava pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju sklenila pred 21. leti, presega pa običajne licenčne odnose, saj so skupaj zgradili tudi novo tovarno avtoplaščev v Kranju. Dvodnevno srečanje poslovnih partnerjev Volkswagna, Semperita, TAS-a in Save, ki jih je minulo sredo sprejel podpredsednik republiškega izvršnega sveta Janez Bohorič, je seveda minilo tudi v pogovorih o nadaljnjem sodelovanju. V kranjski Savi zdaj izdelajo 3 milijone avtoplaščev letno, približno polovico jih izvozijo. — M. V. — Foto: G. Šinik

Zlati znaki ZSMS

Med letošnjimi dobitniki zlatih znakov ZSMS je tudi Petra Škofic iz Kranja, glavna urednica mladinskega glasila Naprej. Med dobitniki priznanja zlati znak mentorja ZSMS najdemo Lojzeta Domanjka, režiserja Prešernovega gledališča iz Kranja. Zlato ptico za ustvarjalne dosežke na področju literature je letos prejel Miha Mazzini iz Radovljice. V. B.

VAŠ BUTIK
TURISTIČNIH
USLUG

KOMPAS
LETALIŠČE
BRNIK
TEL.: 22-347

STROKOVNO SPECIALIZIRANA JUGOSLOVANSKA PRIREDITEV

16. SEJEM OPREME
IN SREDSTEV
CIVILNE ZASČITE

STROKOVNI SEMINAR: ZAŠČITA
IN REŠEVANJE RASTLIN IN
RASTLINSKIH PROIZVODOV

KRANJ, 7. - 10. 6. '88

- celovit prikaz jugoslovanskih dosežkov in seznanitev z novitetami na področju opreme in sredstev civilne zaščite
- protipožarna zaščita
- medicinska, kemična zaščita
- transportna sredstva
- telekomunikacijski sistemi
- signalizacija
- demonstracije

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Strel v prazno

Trditev ni prehuda. Gre za pred meseci rojeno in pred tem na zadnji zvezni partijski konferenci poudarjeno idejo, da bi v zvezni skupščini formirali nov zbor: zbor združenega dela. Ideja je navidezno globoko skladna z našim političnim geslom, da mora delavčeva beseda največ veljati, da mora glas združenega dela dobiti prevladujočo besedo. Ne gre dvomiti v dobronamernost tega predloga, čeprav se za njim lahko tudi marsikaj skriva, če že drugače ne, pa v tej Jugoslaviji tako priljubljena dodatna možnost skupščinskega preglasovanja, ne v smislu vrednosti argumentov, ampak interesov, zbranih v številu dvignjenih rok.

Veliko je argumentov, da bi bila ustanovitev novega zbora strel v prazno in dodatno zapletanje že tako zapletenega skupščinskega in delegatskega sistema. Kaj bi recimo danes lahko naredil zbor združenega dela na najvišji ravni, ko je samoupravljanje na mnogih področjih že popolnoma dotočeno, ko delavec in njegova organizacija v splošnem sirašenju nimata o čem odločati in ko imajo državni in partijski vrhovi škarje in platno v svojih rokah in ko skupščina kot najvišji oblastveni in samoupravni (delavski) organ v državi dela in odloča pod pritiskom domačih razmer in tujih upnikov, ki so voljni pomagati (pod svojimi finančnimi pogoji) reševati našo stisko. V takih razmerah je ustanovitev takšnega zbora v zvezni skupščini tudi iluzija in posmeh delavskemu samoupravljanju. Svoj smisel ima odločanje o družbenem bogstvu, nikarkršnega pa odločanje o takšni ali drugačni porazdelitvi revščine.

Tudi če odmislimo današnje razmere in zaupamo prihodnosti, ko naj bi bilo naše življenje spet materialno in duhovno bogatejše, bi bila nova tvorba delegatskega sistema na zvezni ravni predvsem odveč. Mar nimamo že zborov združenega dela v občinskih, republiških in pokrajinskih skupščinah, mar nimamo že kopico drugih institucij delavskega razreda, vključno s sindikatom, ki naj zastavijo svojo besedo. Mar nimamo gospodarskih zbornic in organov z delavskim predznakom s partijo na čelu. Seveda jih je treba razbremeniti spon in jim dati dihati. Združeno delo naj meri platno po svojih vatlih, ker samo najbolje ve in zna, politika pa naj oblikuje sisteme, ki bo to omogočal. Pri nas pa je žal sedaj ta vloga še obrnjena in mora molčati tisti, ki ima pravico biti najglasnejši.

Pred razširjeno sejo slovenskih sindikatov

Kriza sproža obrambne mehanizme

Kranj, 31. maja — V Ljubljani bo 24. junija razširjena seja Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki bo obravnavala delo sindikata v dveh letih od kongresa, načrtovano prenovo sindikalne organizacije ter program zagotavljanja socialne varnosti, ki je nastal kot odziv sindikata za ukrepe, ki jih je maja sprejela zvezna skupščina.

Majski zvezni ukrepi pomenijo nov udarec standardu, ki že nekaj časa nezadržno pada. Tudi prehod na tržno-blagovni način gospodarjenja bo spočetka negativno vplival na razmere v delovnih organizacijah, ki se niso zmogle hitro prilagoditi. Večje težave bodo tam, kjer imajo neperspektivne programe, zastarelo tehnologijo, nenačrtno zaposlovanje in razvoj. Tu je pričakovati presežke delavcev, težave pri zaposlovanju mladih solanih ljudi, motnje v izplačevanju plač, težave pri zadovoljevanju skupnih potreb, pa tudi vse več delavcev, ki so na robu preživetja. Takim in podobnim težavam se je mogoče zoperstaviti le z dobrim socialnim programom. Zveza sindikatov Slovenije

Franc Hribar, dosedanjí sekretar Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, se zaradi zdravstvenih razlogov poslavlja od te funkcije. Eden od dveh kandidatov za prihodnjega sekretarja republiških sindikatov je tudi Branko Iskra, predsednik medobčinskega sveta sindikata za Gorenjsko.

je predlagal takega, ki bo ublažil posledice krize, hkrati pa motiviral ljudi za delo, nalaga pa socialne ukrepe nosilec od združenega dela do občine in republike.

Socialni program predstavlja le del gradiva, pripravljene za

razširjeno sejo slovenskih sindikatov, vendar ga omenjamo na prvem mestu. Za obubožan delavski razred, ki se ta hip najresneje ukvarja z mislijo na preživetje, je pač najpomembnejši. Tudi gorenjski sindikalni predsednik, ki so te dni premlevali priprave na omenjeno sindikalno sejo, so napovedali, da v javni razpravi pričakujejo največ tovrstnih razprav. Slednje se bodo vrstile do srede junija, mimo socialnega programa pa naj bi spregovorile tudi o učinkovitosti sindikata v kriznih razmerah, pa tudi o prestrukturiranju gospodarstva in vanj vgrajeni socialni politiki, saj sicer za zagota-

vljanje socialne varnosti ne bo kje vzeti.

Smisel sindikalnega kongresa, 24. junija, je nedvomno oena, kako se je sindikat v dveh letih po 11. kongresu loteval družbenih vprašanj. Tu je pričakovati veliko kritičnih besedi. V sindikatih se zavedajo, da bo potrebna prenova organizacije, saj sedanja ni kos krizi. Obvladovanje le-te namreč terja, da se sindikat ne izčrpa v preširoko zastavljenih, presplošnih in premalom življenjskih aktivnostih, temveč se tako organizacijsko, kadrovske in akcijsko usposobi, da bo učinkovitega prizadevanja moč konkretnije meriti.

D. Z. Žlebit

Gorenjka je glasovala proti programu razvoja

Jesenice, 2. junija - Zbor združenega dela je sprejel program dolgoročnega razvoja turizma v občini, proti je glasovala le Gorenjka.

Na ponovni seji zbora združenega dela na Jesenicah - prejšnja seja ni bila sklepna - so delegati med drugim sprejeli poročilo o uresničevanju srednjeročnega plana občine za lani, poročilo o zaposlovanju in kadrovske politiki ter poročila o delu postaje milice, sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Triglavskega narodnega parka in kmetijsko zemljiške skupnosti. Razen tega pa naj bi sprejeli tudi predlog odloka o razglasitvi naravnih spomenikov na področju Triglavskega narodnega parka v občini Jesenice in dolgoročni program razvoja turizma v občini.

Na program razvoja turizma v občini je bilo v javni razpravi več pripomb, ki so jih sproti usklajevali. Oba zbora, tako družbenopolitični kot zbor združenega dela sta program sprejela, na seji zbora združenega dela pa je bil delegat gostinske in turistične organizacije Gorenjke še vedno proti predloženemu dolgoročnemu programu razvoja. Gorenjka ima nekaj pripomb in se torej s takim programom ne strinja. Gorenjka je v vseh občinskih planih opredeljena kot nosilka razvoja v zgornjesavski dolini.

Delegati zbora združenega dela tudi niso razpravljali o predlogu odloka o razglasitvi naravnih spomenikov na področju Triglavskega narodnega parka, saj zbor krajevnih skupnosti tega odloka ni sprejel. Ugovori se nanašajo predvsem na varstveni režim za triglavski ledenik. Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine predlaga, da se v poletnih mesecih prepove smučanje na ledeniku, s čimer pa se delegati zbora krajevnih skupnosti niso strinjali.

D. Sedej

LEJA COLNAR
POGLAD ČEZ PLOT

Molitev v JLA

Družina je objavila pismo, ki so ga naslovili javnosti študenti teološke fakultete v Ljubljani z oddelkom v Mariboru. Med drugim pravijo, da se tako kot vsi verniki srečujejo s posebnim zapostavljanjem med služenjem vojaškega roka. V JLA je prepovedano kakršnokoli obiskovanje verskih obredov in branje verske literature. Pravijo, da imajo največ težav absolventi srednjih verskih šol in fakultete, ker da jih obravnavajo bolj ali manj prikrito kot nezanesljive vojake in možne notranje sovražnike domovine. Poudarjajo, da je to v nasprotju z ustavo in človekovimi pravicami.

Kaže, da je pri nas življenje zares tudi v vsakdanji praksi (povezano) z mistiko. Večerne novice opozarjajo v članku »Denarja ni, pa vendarle je« na nekaj tipično naših stvari.

Ko je bilo stavkajočim v skopski železnari rečeno, da za višje OD ni denarja, sta njihovo mesto in republika dala za izgradnjo nove letališke zgradbe in opremo več kot 40 milijonov dolarjev, kar je enako vrednosti več kot 200.000 povprečnih OD.

Da denar vendarle je, potrjujejo podatki za kaj porabimo več kot četrtno letos pričakovanega dohodka od turizma, denarja, ki ga tako potrebujemo. V državi imamo letno 139 sejmskih prireditelj, od katerih jih ima 63 naziv »mednarodnih«, čeprav zunaj države to priznavajo le štirinajst. Ti razstavniki prostori in njihova oprema »požrejo«, drugače povedano, tretjino sredstev, ki jih ima gospodarstvo za propagando. Če se vrnemo k četrtni denarja, ki naj bi ga ustvarili letos v turizmu - lahko povemo, da pri tem niso vračunani stroški, ki jih imamo s sejmami v tujini.

Zagotovo denar je, kajti izračunali so, da znašajo pri nas stroški za zakone, sklepe, navodila, usklajevanje normativnih aktov, sprejetja družbenih dogovorov, intervencijskih zakonov o omejevanju OD itd. več kot 2 milijardi dolarjev. Če ne bi bilo denarja, vsega tega ne bi mogli producirati v tolikšnih količinah, da smo verjetno le res »najboljši na svetu«, kot radi pretiravajo za vsako nepomembnost v nekaterih delih naše države. Sedaj smo v fazi sprejemanja ustavnih dopolnil. Predvidevajo, da bo potrebno za uresničitev ustavnih dopolnil 40 novih zakonov. Nihče ni računal, koliko bo to stalo.

Bo že držalo, da se čudeži dogajajo, saj denarja kljub vsemu nikoli ne zmanjka! Pa se zaključimo v znaku misticizma.

Joža Vlahovič v Vjesniku pravi, ko komentira Mladinino pisanje o nameravanem udaru v Sloveniji, da je glavni urednik Mladine Robert Botteri v nekem intervjuju v Zagrebu še pred kratkim zmagoslavno dejal, da je »danes v Sloveniji od Mladine močnejša samo Cerkev«. Človek bi se najraje takoj prekrizal, pravi Vlahovič, mi pa dodajmo, da je seveda predpogoj, da ta človek ni v JLA.

GORENJSKI GLAS

Ob 35 - letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargl (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz solskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO IN DS, ekologija), Danica Zavri - Zlebitr (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Trzič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Volžič (lektoriranje).

Naročnine za 1. polletje 15.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 - Tekočni račun pri SDK 51500 - 603 - 31999 - Telefoni: direktor in glavni urednik 28 - 463, novinarji in odgovorna urednica 21 - 860 in 21 - 835, ekonomska propaganda 23 - 987, računovodstvo, naročnine 28 - 463, mali oglasi 27 - 960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421 - 1/72.

uredništvo tel. 21860

Za manj denarja več muzike

Kranj, 23. maja - Spremenjeni pogoji poslovanja v zdravstveni skupnosti narekujejo tudi spremembe v samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela. O osnutku tega dokumenta so razpravljali tudi delegati kranjske zdravstvene skupnosti.

Vanj so zajete tudi omejitve pri zaposlovanju, osnove za oblikovanje OD, sklada skupne porabe, rezervnega sklada, način obračunavanja materialnih stroškov, odkupe za leto 1988, spremljanje doplačil zdravstvenih storitev, slednjic pa tudi obveznost zdravstvenih organizacij pri enotnih obratovalnih časih v vseh ambulantah.

Dokument je enoten za vse zdravstvene organizacije na Gorenjskem, pomeni pa dokajšnjo finančno zaostreitev poslovanja in tudi več dela. V razpravi so delegati terjali višjo indeksirano porabo, vsaj v višini republiškega povprečja. Sodili so, da so gmotni stroški prenizko ocenjeni, glede na to, da jih povečujejo zdravstveni ukrepi zoper aids. Največ razprav pa se je sukalo okoli delovnika zdravstvenih ambulant. Delegati so se pritoževali zoper dolgotrajno posodajenje po čakalnicah, zoper zdravnike, ki prepozno začenjajo ordinirati in prezgodaj končujejo. Konkretnih imen sicer niso navajali, opozarjali so pač zgolj na pogost pojav v našem osnovnem zdravstvu. Svoje so rekli tudi zdravniki, ki morajo denimo v dopoldanski ordinaciji pregledati tudi okoli 40, celo 50 bolnikov, vmes pa so klicani še na hišne obiske.

Delegati so terjali, naj se v ordinacijah drže reda, ki so si ga postavili, naj resnično začenjajo ob 6. uri in »zapirajo« ob 12.30, ali od 7. do 13.30, kakor že piše na vratih, njihovi ordinacije res efektivno delajo 6 ur dnevno, pristojni pa naj nadzirajo, ali se zdravstveni delavci tega res držijo.

D. Ž.

Kdo se priseljuje v radovljiško občino in kdo zaseda družbena stanovanja

Vsako leto za en razred otrok

Radovljica, 30. maja — Ker je zaposlovanje v radovljiški občini resen problem, ki sproža še številne druge, predvsem v družbenih dejavnostih, je izvršni svet v kratkem že drugič obravnaval kadrovskega razvoj občine in še nekatera druga vprašanja. To je vsekakor spodbudno in vredno pohvale, še posebej, če vemo, da je od zaposlovanja (dobrih delavcev, zlasti strokovnjakov) odvisna tudi prenova tehnološko in proizvodno precej zastarele radovljiške industrije.

Analiza, ki jo je pripravil komite za družbeni in prostorski razvoj, je namreč zanimala nekatere trditve, ki jih je bilo mogoče slišati na ulici in so jim ljudje tudi bolj ali manj verjeli. Ni res, da so priseljenci iz drugih občin in republik v glavnem nekvalificirani delavci. Nasprotno: takšnih je bilo v obdobju med 1982. in 1986. letom le tretjina, skoraj polovica je imela srednješolsko izobrazbo različnih stopenj, petina pa višjo in visoko izobrazbo. Čeprav je izobrazbena raven priseljencev presenetljivo visoka (v primerjavi z ostalimi gorenjskimi občinami), pa je še vedno nižja kot pri domači genera-

ciji, ki konča šolanje. Priseljenci torej ne izboljšujejo izobrazbene ravni prebivalstva niti je ne poslabšujejo, so le potuha delovnim organizacijam, da brez težav ohranjajo staro (slabo) stanje, in eden od vzvodov, da se številni dobri domači delavci in strokovnjaki vozijo na delo zunaj občine. Priseljivanje pa ima sicer še nekatere druge učinke: s priseljenci pride vsako leto tudi za en razred otrok, starih do 14 let, in drugič: priseljenci, med katerimi je večina starih od 15 do 44 let, pomlajuje občino, ki ima v povprečju najstarejše prebivalstvo na Gorenjskem, že dvajset let najnižji naravni prira-

stek v regiji in zadnjih deset let tudi nižjeje od slovenskega povprečja.

Kdo v radovljiški občini zaseda družbena stanovanja, ki jih delovne organizacije razdeljujejo med svoje delavce? Ali res je nekvalificirani delavci oz. delavci z nižjo strokovno izobrazbo iz drugih republik - kot se govori? Od skupno 262 stanovanj, kolikor so jih podjetja kupila po letu 1982, so jih 106 dobili domačini, 66 ali četrtno delavci iz drugih občin, 53 ali petino delavci iz drugih republik, za ostala pa ni znano. Po izobrazbi se na prvem mestu priseljenci (kar 12 odstotkov jih ima višjo in visoko šolo), drugi so domačini in tretji delavci iz drugih republik, med katerimi jih je več kot polovica dokončano ali nedokončano osnovno šolo. Sicer pa velja, da je izobrazbena raven stanovanalcev v družbenih stanovanjih nižja od povprečja zaposlenih v občini.

C. Zaplotnik

Iz dela OK ZSMS Kranj

Popolni obrat organiziranja

Pretekli teden je Boštjan Šefic, predsednik OK ZSMS Kranj, na tiskovni konferenci predstavil nekatera aktualna stališča in akcije občinske mladinske organizacije. Poskus prilagoditve časa?

Kot je uvodoma poudaril Boštjan Šefic, predsednik OK ZSMS Kranj, so tiskovno konferenco sklicali zaradi obveščanja širše javnosti o nekaterih aktualnih akcijah kranjske mladinske organizacije. Mladi namreč ocenjujejo, da so sredstva javnega obveščanja pomemben in hkrati sestavni del delovanja tudi mladinske organizacije.

Izhodišna točka tokratnega sestanka z novinarji je bila ocena poročila o delu OK ZSMS v preteklem letu, za katerega mladi menijo, da je bilo v veliki meri uspešno. Pomanjkljivost ugotavljajo predvsem v tem, da organizacija ne uspe zabeležiti vseh mnenj različnih mladinskih struktur in gre tako še vedno velikokrat zgolj za formalno potrjevanje sklepov. Ob tem pa se, tako kot ostala družba, glede na naravnost našega sistema, ne morejo izogniti številnim birokratskim preprekam, ki pa mlade dušijo še v toliko večji meri.

Glede na to in pa na izkušnje z nesklepnimi sejmami občinskih konferenc ter njeno neučinkovitostjo pripravljajo v Kranju spremembo notranjega organiziranja. V ta namen želijo postaviti občinsko konferenco kot najvišji mladinski organ v osrednjo funkcijo razpravljanja in odločanja, ki bo odprt najrazličnejšim interesom heterogene mlade populacije.

V jesenskem času bodo stekle intenzivne priprave na volitve za vodstvo OK ZSMS. Predvidoma se bo menjalo veliko število najodgovornejših mladincev, kar menijo, da bi marsikje prišlo prav tudi širše v občini. Za svoje volitve mladi že sedaj najavljajo, da bodo javne, s predstavitvami posameznih kandidatov in njihovih programov - vse skupaj pa zagotoviti resnične legitimnosti novega mladinskega vodstva.

Sicer bodo mladi, ki se združujejo v kranjski mladinski organizaciji, večino svojega časa tako na sejah predsedstva kot ostalih organov, namenili problematiki zaposlovanja, malih produkcijskih enot in stanovanj, kjer bodo predvsem obravnavali možnost preureditve podstrešnih stanovanj.

Na področju informiranja se bodo poleg rednega izhajanja že uveljavljenega Napreja, ustvarjalno vključili v priprave na realizacijo projekta »Radio Kranj«, kjer pripravljajo poseben mladinski program.

Pred časom so zavzeli tudi konkretno stališče okrog razreševanja problematike v Iskri Telematiki, kar je v bistvu samo izpeljava v letnem programu zastavljene naloge, da se tudi mladi aktivno vključujejo v razreševanje gospodarskih problemov v občini.

Ob prevetritvi načinov dela znotraj SZDL, bodo veliko pozornosti namenili tudi preživljanju prostega časa mladih. Na tem področju se bodo predvsem prizadevali za oživitve Kieselsteina in hkrati na izkušnjah Carnuia pospešili priprave za nov mladinski kulturni center.

V. Bešter

Vsi trije dobili zadostno podporo

Radovljica, 30. maja - Predsedstvo občinske konference SZDL Radovljica je na ponedeljkovi seji ugotovilo, da so vsi trije možni kandidati za predsednika občinske skupščine - Ciril Ažman, Marko Bežjak in Matija Markelj - na temeljnih kandidacijskih konferencah v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah dobili zadostno podporo. Kandidatno listo bodo določili na seji občinske kandidacijske konference, ki bo v sredo, 8. junija. Kot določa poslovnik, bodo za kandidata določeni tisti, ki bodo dobili več kot tretjino glasov navzočih. Če pa noben od kandidatov ne bo dobil zadostne podpore, bodo glasovanje ponovili za tista kandidata, ki sta v prvem krogu dobila največ glasov.

C. Z.

KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

Časom pravljen in obljub je odzvonilo

Kranj, 1. junija — Če bi samo besede samodejno spreminjale stvari brez udejanjanja v življenje, potem bi se morali že zdavnaj nekega jutra zbuditi v deželi srečnih in s problemi neobremenjenih ljudi, v deželi blagostanja, popolnega soglasja, enakosti, enotnosti in znanosti. Tako razmišlja marksistko tudi po konferenci Zveze komunistov Jugoslavije, ki je bila od nedelje do toka v Beogradu in na kateri je govorilo nad 470 delegatov. Je tokrat neprijetna realnost res zadnjič opozorila jugoslovansko partijo, da ne sme delati reda le pri drugih, ampak mora najprej temeljito pomesti na svojem dvorišču. Upajmo v pritrilni odgovor, čeprav mnogi še vedno pričakujejo čudežno moč od zahtevanega izrednega kongresa. Ljudje, katerim je kriza prva začela greniti življenje, pravljenam in obljubam ne verjamejo več. Njim ne koristi politiziranje in samo sklicevanje na njih račun, ampak cenijo dejanja.

Konferenca je le obdržala značaj konference kot metode dela centralnega komiteja, čeprav je bilo slišati zahteve, da bi se prelevila v nekakšen mali kongres in da bi na njej odločili in ne le razpravljali o stvareh, ki niso njena pristojnost. Na primer o ustavnih dopolnilih. Značilna je po številu razprav, ki so odsevale razmere, iz katerih so delegati prišli, pa tudi različno raven razmišljanja o ožjih in širših jugoslovanskih problemih. Mnogo preudarnih, na osnovno temo konference o krepitvi vodilne idejnopolitične vloge, enotnosti in odgovornosti

želeli povedati tisto, kar jim je ležalo na srcu in kar so jim naročili tam, kjer so jih izvolili. Po sproščenosti govorcev, različnosti mnenj in odzivanju delegatov na posamezne razprave je tokratna konferenca krepko drugačna od preteklih srečanj jugoslovanskih komunistov na najvišji ravni. Moteče in pod pričakovano ravni ugotavljanje, ali manjka črka ali ne, pa štetje, kolikokrat sta v stališčih napisali besedi socializem in morala, kaj piše v statutu in česar ne, in podobno.

Puščice kritike so letele na

polno prevlado večine nad manjšino v imenu demokratičnega centralizma brez pravice drugačnega mnenja. Niso bili redki pozivi, naj partija končno le začne delati tako kot ji je dolžnost kot Zvezi komunistov in ne kot

dogmatizma ter idejnih predsodkov. Na te zadeve vsak sicer gleda še po svoje, upoštevaje razmere, iz katerih prihaja. Popustiti ne smemo, so dejali, čeprav bo pri prvih večjih socialnih nemirih kdo klonil. Pri drugih dveh ciljih pa je bil izid, če vzamemo v Jugoslaviji zadnje čase zelo popularni žargon, neodločen. Duh demokratičnejšega, svobodnejšega in manj dogmatičnega snovanja političnega sistema in delovanja partije ni več lastnost Slovencev oziroma samo razvitejšega dela države, ampak se seli tudi v druge kraje, predvsem med mlajše. V tej

Govorice o vojaškem udaru so lažne

Konferenca je prejela tudi odprto pismo 22 podpisnikov iz Slovenije, ki zahtevajo javno pojasnilo o govoricah, da je bilo na seji predsedstva CK ZKJ 29. marca govora tudi o aretacijah oziroma vojaškem udaru v Sloveniji. Izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Ljubomir Varošlija je na konferenci dejal: »Če je v teh govorinah vsaj kanček resnice, potem lahko govorimo o grobem kršenju državljanских pravic v Sloveniji in o kršenju sedanje ustavne ureditve SFRJ nasploh.« Sekretar je dejal, da je predsedstvo sicer večkrat obravnavalo aktualna vprašanja v zvezi z vse bolj grobimi napadi na SLO in JLA, o tem pa redno obveščalo pristojne in javnost pred sporočili s seji. Predsedstvo je na seji 12. aprila sprejelo dokument s tega področja, ki vsebuje ocene o vsebini in posledicah teh napadov in tudi naloge, ki naj bi v napade preprečili in razkrinkale. Sklenili so, da bodo o tem posebej seznanili republikanske in pokrajinske čelake, pa tudi organizacije ZK v ustanovah, ki se posebej ukvarjajo s temi vprašanji. Predsedstvo CK ZKJ poudarja, da te govornice niso utemeljene in da gre za politično spletko.

partiji na oblasti ali državni partiji in da nehamo že enkrat govoriti, samo govoriti. Bile so tudi zahteve po trdi liniji partije. Z več plati je bil obravnavan problem odnosov v Srbiji in položaj te republike sploh, za Kosovo pa je bilo ponovno rečeno, da je to jugoslovanski problem. Mnenja so se kresala o ustavi, o položaju SZDL, odnosu do vernikov. Kot oblak je vse tri dni visel nad konferenco predlog, da se skliče izredni partijski kongres. Večina je bila proti takšnemu konferenčnemu sklepu, vendar ta možnost, če bomo po konferenci ponovno padli na izpitu, ostaja.

smeri je bil na konferenci zaznaven pozitivnejši premik, čeprav so bili še izredno glasni in močni glasniki trde roke, vsemogočne moči partije in njene vsevednosti, enotnosti dejanj in uniformiranosti mišljenja ter zanemarjanja manjšinskega mnenja in nasprotniki delovanja Zveze komunistov znotraj SZDL ter njenega sestopa z oblasti. Mnogo je bilo še iskanja sovražnikov, ne pa zaveznikov. Pluralizem interesov, tudi političnih, je še za marsikoga bogokletna stvar, vendar pred tem ne bomo mogli v nedogled zatiskati oči.

Stališča konference

Konferenca je sprejela 17 strani stališč, ki jih bo delovna skupina skupaj s centralnim komitejem dokončno oblikovala ter kot gradivo s konference pripravila tudi vse predloge in pobude, ki so padle tri dni v Beogradu.

Stališča poudarjajo, da mora biti zveza komunistov enotnejša, učinkovitejša za izhod iz krize. Temeljita in celovita družbena prenova, tudi z demokratizacijo Zveze komunistov, je edini način premagovanja krize. Izmikanje tem nalogam, predvsem gospodarskim reformam, bi pomenilo samo poglabljanje krize. Ustavne spremembe je zato treba sprejeti do konca leta, predvsem pa tiste, ki se nanašajo na spremembo gospodarskega sistema. Upoštevati je treba predloge, da se začne pripravljati nova, sodobnejša ustava. Sprejeti je treba celovito socialno politiko, ki mora biti prvina gospodarske politike. Zaradi začetnih težav in socialnih nemirov ne smemo odstopiti od uresničitve glavnega cilja — reforme v prid tržnega gospodarjenja. Konferenca je terjala večjo odgovornost na vseh ravneh ter aktivnejše delo komunistov v socialistični zvezi. ZK mora imeti več posluha za mlade. Ponovno se mora uveljaviti načelo demokratičnega centralizma. Kar zadeva odnos med manjšino in večino, mora biti pod do sklepov demokratična, v sodelovanju vsega članstva. Manjšina ima pravico ohraniti svoje mnenje, vendar mora brezpogojno uresničevati tisto, kar sprejme večina. Konferenca zavrača zahteve po ukinitvi republiških in pokrajinskih organizacij ZK, pa tudi težnje po dodatni federalizaciji zveze komunistov. ZK naj se poslej ne bi vmešavala v kadrovsko politiko in gospodarstvo, manj dogmatizma pa mora biti do raznih oblik lastnine. Volitve na vseh ravneh naj bodo tajne in z več kandidati. V stališča so tudi zapisali, da ima vsak človek pravico do svobodnega izražanja misli in interesov, tudi političnih, za katere se lahko bori, saj je to prvi pogoj za uresničitev samoupravne demokracije in svobode, je rečeno v stališčih.

Osnovno soglasje: rešiti se je treba

Na konferenco smo odšli s tremi osnovnimi cilji: poenotiti se do nujnih gospodarskih reform, do dopolnitve in demokratizacije političnega sistema in do demokratizacije Zveze komunistov.

Najvišja stopnja soglasja je bila očitno dosežena pri prvem cilju, ko tudi vedno več slepec spoznava, da je gospodarsko krizo treba najprej rešiti in to po modelih naprednega svetovnega gospodarstva, na osnovi trga in svobode gospodarskih subjektov, brez komande politike in

Centralni komitej ZKJ bo že na prvih sejah, vsaj tako je obljubil predsednik Boško Krunic, analiziral nauke konferenčne, pa tudi kritike na svoj račun. Časi popolne nedotakljivosti vodstva na tako visoki ravni so minili. V gradivo s konference bo vključeno vse, kar je bilo predlagano na beograjskem srečanju.

Celotna zveza komunistov se mora ozreti vase in okrog sebe, sicer ne bo imela pravice govoriti o sebi kot vodilni idejnopolitični sili naše družbe, pa tudi na njena vrata bo trkalo še manj ljudi.

Prilagodil: J. Košnjek

Kriza udarila tudi po škofjeloškem gradbeništvu

Pomagaj si sam in v občini ti bodo

Škofja Loka, 2. junija - Ponedeljkov sestanek članov predsedstva škofjeloškega sindikata je bil namenjen obravnavi problematike gradbeništva kot osrednji točki dnevnega reda. Pogledali so, kakšen je trenutni položaj v škofjeloških gradbenih podjetjih in tistih, ki so vezana na gradbeništvo, in to predvsem z vidika zmanjševanja družbenih investicij ter s tem povezanega pomanjkanja dela oziroma presežkov delavcev v gradbeništvu.

Iz razprave, ki so se je udeležili tudi zastopniki SGP Tehnik, tozid Gradbeništvo, Inštalacij, Obrtnika in Slikopleska, ni pa jih bilo iz LIO Gradiš in Marmorja, je bilo razumeti klic po zaščiti v domači občini oziroma, kot je bil zelo konkreten Tone Polajnar iz Inštalacij, naj se domačim izvajalcem da vsaj možnost pogajanja o ceni, namesto da se investitor že takoj odloči za ugodnejšega izvajalca od drugod.

Sicer pa v Inštalacijah že od začetka leta 1987 čutijo pomanjkanje dela. Kot prvi ukrep so odpovedali sodelovanje kooperantom. Vendar v Inštalacijah težko organizirajo majhna, razdrobljena dela, katerih finančni učinki so vrh tega slabi. Delavci vodstvu ne verjamejo, da so težave posledica razmer na trgu in v gospodarski politiki, ampak krivijo tudi vodstvo, češ da ne zna poiskati dela.

Padec družbenih vlaganj se krepko pozna tudi Tehnikovemu tozidu Gradbeništvo. Manjka velikih del, medtem ko se drobnarijam glede na zmogljivosti in organiziranost le težko prilagajajo. V »bogatih« letih so imeli prek sto kooperantov, zdaj le še približno trideset. Postopno zmanjšujejo tudi zaposlenost v lastni hiši. Številke so prevlekle zlasti v strojnem parku, pri soferjih in v režiji. Tehnik težko uspe s ponudbo zunaj škofjeloške občine, saj vsaka občina štiti svoje gradbine. Delo krati tudi dokaj neživiljenjska urbanistična zakonodaja, ki zavira pridobivanje zemljišč za gradnjo ter na različne načine draži ceno zgrajene površine.

Medtem ko v Obrtniku, ki je organiziran za manjša dela in zelo prilagodljiv, krize gradbeništva skorajda ne občutijo, pa je Milan Medved iz Slikopleska opozoril predvsem na neenakopraven položaj obrtnih podjetij v primerjavi z zasebniki. Zasebniki imajo manj družbenih obveznosti in so zato bolj konkurenčni. Obrtna podjetja so obremenjena enako kot vse gospodarstvo, družba pa kljub velikim besedam ne stori ničesar, da bi lažje zadihala.

Škofjeloški gradbinci so torej natresli kup težav, s katerimi se bolj ali manj uspešno spopadajo sami, pomoč pa pričakujejo tudi v občini. Predsedstvo škofjeloškega sindikata bo problematiko sicer posredovalo izvršnemu svetu, vendar je kot beli dan jasno, da si bo za to čase preširoko zastavljeno gradbeništvo lahko pomagalo le samo, in to z drugačno organizacijo, prilagodljivejšo za manjša dela, ki ne bodo več le novogradnje, ampak tudi obnove.

H. Jelovčan

S škofjeloške skupščine

Posledice ukrepov še nejasne

Škofja Loka, 2. junija - Poročilo o gospodarjenju v prvem letošnjem trimesečju je bilo sicer zamišljeno kot osrednja točka na današnjih zborih skupščine občine Škofja Loka, vendar očitno že preveč odmaknjene resnice med delegati niso sprožile odmevov. Bolj zanimive so bile nekatere sveže novice.

Tako bo škofjeloško združeno delo od 11. junija naprej manj obremenjeno za občinske prispevke, in sicer se bodo za 0,28 odstotka znižali prispevki za sise materialne proizvodnje ter za 2,03 odstotka za sise družbenih dejavnosti.

V zvezi z najnovejšimi ukrepi zvezne vlade je skupščina naložila občinskemu izvršnemu svetu dokaj zahteven posel; pripraviti mora informacijo o posledicah teh ukrepov v občini in predlog potrebnih aktivnosti.

Po novi »zamrznitveni« zakonodaji bi morali vračati preveč izplačane osebne dohodke tretjina vseh zaposlenih v škofjeloški občini, in to najmanj tri do pet odstotkov ter največ 67 odstotkov, če bodo hoteli spoštovati črko zakona, nad katero bo budno bdela Služba družbenega knjigovodstva. Ali bodo morali res vračati ali ne, pa danes še ni bilo povsem jasno, saj menda v pravilniku mrgoli »napak«, za katere se obetajo popravki. Morda bodo nove številke vrata za plače za malenkost širše odprle?

Sicer pa je skupščina priporočila vsem organizacijam združenega dela, naj zaradi pričakovanega nadaljnjega zaostrovanja razmer na vseh področjih poslovanja, zlasti pa na področju likvidnosti, izdelajo lastne programe za obvladovanje likvidnosti.

H. Jelovčan

16. sejum opreme in sredstev civilne zaščite

Zaščita okolja in reševanje iz višin

Kranj, 2. junija - Predsednik predsedstva Bosne in Hercegovine Nikola Filipović bo v torek, 7. junija, ob 10. uri v Kranju odprl letošnji 16. sejum opreme in sredstev civilne zaščite. Poleg prikaza izdelkov in novosti s področja opreme za civilno zaščito, kakor tudi osebno varnost oziroma zasebno zaščito, bo v sejmskih dneh od 10. junija v Kranju tudi več spremljajočih prireditev.

Na sejmu, edini tovrstni specializirani jugoslovanski prireditvi, bo letos sodelovalo okrog 560 proizvajalcev opreme za zaščito; med njimi 15 iz Zvezne republike Nemčije, Avstrije, Italije, Velike Britanije, Japonske, Švice in Združenih držav Amerike. Sejmska prireditve v Kranju se je namreč v zadnjih letih uveljavila tudi v tujini in je zanjo tudi vedno večji poslovni interes pri tujih proizvajalcih opreme za zaščito.

V sejmskih dneh bodo v Kranju tudi različne spremljajoče prireditve, največji pa bosta seminar o zaščiti in reševanju rastlin in rastlinskih proizvodov ter razstava o zaščiti voda, rastlin, zemljišča in zraka. Republiški sekretariat za ljudsko obrambo pa bo s posebno razstavo predstavil tudi vojaške in obrambne poklice.

Osrednja prireditve med letošnjim sejmom pa bo vaja z imenom Kranj 88. Prikazala naj bi predvsem pripravljenost in usposobljenost pripadnikov civilne zaščite, članov gorske reševalne službe, jamarskega društva, poklicne gasilske brigade, letalske enote milice in pripadnikov JLA za reševanje iz višin. Vaja bo v sredo, 8. junija, ob 13. uri ob Cesti JLA (nebotičnik in Nazorjeva ulica), generalna za sredino vajo pa bo že v ponedeljek, 6. junija, ob 13. uri na območju nebotičnika.

Zaradi vaje bosta v ponedeljek in sredo med 12.45 in 14.15 Cesta JLA (mimo avtobusne postaje) in del Nazorjeve ulice zaprti za motorni promet (razen za avtobuse). Obvoz bo po Cesti Staneta Žagarja in Oldhamski cesti. Stanovalci in lastniki avtomobilov pa naj v ponedeljek in sredo ne bi parkirali na prostoru za nebotičnikom in lekarno in v Nazorjevi ulici.

A. Ž.

Na konferenci so povedali

● MILAN KUČAN: »Razmišljam pa, kaj pravzaprav preprečuje tej konferenci, da bi storila tisto, kar naj bi storil izredni kongres? Kongresi so pač politično najbolj avtoritativna srečanja, ki jih običajno sklicujejo zato, da koncipirajo politiko, se pravi takrat, ko je treba neki program zamenjati z drugim. Ta procedura običajno potegne za seboj tudi zamenjavo vodstva. Zahtev po vsebinskih spremembah doslej ni bilo, zamenjavo vodstva pa lahko opravimo že prej, tudi brez izrednega kongresa. CK ima namreč možnost zamenjati tretjino vodstva, torej tudi predsedstvo, če je to problem. Kolikor jaz razumem razprave, to tudi je problem.«

● DR. MATJAZ KMECL: »ZK potrebuje dober, afirmativen program in čim več prijateljev. Zato bi bilo dobro, ko bi vsaj nekaj energije, ki smo jo na tej konferenci posvetili sovražnikom, usmerili v prijateljsko prepričevanje. S preštevanjem sovražnikov poenostavljamo vzroke za svoje težave. Krize bi se lahko hitro otresli, če bi bil za zaostajanje za sodobnim svetom kriv nacionalizem. Toda, najdragocenejši vir za premagovanje krize je znanje, to pa je v Jugoslaviji najmanj koristno. Eden od vzrokov je notorično nezaupanje do intelektualcev.«

● JOŽE SMOLE: »Slišimo, da se je Evropa odločila za visoko gospodarsko integracijo. Vsi pa pozabljamo, da takšne integracije niso dosegli s političnimi in zakonskimi določili, temveč z navadnim delovanjem tržnih zakonitosti. Govorimo o večini in manjšini in to tezo želijo prikazati, kot da v Sloveniji uvajamo frakcije. Napredna manjšina pa je bila vedno lokomotiva razvoja. Omenim naj časa, ko smo živeli v evforiji enoletnih mandatov. Edini smo bili proti temu, kasneje pa se je izkazalo, da smo imeli prav. Če bomo imeli sektaški odnos do religioznosti, ne bomo mogli izpolnjevati svoje vloge v SZDL, kjer mora stališča ZK sprejeti večina. Spremembe ustave pa niso partijsko vprašanje, ampak vprašanje vseh ljudi.«

● AVGUŠT MAJERIČ: »Drug drugemu moramo povedati v obraz, kdo zavira spremembe. Če bi Marx poslušal jugoslovanske komuniste, bi izjavil: jaz nisem marksist. Nekdaj smo našim voditeljem za govorniškimi odrom ploskali, zdaj pa zahtevamo, naj gredo. To je velik korak naprej.«

● DUŠAN SINIGOJ: »Predlagam, da bi ustavne spremembe, o katerih smo dosegli soglasje, sprejeli čim prej. Tega se ne smemo lotevati togo, da teh sprememb ne bi sprejeli ločeno, pred drugimi. To bi omogočilo hitrejši prehod od besed k dejanjem.«

Zveze komunistov za izhod iz družbenoekonomske krize vezanih besed je bilo izgovorjenih (in prav tako usmerjene razprave bi morale prevladovati), še več pa je bilo ponavljanja in sekanja vsepovprek. Slišali smo razprave, intonirane na ušesa preprostega in ne najbolj živečega človeka in prav v teh razpravah je bilo veliko demagogije. Marsikatera razprava bi sodila na sejo delavskega sveta, na zbor združenega dela občinske skupščine, na sindikalni občni zbor, vendar so delegati le

vs strani: na partijska in državno vodstvo in poimensko tudi na nekatere posameznike in vrhu partije; na komuniste in nekomuniste, ki bogatijo na račun drugih, brez dela; na zagovornike sprege partije in države; na ljudi, ki že leta sedijo na vrhu, pa kljub napakam pri delu ne pomislijo, da bi odšli; na posameznike ali skupine, ki kot domnevni del specialne vojne napačajo JLA in naš sistem nasploh; pa tudi na one v državi, ki zagovarjajo popolno enotnost ne glede na objektivno različnost, in po-

Tujina o konferenci

Konferenca je bila v tujih sredstvih obveščanja deležna precejšnje pozornosti. Wiener Zeitung je na primer zapisal, da se Krunič boji nemirov in ugotavlja, da je jugoslovansko partijsko vodstvo pripravljeno izpeljati reforme, vendar tako, da se mu ne bo treba odreči monopolu oblasti v korist večstrankarskemu sistemu. Die Presse posebej poudarja izjavo srbskega partijskega voditelja Slobodana Miloševića, po kateri naj bi jeseni na izrednem partijskem kongresu na demokratičen in civiliziran način zamenjali sedanjo vrhovno partijsko vodstvo, če dotlej ne bo uspešno izpeljana reforma. Bolj malo pa je bilo tistih, prvi časniki, ki so menili, da je Miloševićovo krilo v srbski partiji lani jeseni na demokratičen način izbojevalo boj proti svojim nasprotnikom. Rimska La Repubblica ugotavlja približevanje srbske in slovenske politike. Sklicuje se na številne komentarje, ko ugotavlja, da se utegne po zaslugi morebitnih bolj konkretnih znakov približevanja politik slovenske in srbske partije korenito spremeniti položaj v Jugoslaviji. Nekateri britanski časniki pišejo, da je v partiji še vedno veliko teženj po ohranitvi oblasti in privilegijev. The Guardian piše, da je Milošević skupaj s Kučanom in Suvarjem vzhajajoča zvezda v generaciji mlajših politikov, ki si prizadevajo reformirati partijo, ki je zgubila verodostojnost zaradi notranjih nasprotij in skandalov v zvezi s korupcijo. Gre za spopad dogmatizma in demokratičnega razmišljanja. V tujem tisku je tudi mnogo dvomov o uspešnosti reševanja jugoslovanske krize, najpogosteje pa citirajo in komentirajo izjave Kučana, Suvarja, Miloševića in Kruniča.

V krajevni skupnosti Gorenja vas praznujejo

Dokončanje vodovodov in začetek na telefoniji

Gorenja vas, 2. junija — Pod pokroviteljstvom delovne organizacije Gidor so se prireditev ob krajevnem prazniku, 3. juniju, ko so bile leta 1941 iz krajevne skupnosti Gorenja vas v škofjeloški občini izseljene prve družine, začele že sredi maja. Že 15. maja je bilo namreč na Gori nad Malenskim vrhom srečanje planincev Poljanske doline. Poleg nekaterih drugih prireditev v tem tednu pa bo jutri v Domu Partizan v Gorenji vasi osrednja proslava v počastitev krajevnega praznika. Prireditev, na kateri bodo podelili tudi priznanja krajevne skupnosti, se bo začela ob 20. uri.

Po lanskim skupnim akcijam v krajevnih skupnostih Gorenja vas, Poljane, Javorje, Lučine in Trebija za zgraditev pretvornika za TV program Zagreb in Koper na Jermanci in Malenskem vrhu (zgrajena sta bila prav za krajevni praznik, krajani s celotnega območja pa so zbrali 3,67 milijona dinarjev), se je v krajevni skupnosti začela ena največjih in sicer obnova ceste Hotavljje-Kopačnica.

Pavle Razložnik, predsednik sveta krajevne skupnosti

»Seveda to ni edina cestna akcija v naši krajevni skupnosti s 24 vasi na 57 tisoč kvadratnih kilometrih,« ugotavlja predsednik sveta Pavle Razložnik. »Omeniti moram posebej ureditev odvodnjavanja in asfaltiranja v Srednjem brdu. Na odseku Hotavljje-Kopačnica pa je bilo lani urejene, in obnovljene tudi asfalt, kar 2300 metrov ceste: dobrih 800 metrov na delu Lipan-Tesnar, nadaljnjih 800 metrov od Tesnarja proti Kopačnici in skoraj 650 metrov v zgornjih Hotavljah. Krajani so prispevali okrog 15 milijonov dinarjev, pomagala sta nam delovni organizaciji Marmor Hotavljje in Rudnik urana Žirovski vrh, po-

leg sredstev krajevne skupnosti pa je kar 140 milijonov zagotovila občinska skupnost za ceste. Zaradi plazov so trenutno nedokončana le še dela pri Šinkovcu, kar pa namestavljamo urediti letos.«

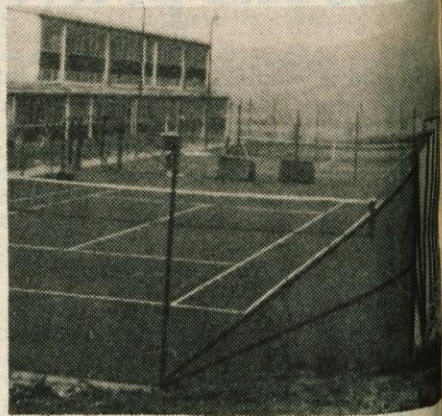
Z denarjem in prostovoljnimi delom so krajani lani urejali tudi vodovode, in sicer Hlavče njive, v spodnjem delu Kopačnice in Hotavljah. Za okrog 30 odstotkov vrednosti vodovodov so lani krajani prispevali sami, ostali denar pa so prispevali krajevna skupnost, Zavarovalnica Triglav, Območna vodna skupnost Gorenjske in občinska gasilska zveza. Letos bodo v gradnjo vodovodov Dobravšče, Suša, Srednje brdo in v zgornjem delu Kopačnice nadaljevali in jih (tako so zapisali v program) tudi dokončali.

Jože Bogataj, predsednik skušine krajevne skupnosti

»Tudi letošnji načrti so precej veliki in zahtevni,« je med obiskom pred dnevi razlagal predsednik skupščine krajevne skupnosti Jože Bogataj. »Poleg dokončanja vodovodov bomo delali tudi na cestah: Volaka, Dolenja Dobrava-Dobravšče, Suša, Srednje brdo in v zgornjem delu Kopačnice. Ena največjih nalog, ki nas čaka v prihodnje, pa je gradnja kanalizacije s čistilno napravo. Ta mesec bo najprej sestanek zbora uporabnikov vodovoda, kjer bodo razpravljali o načinu financiranja kanalizacije. Pričakujemo tudi, da bodo krajani program podprli. Kar pa zadeva velikost te investicije, naj povem, da bodo samo načrti veljali 45 milijonov dinarjev. S postopnim urejanjem kanalizacije bomo omogočili tudi ureditev preskrbe oziroma izgradnjo preskrbovalnega centra in postopno uresničevanje zazidalnega načrta Gorenje vasi. Nekaj hiš, predvidenih za rušitev, je že odkupljenih, iščejo pa tudi nadomestna zemljišča za hiše, ki bodo porušene zaradi obvoznice.«

Po dveletni prekinitvi oziroma končani akciji za izgradnjo telefonskega omrežja se bodo že letos, tako vsaj kaže, skupaj s kra-

Pokrovitelj prireditev ob letošnjem krajevnem prazniku je delovna organizacija Gidor Gorenja vas. Na novozgrajenem teniškem igrišču pri šoli bo že danes popoldne in jutri dopoldne občinsko prvenstvo posameznikov v tenisu ...

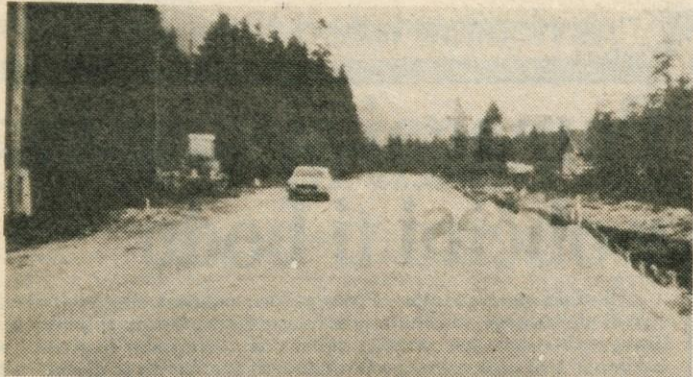
jevnimi skupnostmi Log, Poljane, Lučine in Trebija, morali spet spopasti s telefonijo. Tokrat je namreč v programu vklop glavnega medkrajevnega kabla. V krajevni skupnosti je še okrog 130 interesentov za telefon, na celotnem območju brez krajevne skupnosti Log, pa okrog 235.

Ivo Petrovič, tajnik krajevne skupnosti

»Poleg izredne zavzetosti in prizadevanosti krajanov, še posebno pri gradnji vodovodov in obnovi cest, pa velja poudariti tudi posameznim družbenim in društvenim dejavnostim v naši krajevni skupnosti,« pravi tajnik krajevne skupnosti Ivo Petrovič. »Zares dobro je sodelovanje s šolo, aktivni so turistični delavci, gasilci obeh gasilskih društev in člani športnega društva. Omeniti in pohvaliti pa velja tudi organizacijo rdečega križa, društvo upokojencev, planinsko društvo, aktiv kmečkih žena in odbor društva za varstvo okolja v Gorenji vasi.«

Za uspehe ob krajevnem prazniku velja čestitka vsem 2500 prebivalcem krajevne skupnosti, še posebno pa dobitnikom priznanj krajevne skupnosti na jutrišnji proslavi. A. Žal

Varnejši odsek v Studencih pred Gozd Martuljkom — Kljub sprejetim ukrepom in dražjim naftnim derivatom je slika, kar zadeva ceste nasploh pri nas, še vedno precej nejasna. Novi delež bencinskega dinarja še vedno ne pokriva vseh stroškov oziroma načrtovanih gradenj. Kako bo torej letos s cestami (magistralnimi in regionalnimi), v glavnem še ni jasno. Približno pol kilometra dolg odsek, ki ga zdaj ureja Cestno podjetje Kranj v Studencih pred Gozd Martuljkom, bankine v dolžini treh kilometrov, preplastitev na odseku Log-Kranjska gora in načrtovana nova prevleka skozi Tabre proti Belci pa so še iz lanskega programa. Ker pa je bil denar zagotovljen šele tik pred koncem leta, so z deli lahko začeli šele sedaj. — A. Ž.

Novosti pri stanovanjskem za varčevanju

Kranj, maja — Odbor stanovanjsko-komunalno gospodarstvo Ljubljanske banke Gorenjske Kranj je v drugi polovici maja obravnaval tudi predlog pravilnika o stanovanjskem varčevanju in posojilih občanom. Odbor (v novi sestavi) se je strinjal, da izvršilni odbori temeljnih bank Ljubljanske banke predlagani pravilnik podprejo in uveljavijo, saj vsaj do neka mere spodbujajo občane pri reševanju stanovanjskih problemov.

Novost v pravilniku na primer je, da se višina posojil na podlagi vezanih dinarskih sredstev poveča od 220 na 250 odstotkov, na podlagi vezane dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz pa od 250 na 300 odstotkov. Seveda pa je glavni pogoj, da občan, ki želi posojilo, sodeluje z banko. Pomembna novost (elastičnost) je tudi, da občani poslej lahko varčujejo v različnih (rednih) zneskih, in ni zato treba za vsako varčevanje sklepati novih pogodb. Novosti so tudi pri posojilih, saj jih je moč dobiti za nakup starih zasebnih ali družbenih stanovanj, za nakup in gradnjo garaž, za odplačilo premošnitvenih posojil, ki so jih občani dobili v delovnih organizacijah ali pri samoupravnih stanovanjskih skupnostih Gorenjske za nakup stanovanja, stanovanjske hiše, stavbnega zemljišča ali za plačilo komunalne opreme stavbnega zemljišča.

Člani odbora skupaj s strokovnimi sodelavci banke pa so še posebej poudarili, da bodo še naprej s strokovnim sodelovanjem samoupravnih stanovanjskih skupnosti skušali z ugodnimi rešitvami spodbujati občane za varčevanje, predvsem z iskanjem rešitev za ugodnejša posojila.

A. Ž.

Uspehi gorenjske tapiserije

V sredo so v Beneški galeriji v špetru pri Udinah zaprli štirinajstdnevno mednarodno pregledno razstavo najnovejših dosežkov s področja umetnosti tkanja. Na njej so predstavili najboljše tovrstne umetniške izdelke s Švedske, Italije in Jugoslavije, ena izmed treh jugoslovanskih razstavljalcev v Beneški galeriji pa je bila tudi oblikovalka iz Škofje Loke inž. Silva Horvatova. Predstavila se je z najnovejšimi tkanimi slikami, ki so plod lastne likovne ustvarjalnosti, posebno pozornost kritikov pa je vzbudila s tipično gorenjsko tapiserijo »Gozdne jase«. Njeno krajinsko videnje sestavljajo izbrani intimni zapisi, ki govorijo s svojevrstnimi, posebej zanjo značilnimi barvnimi kombinacijami. Nedvomno sodi Silva Horvatova v krog redkih oblikovalcev umetniške tapiserije.

D. Manfreda

DOPISNIKI SPOROČAJO

Uspešno delo

Janez Kuhar piše, da so na letni skupščini občinske turistične zveze Kranj, kjer so ugodno ocenili delo, veliko govorili tudi o gradnji turističnih objektov. Še posebej so opozorili, da ni prav, ker graditelji turističnih objektov ne morejo biti člani stanovanjske zadruge. V letošnjem programu načrtujejo pridobitev novih turističnih posojil. Za novega predsednika občinske turistične zveze, dosedanji predsednik Andrej Babič odhaja na novo dolžnost, so izvolili Ivana Petriča iz Lahovč.

Nova kanalizacija

Pred kratkim so vaščani Mevkuša na Zgavnicah v krajevni skupnosti Gorje v radovljiški občini zgradili kanalizacijo, piše Jože Ambrožič. S prostovoljnimi delom so uredili 200 metrov kanalizacije, vsaka hiša pa je potrebovala tudi za malico. Cevi, beton in rovo-kopača je plačala krajevna skupnost

Gasilec z najstarejšim vozniškim dovoljenjem

Zanimiv prispevek namje poslal tudi Ivan Petrič iz Kranja. Pravi, da je Avgust Buh iz Primskovega, ki bo avgusta letos star 92 let in je gasilec že od leta 1914, najbrž eden redkih, če ne kar edini na Gorenjskem, ki ima vozniško dovoljenje že od leta 1919. V njegovem vozniškem dovoljenju piše, da lahko vozi vse vrste avtomobilov, ki so jih izdelovali pred 69 leti.

Balinišče so tudi ogradili

Člani društva upokojencev v Bohinjski Bistrici so lani uredili in obzidali balinišče. Letos pa so tudi ogradili z žično ograjo. Žico so kupili v tovarni na Jesenicah, mrežo pa je spletel zasebnik na Savici. Pri ureditvi balinišča si je še posebno prizadeval Ludvik Šuligoj, sporoča Branko Blenkus.

Centrala v Križah pripravljena

Drago Papler pa piše, da je končna avtomatska telefonska centrala v Križah gotova in bo ta mesec priključena ter povezava s splojnimi vodi v vozliščno avtomatsko telefonsko centralo Trzič in nato v širši ptt sistem. Stavbo je zgradil SGP Gradbincec, centrala pa je Iskrina. Vključevanje na centralo se bo začelo, ko bodo končana dela pri gradnji primarnih in sekundarnih kablov v Križah, Pristavi, Seničnem, Kovorju in Sebenjah ter na medkrajevnem kablu Kranj-Križe-Trzič...

ureja ANDREJ ŽALAR

Dober obisk martuljškega kampa

Gozd Martuljek, junija — V kampu v Gozd Martuljku beležijo za 30 odstotkov več nočitev kot v enakem času lani.

V zgornjesavski dolini je edini kamp, ki je odprt vse leto, v Gozd Martuljku. Zaradi gradnje novega hotela v Martuljku in bližine gradbišča je bilo lani v kampu manj gostov, ki bi ostali dalj časa ter manj obiska domačih gostov, ki imajo v kampu svoje prikolice. Tudi danes kamp še ni do konca zgrajen, vendar vseeno že sprejema svoje prve goste.

Poleti domači večinoma odpelejo svoje prikolice na morje, zato napolnijo martuljški kamp večinoma tujci, ki se tu ustavljajo na poti na morje ali na povratku. Letos pričakujejo dober obisk, saj že do zdaj beležijo za 30 odstotkov več nočitev kot v enakem lanskem obdobju. Letos se je sezona tudi prej začela, v kampu pa prenočujejo večinoma Nemci, Nizozemci in gostje iz

skandinavskih dežel. Predvsem nizozemski gostje ostajajo dalj časa, saj jim je všeč okolica, ki nudi obilo možnosti za izlete.

Letos bodo domači gostje v kampu plačali 3.800 dinarjev na dan za osebo - junija, septembra in oktobra - ter 4.800 dinarjev, če bodo letovali v sezoni. Tuji gostje bodo morali odšteti 9 nemških mark za dnevno bivanje. V kampu je prostora za 150 prikolice in za šotore.

Že nekaj časa se pojavljajo ideje, da bi kamp preselili na drugo lokacijo. Vendar so to za zdaj še ideje, kamp ostaja poleg novega hotela, s prelepim pogledom na Špikovo skupino. V penzionu Špik pa kljub vsemu vendarle resno razmišljajo, da zaradi visokih obratovalnih stroškov kamp v zimskem času ne bi bil odprt. D. Sedej

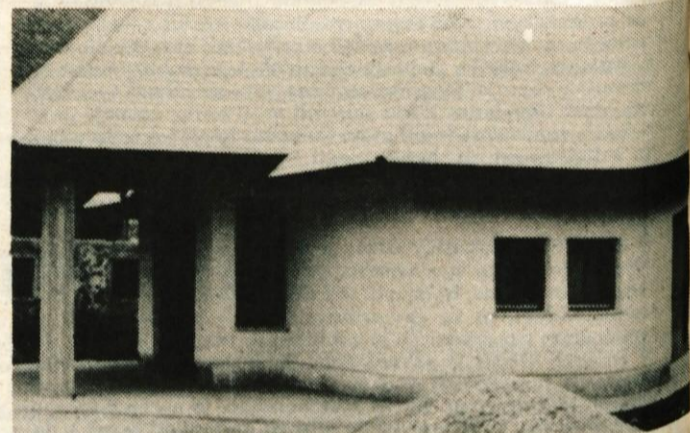

Izlet na Primorsko

Kranj — Društvo upokojencev iz Kranja vabi svoje člane in ostale upokojence na izlet, ki ga prireja v četrtek, 9. junija. Odpeljali se bodo na Primorsko. Na poti bodo obiskali bolnico Franjo, nadaljevali pot v Goriška Brda, se ustavili v Dobrovi, nato bodo šli še v Gorico in Doberdob. Vračali se bodo skozi Ajdovščino in Postojno v Ljubljano.

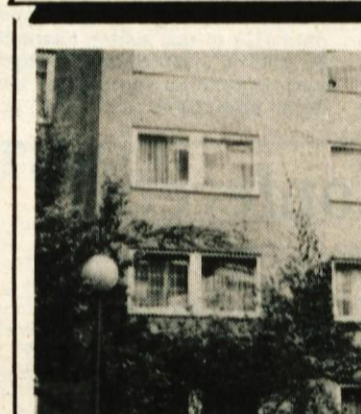
Blejske turistične informacije

Bled. Pred dnevi je blejsko turistično društvo izdalo že enaintridesete turistične informacije. Knjižica, v kateri lahko blejski gostje in oblikovalci najdejo številne informacije o turističnih točkah ter prireditvah na Bledu in v okolici, je v tridesetih letih postala pomemben vodnik vsem, ki preživljajo počitnice na Bledu. Čeprav za turistično društvo pomeni velik strošek, so jo izdali v 40 tisoč izvodih, največ v angleškem jeziku. V. S.

Po telefoniji še mrliške vežice — Ko so v krajevni skupnosti Mošenj v radovljiški občini s samoprispevkom skupaj z Brezjani gradili telefonijo, so tudi sklenili, da bodo takoj po končani akciji zastavili za gradnjo mrliških vežic. Gradnje so se potem lotili spomladi leta 1986, vendar ne s samoprispevkom, marveč s prispevki in prostovoljnimi delom. Vežice so lani tudi zgradili. Letos pa imajo v načrtu ureditev središča Mošenj (okolico gasilskega doma - društvo bo namreč kmalu proslavilo 90-letnico, in tudi vežic). Glavna naloga v programu je razširitev ovinkov na cesti Mošnje-Globoko, kjer je zdaj šest črnih točk. — A. Ž.

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Gubčeva 4 v Kranju - Naš bralec je bil precej slabe volje, ko nas je poklical in svetloval, da si ogledamo pročelje stanovanjskega objekta v Kranju. Početje, da je nekdo porezal vzpenjalno rastlino na fasadi, je po njegovem mnenju pravi vandalizem. Ne vemo sicer ali je bila takšna odločitev hišnega sveta oziroma stanovalcev. Prej bi domnevali, da gre za samovoljno početje, vendar najbrž ne brez razloga...

Kranj - Otroci iz vrta pri osnovni šoli Simona Jenka že dve leti zamačkajo, da jim bodo do kraja zgradili otroško igrišče, za katerega je denar namenila skupnost otroškega varstva, delo pa so prevzeli pri KŽK. Na vprašanja vzgojiteljic, staršev in krajevne skupnosti, kdaj se bo to zgodilo, projektanti pri KŽK odgovarjajo, da kmalu. Ob tem (ne)hote prihaja na misel latinskoameriški izraz za jutri - mañana - ki lahko pomeni tudi - nikoli! (D. Ž.) - Foto: G. Šinik

Prve ocene ukrepov

JESENICE:

V Železarni za 30 odstotkov višji stroški

Jesenice, 2. junija - Predsednik jeseniškega izvršnega sveta Tomaž Keršmanec pravi o ukrepih zveznega izvršnega sveta:

»Številni razlagajo ukrepe ekonomske politike kot iskanje novega načina za prehod v tržno gospodarstvo. Upal bi si trditi, da to ne drži popolnoma in da se elementi na sprostitev trga precej omejujejo. Ukrepi na področju omejevanja osebne porabe in javnih financ so nam poznani že nekaj let, le

da so tokrat predloženi v taki obliki, da jih bo Mednarodni denarni sklad dejansko lahko nadzoroval. Dvomim, da ima gospodarstvo te države potencial, s katerim lahko bistveno poveča izvoz in pri tem doseže dobre učinke. Gospodarstvo bo lahko izkoristilo svoje zmogljivosti le z dovolj velikimi spodbudami, ne pa le s delnimi sprostitev in omejevanjem. Sprašujem se, ali bo zvezna vlada kos uravnavanju trga z administriranjem? V Sloveniji naj bi imeli le še 18,6 od-

stotkov kontroliranih cen, a tak podatek za jeseniško občino ne drži. Pod neposrednim nadzorom je ta trenutek v občini 80 do 90 odstotkov cen izdelkov, izguba v Železarni se povečuje. Nedavno povečanje cen energije, transporta je povečalo stroške Železarne kar za 30 odstotkov.

V občini ocenjujemo, da večjih problemov pri vračanju preveč izplačanih osebnih dohodkov ne bo.«

D. S.

KRANJ:

Plače bodo znižali 700 delavcem

Kranj, 1. junija - V kranjski občini bodo morali osebne dohodke znižati 700 delavcem v gospodarstvu kar predstavlja približno 17 odstotkov zaposlenih. V negospodarstvu pa zniževanje ne bo potrebno.

Delavci bodo seveda znižanja krepko občutili, če bo to potrebno storiti še ta mesec, če ne bo prodrl slovenski predlog, po katerem naj bi poročane raztegnili v devetmesečje.

V vseh organizacijah bodo morali napraviti kar najbolj pametne načrte izplačevanja osebnih dohodkov do konca leta, da jim zadnje mesece ne bo zmanjkalo »spage«, saj po zatrevanju najbolj odgovornih v republi-

ki, kar seveda ponavljajo v občini, intervencij ne bo, nikomur ne bodo pogledali skozi prste, kakor smo bili navajeni doslej.

V Kranju ocenjujejo, da bo največji problem nelikvidnost, ki se vse bolj zaostuje, zato je moč pričakovati, da se bodo marsikje odločili (takšna razmišljanja so prisotna tudi v republiku) za izplačevanje osebnih dohodkov večkrat na mesec, dvakrat, morda celo trikrat. Vsled tega bodo seveda morali napraviti natančen izračun skupne porabe, ki je zdaj omejena z zneskom in ne več z indeksi, da se bo račun konec leta izšel in da gospodarske organizacije plačila teh obveznosti ne bodo premaknile v prihodnje leto, kar se z zamikom izplačevanja osebnih do-

hodkov na 18. in 23. v mesecu utegne decembra zgoditi. Skratka, od zneskov dovoljene skupne porabe bodo izračunali prispevne stopnje, ob koncu leta pa bdeli, da teh dajatev ne bodo nekateri preložili v naslednje leto.

V prvih ocenah ukrepov je več pozornosti namenjene delitvi dohodka, že naslednje dni pa je moč pričakovati tudi ocene, kaj pomenijo novi pogoji zunanjetrgovinske menjave in kako bo kranjsko gospodarstvo reagiralo na sproščene cene, ki imajo v Kranju verjetno več kot 40 odstotni delež, saj ima predvsem predelovalno industrijo.

M. Volčjak

Janez Bedina:

Neživljenjska matematika

»Bančniki se zavedamo, da je restriktivna monetarna politika vreden pogoj za uspeh ukrepov in to bomo pač morali požrti. Najbolj pa nas skrbi, če bo razvrednotenje dinarja hitreje od rasti obrestnih mer. To bo pocenilo bančni denar in nujno povzročilo še več administriranja pri dodeljevanju posojil, ne pa upoštevanja gospodarskih meril. Tudi načela glede delovanja deviznega trga niso sporna. Trg lahko deluje, če se bomo dogovorjenega držali. Vsako odstopanje bo kreditno monetarno politiko podrla. Bistveno je vprašanje izvedbenih ukrepov. Nekateri so že sprejetih in vsiljujejo nam pesimizem. Ugotovljena stopnja inflacije je računana le matematično in nerealo. Za maj znaša na primer indeks valorizacije samo 3,8 odstotka, kar ne drži, saj samo zadnje podražitve prinesejo višji odstotek. Pravimo, da je treba hkrati z liberalizacijo cen zagotoviti konkurenco blaga na trgu in s tem

zaščititi življenjsko raven ljudi. Ne more biti sicer narobe, če intervencijam z uvozom blaga široke potrošnje, vendar tega blaga ne bi smeli oprostiti carin. Domače blago, obremenjeno tudi s 40 odstotki uvoznih dajatev za surovine, ne more biti konkurenčno tujemu blagu, ki tako velikih obremenitev nima. Domače blago je v tej tekmi v podrejenem položaju. Sploh vidim v visokih uvoznih dajatah bistvo povečevanja proizvodnje in tudi uspešnejšega izvoza. Samo tečaj tega ne more rešiti, če smo ob tem ukinili še izvozne stimulacije. Proizvodnja pada, domača kupna moč se bo še zmanjševala in prav v izvozu je zato možnost za ponovno povečanje proizvodnje in prodaje. Na splošno ocenjujem, da je naravnost ukrepov pravih, saj po sedmih letih prvič nekaj sproščajo in ne samo omejujejo in prepovedujejo. Še vedno pa manjka spodbud za večjo proizvodnjo.«

J. Košnjek

RADOVLJICA:

Ukrep prizadel četrtno delavcev

Radovljica, 31. maja - Če bi v radovljiški občini majke in junijske osebne dohodke izplačali v enaki višini kot aprilske, bi ob polletju za šest odstotkov presegl raven, ki jo je zakon predpisala zvezna vlada.

Prvi izračuni, ki so jih napravili v gospodarstvu, kažejo, da je v občini štirinajst organizacij združenega dela (prevladujejo tiste s sezonskim značajem dela, največ pa jih je s področja gostinstva in turizma), ki bodo morale, če ne bo kakih izjem, znižati majskem in junijske osebne dohodke - nekatere le za pet odstotkov, druge celo za več kot petdeset. Nižje osebne dohodke naj bi dobilo 2900 delavcev ali dobra četrtnina vseh zaposlenih v radovljiškem gospodarstvu. Zapisali smo naj bi, kajti v občinskem komiteju za dru-

beno in prostorsko planiranje čakajo na nadaljnja navodila od republiških organov, morebiti tudi na določila, ki bi omogočala izjeme, v delovnih organizacijah pa kajpak že razmišljajo o tem, kako bi na čim manj boleč način uskladili osebne dohodke z dovoljeno rastjo.

V Gozdnem gospodarstvu Bled, na primer, kjer so v letošnjih prvih štirih mesecih izplačali 601 tisoč dinarjev za zaposlene, morajo majsko in junijsko izplačilo osebnih dohodkov znižati na povprečje 400 tisočakov, kar predstavlja 30-odstotno znižanje v primerjavi z aprilskimi plačili. Da bi bil »padeč« čim manj boleč, v gozdem gospodarstvu predlagajo, da bi pred izplačilom osebnih dohodkov za maj izplačali de-

lavcem tudi regres za letni dopust, pri junijem osebni dohodku pa tudi del akontacije za julij.

Precej vroče krvi je tudi v turizmu. Glavna turistična sezona šele prihaja, treba bo več delati, pa ne le več, temveč tudi dobro, osebne dohodke pa naj bi znižali. Spet smo zapisali - naj bi, kajti nič še ni stoodstotno odločenega in kristalno jasnega. Sicer pa v radovljiški občini ocenjujejo, da ukrep, ki omejuje osebne dohodke, ne bo pripomogel k oživljanju gospodarstva in k boljšemu delu. V negospodarstvu bržčas nobeni organizaciji ali delovni skupnosti ne bo treba zniževati osebnih dohodkov, ker je bila rast v prvem četrtletju razmeroma nizka.

V. S.

ŠKOFJA LOKA:

Pet tisoč delavcev preveč zaslužilo

Škofja Loka, 2. junija - Po zveznih ukrepih, ki omejujejo rast osebnih dohodkov, je v škofjeloški občini (po lastnih izračunih) letos zaslužilo preveč pet tisoč delavcev oziroma tretjina vseh zaposlenih. Med njih je osemnajst »grešnih« delovnih kolektivov, nedvomno tudi gorenjski, pa je Niko iz Železnikov.

»Sem proti kakršnemu koli administrativnemu omejevanju, vendar menim, da je bilo osebni dohodki, večinoma prav pod grožnjo zamrznitve, prek vseh ekonomskih in moralnih mej,« je dejala predsednica škofjeloškega izvršnega sveta Ida Filipič.

Pečeln. »Kot običajno, je problematično indeksiranje. Tam, kjer so plače brez osnove pretirano dvignili, je prav, da se tok rasti pretrga. So podjetja, ki so lani dobro poslovala in letos slabše, pa lahko delijo prek rezultatov, na drugi strani pa podjetja, kot je, na primer, Niko v Železnikih, kjer so letos bistveno izboljšali poslovanje, a bodo zaradi lanske nizke osnove za to kaznovani. Sistem torej ni spodbuden za dobro gospodarjenje.«

Osebnih dohodki v družbenih dejavnostih, so glede na lansko devetmesečno osnovo (v tistem času so v škofjeloški občini uskladili rast z gospodarstvom) praktično neo-

mejeni, omejena pa so sredstva samoupravnih interesnih skupnosti. Zakon je torej ohlapnejši, radodarnnejši od vreče z denarjem. Problem je toliko obsežnejši, ker zaposleni v družbenih dejavnostih vidijo le pravico.

»Delovnim kolektivom, še posebej tistim, ki so odvisni od sisovskega denarja svetujemo, naj planirajo izplačila osebnih dohodkov za celo leto. Če bodo zdaj izplačali, kolikor jim dovoljuje zakon, se lahko zgodi, da bodo na koncu ostali brez denarja. Razen tega cenovni udari, ki bodo vplivali na standard ljudi, šele prihajajo.«

H. Jelovčan

TRŽIČ:

Izvozna usmerjenost daje poguma

Tržič, 1. junija - Tako v gospodarstvu, kot v negospodarstvu tržiške občine, po podatkih za prve tri mesece, ne bo treba znižati osebnih dohodkov. Vse organizacije so se namreč ravnale v skladu s predpisi in zakoni. Čeprav se niso znani podatki za mesec april in maj, pa po prvih analizah ugotavljajo, da plače niso bile previsoke, saj je dohodek na zaposlenega v prvem tromesečju

zaostajal za regijskim. Izvršni svet pa je v sredo sprejel sklep, naj vse delovne organizacije izdelajo oceno vpliva novih ukrepov na delo njihove organizacije in na prihodnja gospodarska gibanja, ki jih je v prihodnjih mesecih pričakovati. Ocene naj bi bile izdelane do 15. junija.

Kot je povedal predsednik tržiškega izvršnega sveta Slavko Teran, v prvih treh

mesecih v tržiških delovnih organizacijah ni bilo izgub, čeprav so nekatere v težavah. Ker pa se izvoz na konvertibilno tržišče še povečuje, računajo, da je to svetla luč, posebno če bodo odnosi s tujino še boljše. Z izvožno usmerjenostjo, ki je za tržiško občino še posebno značilna, se bodo izognili tudi posledicam sedanjih ukrepov na domačem trgu.

V. Stanovnik

Plače dvakrat, trikrat na mesec

Na Gorenjskem približno 30 odstotkov zaposlenih dobiva plače od 18. do 23. v mesecu, izplačila so za nekaj dni premaknili v zadnjih mesecih. V bodoče pa je moč pričakovati izplačila dvakrat, celo trikrat na mesec.

V zadnjih mesecih je šestnajst organizacij na Gorenjskem premaknilo izplačila osebnih dohodkov na 18. do 23. v mesecu, po grobi oceni z zamikom dobiva plače približno 30 odstotkov zaposlenih. Razlog zamika je preložitev plačila družbenih obveznosti v naslednji mesec, kar zakon dovoljuje. Prve ocene, kako bodo to občutili v silih družbenih dejavnosti so prav tako šele grobe, pravijo, da gre za približno polovico mesečnega priliva denarja, oziroma za 5 odstotkov povprečnega mesečnega priliva v letošnjem letu, zatakni pa se utegne decembra, ko so plačilne kuverte običajno debelejšje in s tem seveda tudi dajatve, ki bi po 18. decembru šle seveda v naslednje leto.

Takšne skrbi, ki so koga morda že navedle na razmišljanje o zakonski spremembi ali na preračunavanje prispevnih stopenj, je novi zakon o plačah odpravil. Ker najbolj odgovorni, v republiku, za njimi pa to ponavljajo tudi v občini, poudarjajo, da bo treba zakon dosledno spoštovati, da intervencij ne bo, da nikomur ne bodo pogledali skozi prste, kakor smo bili doslej navajeni pri kršiteljih ali navalih nezadovoljstva delavcev. Ker je val nelikvidnosti krepko pljusnil tudi v Slovenijo, v nekaterih predelih so nelikvidne gospodarske organizacije z bankami vred, denar pa imajo le še sisi, kar je tudi na Gorenjskem vse večji problem, v republiku razmišljajo, da bi osebne dohodke lahko izplačevali večkrat na mesec, dvakrat, morda celo trikrat in bi se tako lažje vrstili pred bančnimi okenci. Sisi pa bodo tako ali tako dobili absolutne zneske (ne več indekse) dovoljene porabe, ki jih bodo preračunali na mesečne prispevne stopnje.

Ker je v zvezi z novim zakonom o plačah vprašanj in nejasnosti še veliko, velja odgovoriti vsaj tistim, ki se sprašujejo, kakšna neki je matematika mednarodnega denarnega sklada, ki postavlja ciljno inflacijo pri dobrih 90 odstotkih, dovoljena rast osebnih dohodkov pa je zakoličena na 139 odstotkov ob polletju, na 132 odstotkov ob devetmesečju in 119 odstotkov ob koncu letošnjega leta. Odgovor je zelo preprost, tuji finančniki so kot primerjavo vzeli maloprodajne cene z 31. decembra lanskega leta, plače pa se seveda primerjajo med letom.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Maja 3,8 odstotna inflacija

V maju so se cene na drobno, s katerimi se meri inflacija, povečale za 3,8 odstotka. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko je inflacija v primerjavi z lanskim majem zrasla za 149 odstotkov, v primerjavi z lanskim decembrom pa za 28,7 odstotka. Življenjski stroški so bili v primerjavi z aprilom večji za 3,4 odstotka, na kar so v največji meri vplivale podražitve hrane.

Kuvajti bi vlagal v naš turizem

Kuvajtski turisti se zanimajo, da bi obiskali Jugoslavijo. Zato so v pogovorih med predstavnikom našega zveznega komiteja za turizem in predsednikom kuvajtske gospodarske zbornice predlagali, da so pripravljene vlagati denar v naš turizem. Na tridnevnem jugoslovanskem festivalu, ki so ga organizirali Turistična zveza Jugoslavije, JAT in hoteli Hilton so imeli Kuvajtčani dosti priložnosti spoznati našo ponudbo in zato je zanimanje še večje.

Mednarodni sejem embalaže

Na sejmišču pomurskega sejma v Gornji Radgoni bodo v ponedeljek odprli šesti mednarodni sejem embalaže, tehnike, pakiranja, marketinga in skladiščenja. Razstavljal bo okoli 180 domačih in tujih razstavljalcev. Organizatorji so ob letošnjem sejmu razpisali tudi javni natečaj za jugoslovanskega oskarja za embalažo in za jugoslovansko priznanje za embalažo, na katerega je prislopo 71 modelov. Rezultate bodo razglasili na ponedeljkovi otvoritvi sejma.

V. S.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

60 let Tekstilindusa

Kranj, junij - V ponedeljek, 6. junija bo minilo 60 let, odkar so statve pogнали v kranjski tekstilni tovarni, današnjem Tekstilindusu. Visok jubilej bodo proslavili skromno, saj Tekstilindus zaradi težav z likvidnostjo in ustavljanja prodaje na jugoslovanskem trgu, doživlja težke trenutke. V soboto, 4. junija, se bo na slavnostni seji sestel delavski svet, povabili so tudi Vinka Hafnerja, člana CK ZKJ. V tovarno pa bodo povabili svoje upokojence, kar 1.554 jih imajo, pldarili jim bodo po dva kilograma ostankov blaga.

GG Bled izstopa iz sozda GLG

Bled, 31. maja - Delavci in kmetje Gozdnega gospodarstva Bled so se na referendumu v torek odločili, da po zgledu sosednega LIP-a prekinjejo dosedanje trinajstletno sodelovanje v gorenjskem gozdarsko-lesarskem sozdu GLG Bled.

Od 423 zaposlenih jih je za izstop iz sestavljenega organizacije glasovalo 85 odstotkov, od 1147 kmetov kooperantov pa 71 odstotkov. Izid referendumu ni nikakršno presenečenje, saj se je o izstopu GG Bled iz sozda začelo govoriti že kmalu po tem, ko je blejski LIP ob koncu minulega leta dal podobno pobudo. Sozd bo, kot kaže, prihodnje leto združeval le še članice s spodnjega konca Gorenjske - Zlit, Jelovico, Alpes, GG Kranj, Gradis-LIO in Aero Medvode, kajpak ob predpostavki, da se tudi katera od teh ne bo premislila.

V GG Bled so se za prenehanje članstva v sozdu odločili, ker je sozd uresničil le skromni del programa. V obrazložitve so med drugim zapisali, da razvojni programi lesne predelave in gozdarstva niso bili usklajeni, da so kupci lesa združevali denar za gradnjo gozdnih cest in za biološke naložbe v okviru samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo, ne pa v okviru sozda, da za pospeševanje zasebnega kmetijstva v sozdu ni bilo nobene akcije, da bi les lahko prodajali po višjih cenah kupcem zunaj sozda ...

C. Zaplotnik

PREJELI SMO

ZAKAJ SO GOZDOVI PREKOPANI IN NASMETENI V OKOLICI ŠKOFJE LOKE?

ZAKAJ SO V STRNJENEM MESTNEM PREDELU V PODLUBNIKU ODPRTI KONTEJNERJI ZA SMETI?

V okoliških gozdovih proti Crngrobu, Virlogu, Papirnici in za Kamnitnikom so lepi gozdovi, kjer so tudi lepi sprehodi. Naključnemu sprehajalcu se lahko pripeti, da v gozdu, kjer je podrast gosta, pade v skopane rove in jarko, ki so jih mladi vojaki skopali pri svojem urjenju. To so različni rovi tudi do globine 1 m in več, ki pa so pogosto tudi nasmeteni s konzervami in folijami ter drugimi odpadki, ki jih vojaki puščajo po malici. Gozdovi so dokaj gosto prepredeni z omenjenimi rovi in se je že zgodilo, da naključni obiskovalec ali sprehajalec pade v rov ter preklinja nevestne komandirje.

Menim, da bi po končani vaji vojaki lahko poravnali rove in zemljo povrnila v prvotno stanje, kakor tudi pospravili za sabo smeti in odpadke. Saj varovanje okolja in varovanje naših gozdov mora biti tudi del izobraževanja mladih vojakov. Zato bi bilo morda prav, da odgovorni v Škofjeloški kasarni o mojem predlogu malce razmislijo in hitro ukrepajo, ker se lahko zgodi nesreča in potem bo še več preglavice.

Drugo javno vprašanje nastavljam na KS Stara Loka-Podlubnik, TOZD Komunalo Škofja Loka, Inšpekcijske službe in same prevajalce te KS, naj se zavamejo, da se odprti kontejnerji za smeti odstranijo iz strnjene naselja. Naj se skladno z odlokom postavijo samo ob določenem dnevu, ko se opravi zbiranje kosovnih večjih odpadkov in takoj odpeljejo. Zdej je slika naslednja. Odprti kontejnerji v Podlubniku je ob hišah postavljen stalno in kot je navada prebivalci v istega odlagajo razkraj-

če odpadke, vnetljive snovi in drugo, tako je vedno prisotna nevarnost okužb, razkrajajoče snovi smrđijo in je leglo mrčesa, potepuških živali in ptičev. Bil je primer, ko je zagorel odvržen televizor in je prišlo do eksplozije in nevarnosti požara bližnje hiše. Stanovalci pa so začeli iz vsega podlubiškega naselja voziti odpadke v ta odrti kontejner, katerega pa TOZD Komunala sprazni samo enkrat na mesec. Kakšna je pogodba ob kontejnerju za menim, da ni vredno komentirati.

Vprašujem se, v čigavem interesu je ta odprti kontejner sredi naselja?

J. Mrkelj-Kadmus
Podlubnik 83
Škofja Loka

NA ROB MINULI RAZSTAVI SKUPINE NE BOM OPRALA TEH KRVAVIH MADEŽEV

KOMU MEŠALEC?

Čakajoč na razlago globljega idejnega sporočila članov skupine - glavnina teh se je namreč taktično umaknila v mirnejše okolje bližnjih lokalov, še kako živeti poet pa kar v onostranstvo - vsem praktično in trezno razmišljam v imenu zgroženih in ogorčenih obiskovalcev kranjske Prešernove galerije, kdo dejansko potrebuje mešalec za beton. Morda avtorji sami za popravilo lastnega podstrešja (beri: miselnosti) ali oni, ki v imenu mladih tovrstne prireditve dopuščajo in plačujejo z dinarjem, krvavo prisluženim z delom ob betonskem mešalcu.

Ana Bizjak

ODMEVI

Gorenjski glas, 20. maja 1988

MINILA STA LETO IN DAN in nič narejenega v nogometu!

Pisanje novinarka Šubica o gorenjskem nogometu me je prisililo, da bralcem »GLASA« in širši javnosti predstavim resnično stanje v nogometu s poudarkom na kranjska dogajanja.

Za uvod naj predstavim organizacijo nogometa v Sloveniji. Pred enim letom in pol se je slovenski nogomet reorganiziral in opustil opevane portoroške sklepe ter prešel na bolj učinkovito in bolj pregledno tekmovanje. Konferenca NZS je sprejela z večino glasov delegatov (samo eden je bil proti), da preidejo iz dosedanjih trindvajsetih (23) občinskih in medobčinskih zvez, na osem (8) medobčinskih zvez, ki so samostojno oblikovale na svojem področju tekmovanje v nogometu za vse kategorije.

Tako sprejeta organiziranost nogometa naj bi veljala tudi za Gorenjsko, kjer smo hoteli po normalni poti združiti že do sedaj organizirano Medobčinsko nogometno zvezo Gorenjske in občinsko nogometno zvezo Kranj. V obeh nogometnih zvezah sta bila imenovana iniciativna odbora za pripravo skupnega predloga nove organiziranosti. V predlogu je bila enotna

članska liga za Gorenjsko z dvanajstimi ekipami, od tega osem iz Kranja, enotna mladinska liga, prav tako tudi kadetska liga, ki že nekaj let igrajo nogomet z ostalimi gorenjskimi klubi. Pionirske ekipe naj bi ostale še nadalje organizirane v občinski ligah, prvak Gorenjske pa bi bila ekipa, ki bi vsako leto na turnirju gorenjskih občin zmagala. Inicijativna odbora sta tudi pripravila kandidatsko listo za vse organe bodoče Medobčinske nogometne zveze Kranj. Skupno gradivo je bilo posredovano vsem klubom obeh nogometnih zvez v obravnavo in potrditev ali dodatno predlaganje novih zamisli organiziranja in kadrovskih predlogov za vodenje zvez.

Po določenem času za premislek ali eventualne dodatne predloge je bila sklicana skupščina kranjskih nogometnih klubov, kjer so delegati potrdili kandidatsko listo novih organov. Sprejeli so tudi novo organiziranost, za katero je glasovalo sedem (7) delegatov, pet (5) pa jih je bilo proti novi organiziranosti. Ker ni bilo sprejeto z absolutno večino glasov zaradi odsotnosti šestih klubov, ki se zelo redko udeležujejo sestankov občinske nogometne zveze je bil predlog zavrnjen in zveze sta ostale še naprej samostojno delujoče v dosedanjih organizacijskih oblikah, brez kakršnihkoli posledic ali groženj.

Toliko za uvod in predstavitev resničnih dogajanj širši jav-

nosti za kar obstajajo zapisniki in ostala dokazna gradiva.

Sedaj pa k odgovoru piscu članka, »minila sta leto in dan«. Predsednik NZS tov. dr. Marko Ilesič je obiskal več občinskih in medobčinskih zvez v Sloveniji, tako tudi kranjsko, da se sam prepriča, kako potekajo priprave na predlog nove organiziranosti nogometa v Sloveniji. Razgovor s predsednikom je bil organiziran v prostorih Skupščine občine Kranj, vabljivi pa so bili predstavniki obeh zvez in predsedniki večjih nogometnih klubov Gorenjske. Razgovori so se pričeli dvajset minut kasneje, ker ni bilo predsednikov kranjskih klubov, namesto njih pa so prišli pooblaščenici funkcionarji. Razgovore je pričel sam predsednik tov. Ilesič, brez mojega uvoda v sestanek in predstavitev prisotnih in očetek, da sem nekajkrat popolnjeval svoja stališča in izmišljeval. Če bi pa že imel nekaj »svojega« bi predlagal iniciativnemu odboru za spremembo organizacije, ki je bil edini pristojen za sprejemanje predlogov ne pa predsedniku dr. Ilesiču, ki mu je bil ob obisku edini cilj ugotoviti dejansko stanje in odnose v gorenjskem nogometu, z mano se pa lahko večkrat zgovarja na sestankih nogometne zveze Slovenije, kjer sem reden gost. Ne vem, o kakšnem podrejenem položaju kranjskega nogometa in potiskanju v stran razmišlja avtor članka. V predlogu nove organiziranosti je od dvanajstih klubov osem iz Kranja, na vse ključne funkcije v bodoči zvezi so bili predlagani Kranjčani, sedem nove nogometne zveze je bil določen za Kranj, prav tako sodniške in trenerke organizacije.

Če bi se imel kdo pritoževati, potem bi se vsekakor morale preostale štiri občine Gorenjske. Očitke podpredsedniku NZS tov. Krajniku ne bom komentiral, ker jih bo verjetno sam, mislim pa da so neosnovani neresnični in v celoti izmišljeni. V zgodovini kranjskega nogometa še nikoli ni bilo toliko funkcionarjev v NZS kot prav sedaj, ko je podpredsednik tov. Krajnik in po njegovi zaslugi deluje v organih NZS šest tovarišev iz Kranja. Da je res tako, naj navedem samo nekatere funkcije. Predsednika komisije za predpise in pritožbe, člana tekmovalne komisije člana disciplinske komisije, člana zdravstvene komisije in pa sam sem namestnik predsednika komisije za mednarodno sodelovanje in delegat NZJ.

O kakovosti in opredeljevanju kranjskega nogometa ni nikoli odločal tov. Krajnik, ker ni občan Kranja, odločali pa smo sami Kranjčani na skupščinah telesnokulturnih skupnostih, kjer je še sedaj nogomet vključen v množičen oziroma rekreativen šport, nosilec tekmovalne-

ga nogometa je NK TRIGLAV in NK NAKLO, ki se je edini klub iz Kranja uspel vključiti v republiško tekmovanje. Za mladinsko moštvo NK SAVA, ki tekmuje v republiški mladinski ligi, daje vsako leto TKS Kranj pisno soglasje, ekipa pa je sestavljena iz igralcev kranjskih klubov Britofa, Kokrice, Orehka, Visokega, Triglava in Save. Prviloma, bi morala tako sestavljena ekipa tekmovati za NK Triglav, ki je nosilec nogometa v Kranju. Vzroke, zakaj ni tako, je treba iskati v medsebojnih odnosih. Za proslavljanje kranjske igralce nogometa avtor članka niti ne omenja, da so vsi igralci iz NK Triglav in po nekaj letnem igranju nogometa v Slovenski ligi postali dobri igralci in prešli v druge klube za uveljavitev nogometnih veščin in ambicij igranja v višjem tekmovalnem razredu.

Očitke nogometnih funkcionarjev, da hodijo v paradnih oblekah ob igrišču je plod tvoje zavisti ljudem, ki se sami normalno oblačijo. V paradne obleke pa je oblačil tebe »M-klub« iz Velenja in za oddajo »Zdravo« in od tedaj misliš, da vsi funkcionarji paradiramo na tuj račun.

Vsi člani, ki jih pišeš o nogometu in meni so pisani za osebno, žaljivo in neresnično kot novinar s tem pa tudi javni delavec si tega ne bi smel dovoliti, če hočeš postati »veliki« blicist. Bralci časnikov in javnosti si bo sama ustvarila pravo sliko dogajanj v kranjskem nogometu na način, ki ni normalen in škodljiv za nadaljnji razvoj nogometa v Kranju. Objektivni novinarji take stvari pisajo v obliki intervjuja, brez osebnih dodatkov. Meni osebno ne moreš škodovati s takim pisanjem, celo omogočil si mi, da sem lahko napisal resnična dogajanja v kranjskem nogometu, na katerem sem vedno reagiral z družbenimi interesi, brez privatizacijske mi se rojeva v posameznih klubih.

Naslov članka »Minila sta leto in dan« prihrani za naslednje leto, ko boš lahko pisal o skupni Medobčinski nogometni zvezi do katere bo vsekakor prišlo, če se hočejo kranjski nogometni klubi vključiti v slovenski prvenstvo. To vključevanje je uspešno štirinajstdesetimi občinami Sloveniji, sam Kranj želi imeti svojo nogometno zvezo za svoje stvari.

Stane Ječnik

GLASOV IZLET '88

Jakob Kozelj in Anton Biček sta v ponedeljek, v našem uredništvu izzbrela udeležence letošnjega »Glasovega izleta«.

V prejšnji številki časopisa smo objavili, da boste danes lahko prebrali seznam izzbereancev, vendar smo se odločili, da bomo imena objavili v torek, 7. junija, ko bo seznam popoln. Vanj smo namreč, po poprejšnji objavi, dolžni vključiti tudi izzbereance naših nagradnih iger.

Naj vam tokrat zaupamo, da gremo na izlet 25. junija (sobota), ostale informacije sledijo...

Foto: D. Dolenc

Zlata Volarič

NEKOČ JE BILA NEKA UČITELJICA

Dogaja se po letu 1945

»O, bog, kaj pa nosiš v tem kovčku, Tanja, menda ga nisi napolnila s cementom? Uh! Kako strašansko je težak,« je stokal Daniel, ko je prevzel na svoja ramena moj pleten kovček, poln knjig.

»Ja, znanje je težko,« je pristavil njegov prijatelj Mihael.

»A tega nisi vedel?« se je posmejala Veronika in Katarina je hitro Danielu ponudila še svojega.

Vsi smo korakali po ravni beli cesti, posuti s ostrim, drobnim kamenjem. Bodlo nas je v bose noge, a nihče se zaradi tega ni pritoževal, bili smo mladi in zdravi, čeprav suhih in potegnjenih postav, saj smo se vsi šele pred nekaj tedni vrnili iz taborišča.

Od naše vasi pa do mesta smo morali prehoditi dvanajst kilometrov in ko smo prispeli, smo pozabili na boleče roke, noge in ramena.

Sama sem svoj poln kovček vso pot prestavljala z leve rame na desno, na hrbet, glavo in potem spet vse ponovila po isti poti.

Res je. Napolnjen kovček knjig in zvezkov je zelo težak. In fantje niso dolge igrali ustrezljivih kavalirjev, saj so imeli svoje prtljage zadosti. Pa veliko se je tiste dni govorilo o enakopravnosti med žensko in moškimi.

In kam smo potovali? V mesto, za žejo po znanju. Mnogi so tiste dni silili po svetu, s trebihom za kruhom, mi, petnajst in šestnajstletniki pa smo se odpravljali v šolo.

Vsi, Daniel, Mihael, Katarina, Veronika in jaz, Tanja, smo bili doma s kmetij. A naš odhod se delovno ni veliko poznal, saj smo vsi imeli doma starše, brate in sestre. Pri nas jih je bilo skupno sedem.

V mestu smo začasno stanovali v stari, prazni in opuščeni hiši in hodili urejat drugo stavbo in njeno okolico, da bo postala naš pravi dijaški dom.

Dvorišče je bilo razvito od granatnih eksplozij in drugih ostankov po vojni. To vse smo sami rav-

nali, urejali vrt in v notranjosti belili, čistili, drgnili in končno smo se lahko preselili v lepe sobe.

Dekleta smo bivalne v levi polovici zgornjega nadstropja, fantje v desni, v pritličju so bile učilnice in kuhinja. Vse prostore smo dijaki vzdrževali sami, le kuharica in vzgojiteljica sta bili za svojo stroko šolanji osebi.

S pomijami smo celo redili pujsce in si privoščili prave kolone.

Nekaj hrane so pripeljali naši starši, drugo pa smo kupovali.

Odlitnjaki niso plačevali bivalnine v domu, zato se je marsikdo, ki je to zmož, potrudil. Domski učenci smo imeli veliko boljši učni uspeh kot tisti, ki so stanovali doma. Veliko smo si pomagali med seboj. Vsak odlitnjak ali prav dobro ocenjen je skrbel za enega ali več onih, ki so imeli nezadostne. In čutil se je odgovornega za svojega varovanja. Zato skoraj ni bilo enk.

Na sestankih smo morali poročati o svojem delu. O vsem smo se zmenili. Vse novice smo objavljali na oglasni deski, kjer je visel tudi stenski časopis, imenovan kar STENCAS. Tam smo zapisovali tudi dnevna in tedenska dežurstva, v kuhinji, sobah, hodnikih in učilnicah. Večkrat je vzgojiteljica objavila kakšno pohvalo.

Živali smo kot prava velika družina, z dobrim in slabim. A za spore ni bilo dovolj časa. Poleg pouka, učenja in nalog je bilo treba še veliko opraviti, vzdrževati red, delati v kuhinji, čistiti, okopavati na vrtu zelenjavo in rože in še marsikaj.

Vsako ve, da je tam, kjer lenarijo veliko več težav v medsebojnih odnosih, kot pa tam, kjer pridno delajo, pa naj bo to večja ali manjša skupina ljudi. Brezdelnežem marsikdaj pridejo na misel nekoristne neumnosti. Iz samega dolgočasnja naredijo kaj, česar morda niso niti hoteli.

Iz dijaškega doma smo hodili v šolo, nižjo gimnazijo. To poslopje je bilo enonadstropna, velika, rumena zgradba.

V njej so poučevali profesorji iz različnih krajev naše dežele in vsi so prišli v ta kraj z odlobo ministrstva za prosveto. Nekaterim je ugajala služba v ne velikem mestu, drugi pa so razmišljali o prvi priložnosti, da bi se vrnili tja, od koder so prišli.

Toda vsi po vrsti so opravljali svoje delo z največjo požrtvovalnostjo in pozornostjo do nas, mladih, ki smo si želeli znanja.

Imeli smo res čudovite profesorje in marsikomu so ostali vse življenje v najlepšem spominu. Meni se je najbolj prikupila naša razredničarka. Imela je toliko lepih in dragocenih človeških vrednot.

Katarina, Veronika, Daniel in Mihael smo bili v istem razredu in to nam je ugajalo. Veliko skupnega smo doživljali.

V počitnicah smo hodili v delovne brigade po raznih krajih naše domovine, gradili smo proge, ceste, nova mesta in nabirali zdravilna zelišča. Nekateri so večkrat postali udarniki. Kmečki fantje in dekleta smo znali uporabljati mišice, a tudi šolsko pero smo dobro sukali.

Katarina in jaz sva se po uspehu menjavali, eno leto je bila ona najboljša v šoli, drugo pa jaz. To je bilo zelo pomembno za obe, a ne samo zaradi plačevanja internata, pač pa je ob koncu šolskega leta iz vsake šole najboljši učenec ali učenka potoval v glavno mesto, na sprejem k ministru za prosveto.

To pa je bila posebna čast. Po končanem tretjem letniku je imela Katarina same petice in je potovala tja, po četrtem pa sem bila na vrsti jaz.

Toda mi smo imeli veliko smolo. Vlaki so včasih zamujali in zato smo mi vsi iz našega konca dežele zamudili na sprejem. Na postaji smo dolgo čakali vlak, a zaman. Marsikomu je šlo kar na jok.

Navsezadnje smo le prišli v glavno mesto, a minister je s tovariši že odšel; imel je pač še druge obveznosti. Čakal pa nas je prigrizek in lepa knjiga z ministrovim podpisom za spomin. Dolga pot le ni bila zaman.

Moji sošolci so mi to posebno čast privoščili, a morala sem jim pokazati podarjeno knjigo. Postala je delček moje lepe kasnejše knjižnice. Res, nastajala je počasi, a z leti se je primerno bogatila.

Ob koncu šolanja smo vsi razmišljali, kaj bi postali, a medve s Katarino sva to že davno vedeli, od ranega otroštva. Želeli sva postati učiteljice. Ali pri nas na dvorišču ali pri njih, vedno smo se igrali šolo. In menjava sva najpogosteje medve »važno« poučevali druge otroke.

Razredničarka nam je v razredu velikokrat govorila, naj se učimo, posebno tisti, ki bi radi postali kaj pomembnejšega, takrat je med takimi poklici bil tudi učiteljski, veljal je za uglednega in na učiteljske se ni mogel vpisati vsak učenec. Moral se je dobro učiti in imeti še nekatere druge lastnosti.

Marjan iz našega razreda si je tudi zaželel učiteljevanja.

»Dragi moj,« mu je rekla razredničarka, »veš, prepozno si se spomnil, imaš trojke in dve dvojki. Vedno sem vam govorila, da lahko postanejo učitelji samo odličnjaki in prav dobri, to pomeni — najboljši.«

Računalniki v knjižnicah

PRIHODNOST PRIHAJA V KNJIŽNICE POČASI

Kranj — Čeprav o avtomatski obdelavi podatkov v slovenskih knjižnicah govorimo že nekaj časa, pa bi danes lahko na prste prešteli knjižnice, ki računalniško opremo že imajo. Toda oprema sama končno ne pomeni veliko, če konec koncev ne prinaša tudi novega, sodobnejšega dela v knjižnicah. O tem, kako daleč so s pripravami v kranjski Osrednji knjižnici, je tekla beseda z direktorjem Anatolom Sternom.

Kranjska kulturna skupnost je pred kratkim Osrednji knjižnici Kranj odobrila prvi del sredstev za računalniško opremo. Ali to pomeni, da je kranjska knjižnica še na začetku prehoda na sodobnejši način dela?

»Res smo prvi del sredstev za nakup računalniške opreme prejeli šele pred kratkim. Trenutno še nobena knjižnica na Gorenjskem nima računalniške opreme. Težko bi se primerjali tudi z drugimi regijami, saj so nas ponekod sicer delno prehiteli, a naj bistvenega s tem niso dosegli. Izjema je seveda mariborska Univerzitetna knjižnica, ki je s svojo računalniško obdelavo knjižničnega gradiva praktično že stopila v bodočnost.«

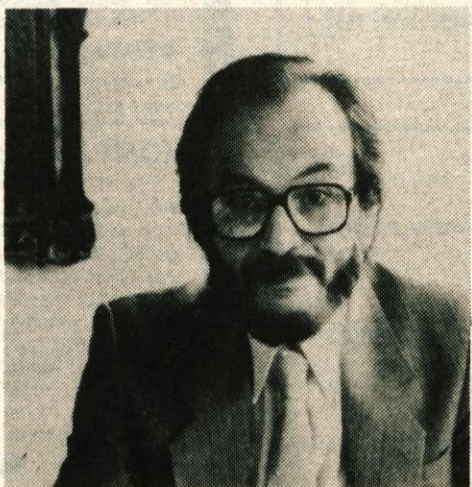
O takšni opremi knjižnic je slišati že nekaj časa; zakaj prodira ta oprema v knjižnice tako počasi?

»Razlog ni le denar, ki ga kajpak knjižnice nimajo. Vendar pa ta novost, brez katere si knjižnic v prihodnosti ni mogoče predstavljati, kasni iz več vzrokov. Enostavno — strojni niso v celoti dorečene in to tako zaradi strojne opreme kot tudi zaradi programne opreme.«

Slovensko knjižničarstvo je krenilo, ko je pač že krenilo, v avtomatsko obdelavo podatkov, z računalniki atari. Že to ni bilo posrečena izbira, vsaj tako se kaže, saj imajo ti računalniki omejene možnosti. Za tako velike knjižnice kot je na primer kranjska z več kot 300.000 knjižničnimi enotami, so ti računalniki premajhni. Računalnikov srednjih zmogljivosti pa ni na tržišču. Zato tudi knjižnice, ki to opremo že imajo, niso praktično kaj dosti naredile ali celo popolnoma nič.«

Kaj bodo naredile druge knjižnice, med njimi tudi kranjska?

»Ostale knjižnice pač čakamo. Upamo, da bomo letos sicer kupili primerno opremo, drugo leto pa bi že začeli vnašati podat-

Kakšne prednosti prinaša računalniška oprema v knjižnice?

»Prednosti bodo seveda velike — tako za izposojevalce kot tudi za strokovno delo knjižnic. Avtomatizacija bo tudi za splošnoizobraževalne knjižnice, kamor sodi tudi naša knjižnica, kar velik zalogaj. Ne le zaradi časa, ki bo potreben za prehod z vnašanjem toliko in toliko podatkov, pač pa bo treba tudi čas za izobraževanje strokovnega kadra. Najdlje med slovenskimi splošnoizobraževalnimi knjižnicami je trenutno knjižnica Jožeta Mazovca v Mostah pri Ljubljani. Primerjava z mariborsko pa seveda nima pomena, saj nima neposredne povezave s splošnoizobraževalnimi knjižnicami.«

Kranjska knjižnica za sedaj še lahko deluje po starem načinu?

»Za sedaj še lahko obvladujemo izposojno, čeprav dosega okoli 400.000 zvezkov letno, kar je seveda največ med vsemi petimi splošnoizobraževalnimi knjižnicami na Go-

renjskem. Vse knjižnice na Gorenjskem pa imajo kar 1,1 milijona knjižnih enot, sem so seveda štete tudi vse specialne knjižnice, šolske knjižnice, knjižnice v delovnih organizacijah. Podatki so od lani, ko je bil narejen register vseh slovenskih knjižnic.«

Za izposojevalca bo novi, sodobnejši način dela knjižnic verjetno prijetnejši?

»Vsekakor. Knjižničar bo takoj vedel, če je zelena knjiga na polici, vedel bo, kdaj bo vrnjena, lahko jo bo do datuma natančno rezerviral in podobno. Vsekakor bo za strokovno delo to tudi lažji in boljši pregled nad celotnim knjižničnim bogastvom v posamezni knjižnici. Prav tako pa bo lažje načrtovati tudi knjižničarsko politiko.«

Zdaj na primer ni znana vsebina knjig na primer v specialnih knjižnicah — le njihovo število, bo z računalniško opremo kaj drugače?

»Med sabo knjižnice verjetno z računalniki ne bodo povezane, saj nekatere knjižnice niso javne knjižnice. Bo pa seveda znan seznam knjig, kar je seveda v pomoč splošnoizobraževalnim knjižnicam, ko se odločajo za nakup strokovne literature. Da bi enkrat povezali ves knjižni fond v vseh gorenjskih knjižnicah, je seveda še zelo oddaljena vizija. Tega doslej niso uspeli niti v razvitejših deželah, kjer so glede avtomatske obdelave knjižničnega gradiva že daleč pred nami.«

Koliko časa predvidevate bodo knjižnice — tako kranjska kot druge na Gorenjskem — potrebovale za take vrste posodobitev?

»Samo za začetno računalniško opremo bo kranjska Osrednja knjižnica potrebovala 8 do 10 milijard starih din. Opremljali se bomo zatorej postopoma, kar pa pomeni kar nekaj let. Vemo, da je to daleč od tempa, ki ga ima razviti svet, toda v sedanjih pogojih ne gre drugače.«

Lea Mencinger

Razstava v Paviljonu NOB

CEGNARJEVI ZAKLADI NARAVE

Tržič — V razstavišču Paviljona NOB bodo danes, v petek, ob 18. uri odprli razstavo petindvajsetih oljnih platen slikarja dr. Franceta Cegnarja. Razstava bo odprta do konca junija.

Univ. prof. dr. France Cegnar je v slovenski likovni umetnosti poseben zanimivo mesto. Slihanje namreč zavzema pri njem nekako ljubiteljski okvir, ljubiteljski pa le v toliko, ker je likovno ustvarjanje ob temeljnem poklicu le »spremljajoča« razsežnost njegove poti za mladostniški iluzijami. Raven upodobitev njegovih krajin, podob slovenskih in koroskih domačin ter cvetličnih tihotižij pa je vse prej kot ljubiteljska; dosega in zadovoljuje še tako zahtevne kriterije »profesionalnega«, akademikega slikanja. Cegnarjeva likovna akademija se je začela že

med vojno, v grafičnih partizanskih delavnicah, kjer so ga medse sprejeli izkušeni France Mihelič ter obojavna Ive Seljak-Čopić ter Ive Šubic. Tu je dozorevala Cegnarjeva rutinirana in brezhibna risba, ki je vse do danes ostala steber Cegnarjevega likovnega delovanja.

Izhajajoč iz nežne, pesniško-likovne narave umetniško naravnane osebnosti se je Cegnar povsem določno opredelil za impresionistično maniro. V njej je bilo edino moč izpovedati tisto neskončno željo po upodabljanju vsega lepega, kar ga obdaja.

Motiv mu je slej ko prej krajinna v svoji najbolj zlahtni podobi. Ne zanima ga toliko njena resnična, veristična podoba, čeprav nosi skicozni kroki kot predspozicija oljne podobe vedno tudi te razsežnosti. Z mehko barvno paletno, razredčeno z efekti svetlobe in pretanjeno z atmosferskimi niansami dosega v svojih oljnih podobah podobne rezultate, kot jih je impresionist Jama.

Motivna in stilna izhodišča so za Cegnarja le pot do zabeležbe svojega samolastnega občutja. Razpoloženska poanta zavzema v vseh razstavljenih delih naj-

večjo vlogo. Povečini je to razpoloženje mehko, lirično spevno, le tu in tam začutimo rezkejšo, močnejše tone v iskanju sožitja s krajino.

Naslov razstave nosi v sebi še drugo razsežnost. Kot nepopravljiv idealist nosi Cegnar v sebi prapodobno idealne krajine, prepletene s prvinsko arhitekturo slovenske, ponajveč koroske domačije. Ta prapodoba je v bistvu klic k ohranitvi vsega tega. Zato so »Zakladi narave« pravzaprav angažirano dejanje, po svoji izrazni moči in glasnosti nič manj očitno kot drugi mediji.

Janez Šter

Ženski pevski zbor Milko Škoberne

KONCERT OB JUBILEJU

Jesenice — Jeseniški ženski pevski zbor Milko Škoberne je doslej požel številna priznanja tako na mariborskem srečanju, ima vrsto Gallusovih priznanj, prvo mesto na tekmovalstvu za Radio Ljubljana, Čufarjevo plaketo, Prešernovo nagrado Gorenjske in druge. Letošnji jubilej — 20-letnico delovanja je zbor počastil s koncertom v Gledališču Toneta Čufarja.

V prvem delu koncerta so pevke pod vodstvom Antona Cimpermana zapele umetne pesmi, v drugem pa narodne v priredbi znanih skladateljev iz jugoslovanske narodne zakladnice. Vseh devetnajst pesmi so pevke izvedle intonalno čisto, razmerja tonov so ujele do take mere natančno, da je do zadnjega kotečka napolnjena dvorana lahko pozorno spremljala tudi pianissime že na nivoju šepeta. Solo nastop so imele pevke Helena Vidmar, Melita Jelen in Irena Avsenik.

Po koncertu je članice pevskega zbora v Kosovi graščini sprejel jeseniški župan; Jakob Medja, ki se je pevkam in zborovodji zahvalil za vloženi trud pevskega zbora, ki je nadaljevanje dela pokojnega zborovodje Milka Škoberne in Igorja Majcna ter Mire Mesarič, kot tudi vseh ostalih, ki so ohranjali pevsko tradicijo zbora. Ob tej priložnosti je predsednik ZKO Jesenice Joža Varl podelil pevkam Gallusova priznanja. Zlate značke in plaketo za 25 let dela v zboru so prejele: Marija Zupančič-Vičar, Tinka Kogovšek, Melita Jelen, Ivica Šranc, Marija Ažman, Nada Markovič, Metka Rutar-Piber. Srebrne značke in plakete so dobili: Anton Cimperman-zborovodja, Sonja Egart, Vasiljka Kokalj, Stanka Mencinger, Maruša Noč, Marija Novak, Hilda Zidar in Marija Zupan. Bronaste značke in plaketo pa so prejele: Alojzija Anderle, Marica Arčon, Tatjana Črtalič, Renata Fuhs, Majda Gasser, Marjana Komel in Zvonka Triplat.

Vsi, ki so bili na jubilejnem koncertu, so doživeli lep kulturni večer, vitruozno izvedene pesmi so poslušalci nagradili s hvaležnim aplavzom. Topel sprejem občinstva in predstavnikov drugih zborov, tudi iz zamejstva (iz St. Jakoba) in vrsta čestitk s cvetjem je zaključilo koncertni večer ženskega pevskega zbora Milko Škoberne.

Tomaž Iskra

Zapis s prireditve

GARAŽNA IZGUBLJENOST

Čeravno malce nevhvaležen posel, glede na leto 1986, vseeno velja zapisati nekaj misli ob letošnjem »Tednu mladih Kranja«.

Prireditve je v osnovi namenjena afirmaciji neznanega in premalo znanega v širšem kranjskem prostoru. Iz tega izhodišča je tudi letos organizator Center za prosti čas pri OK ZSMS Kranj pripravil program posameznih prireditev.

Večina časa je bila po pričakovanju namenjena glasbi, kjer pa so stvari krenile svojo pot, kar je bilo posebej prisotno prvi večer in delno še naslednji dan. V vsej množici nastopajočih bi zlahka na prste ene roke našli tiste, ki jim gre že v tem času prepustiti »veliki oder«. Pa očitki ne letijo na razbijanje kitar, mikrofona, plivanje vsepovprek in prekomerno uživanje alkohola, tako da so morali v dogajanje poseči tudi tisti v plavih uniformah. Preprosto je ob sestavi programa verjetno potrebno v večji meri pretehtati, kdo bi že »zaslužil« javni nastop, za koga pa bi bilo veliko bolje, da se za nekaj časa zapre nazaj v garažo. To je v veliki meri potrjevala tudi publika, ki je dogajanje poskušala osvojiti kljub asfaltnemu ambientu. Odraz stanja vsekakor pomeni tudi odsotnost obiskovalcev predvsem na sicer zanimivih temah okroglih mih — javnih tribun in izostanek izida sicer napovedane nove številke Napreja in vsega, kar je (verjetno) sodilo zraven.

Muhasto vreme ne more biti izgovor za vse, kar se je okrog 25. maja dogajalo na kranjskem Titovem trgu. Ob vsej zagnanosti posameznikov v organizaciji in nekaterih tudi uspešnih ur letošnjega Tedna mladih Kranja, bo vseeno potrebna krepka analiza (ne)videnih dogodkov tudi znotraj OK ZSMS.

V. Bešter

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ — V Mali galeriji Mestne hiše je odprta razstava *Likovno poletje 88*. V Prešernovi hiši je odprta razstava v okviru Kulturne scene mladih — *Armenia* Andreja Štularja.

V Osnovni šoli Lucijan Seljak bo danes, v petek, ob 20. uri koncert pevskega zbora DPD *Svoboda Stražišče*.

V Carniumu, Mladinskem kulturnem centru, Delavski dom, vhod 8, danes, v petek, ob 19. uri vrtijo video film amer. akcijsko srhljivko *Death wish* (igra Charles Bronson). Ob 21. uri je na sporedu amer. srhljivka *Koma* (igra Charles Bronson).

JESENICE — V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava fotografij Interclub 1988.

V Kosovi graščini je odprta razstava likovnih del malih solarjev jeseniške občine.

RADOVLJICA — V Sivčevi hiši bo danes, v petek, ob 19. uri koncert stare glasbe. Nastopajo: Iztok Ilc, Andreja Ozebek in Nina Hribar na kljunastih flavtah.

BLEJ — V avli Festivalne dvorane danes, v petek, ob 19. uri odpirajo razstavo slikarja Staneta Žerka iz Škofje Loke.

ŠKOFJA LOKA — V Groharjevi galeriji razstavlja akad. kipar Aladar Zahariaš.

Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan razen ponedeljka med 9. in 17. uro.

TRŽIČ — V paviljonu NOB danes, v petek, ob 18. uri odpirajo razstavo slik dr. Franceta Cegnarja. Ob otvoritvi bo krajši koncert moškega pevskega zbora BPT Tržič.

SREČANJE ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV GORENJSKE

Tržič — Jutri, v soboto, ob 20. uri bo v prostorih Osnovne šole heroja Bračiča v Bistrici glasbena prireditev — Srečanje odraslih pevskih zborov Gorenjske. Sodelujejo: komorni pevski zbor Peko Tržič pod vodstvom Jožeta Močnika, mešani študentski pevski zbor Kamnik pod vodstvom Janeza Klobčarja, komorni moški pevski zbor LTH Škofja Loka pod vodstvom Lojzeta Drnovška, moški zbor Kropa-Podnart pod vodstvom Egija Gašperšiča, moški pevski zbor Vigred Jesenice pod vodstvom Alojza Vengarja, moški pevski zbor DKD Svoboda Mengeš pod vodstvom Tomaža Habeta in APZ France Prešeren Kranj pod vodstvom Tomaža Faganela.

APEZEJEVCI NASTOPAJO V STOLNICI

Ljubljana — V ljubljanski stolni cerkvi bo v nedeljo, 5. junija, ob 20. uri koncert v počastitev evropskega leta baroka. Na ta način se Ljubljana vključuje v Unesco program in program Evropskega parlamenta, ki sta priporočila koncerte baročne glasbe v vseh nacionalnih prestolnicah. Na ljubljanskem koncertu, ki ga organizira Kulturna skupnost Slovenije, Društvo slovenskih skladateljev, Zames in Festival Ljubljana bodo predstavili dela dveh slovenskih skladateljev iz 17. stoletja: Izaka Pošta — Duhovni koncerti za pevske soliste z instrumentalno spremljavo ter Dolarjevo sonato za deset glasov in psalm Miserere mei Deus — za soliste, zbor, godala in orgle. Sodelujejo solisti iz Ljubljane, Maribora in Zagreba, Komorni orkester Slovenikum in Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj, dirigent je Uroš Lajovic. Prireditve bo posnela tudi RTV Ljubljana.

LJUDSKI PLESI V JAVORJAH

Javorje — Zveza kulturnih organizacij Škofja Loka prireja v nedeljo, 5. junija, ob 18. uri pred osnovno šolo v Javorjih sedmo občinsko srečanje folklornih skupin. Nastopajo: folklorna skupina Tehnik iz Škofje Loke, folklorna skupina Stara Loka, folklorna skupina Sovodenj, folklorna skupina Selca, otroška folklorna skupina OŠ Prešernova brigada iz Zeleznic, otroška folklorna skupina OŠ Petra Kavčiča iz Škofje Loke in folklorna skupina iz Javorji. Predstavili bodo slovenske ljudske plesne Prekmurja, Gorenjske in Slovenskega Primorja.

MČ

SREČANJE MLADIH PESNIKOV IN PISATELJEV

Domžale — Danes, v petek, se v Domžalah začena dvodnevno slovensko že šestnajsto srečanje mladih pesnikov in pisateljev. Na njem sodeluje 19 avtorjev, ki so bili izbrani na območnih srečanjih.

Prireditve se bo pričela danes ob 16. uri z otvoritvijo razstave samozaložb v knjižnici Domžale. Ob tej priložnosti bo predstavljena tudi nova gorenjska literarna revija Avtor, in nova literarna priloga Kam domžalskega literarnega kluba.

Mladi avtorji se bodo srečali ob 17. uri tudi za okroglo mizo, ki jo bo vodil Miha Javornik: tema razgovora je potrebnost ali nepotrebnost »pisateljskih šol«. Prvi dan se bo zaključil v galeriji Repanšek na Rudniku, kjer se bodo predstavili mladi literati s svojimi deli, ne bo manjkalo tudi lutkovne predstave gledališča Papilu, zaključili pa bodo s predstavo Pomladnega kabareta v izvedbi Češpljevega drevoreda.

Jutri, v soboto se bo srečanje nadaljevalo z literarno in likovno delavnico v galeriji Repanšek in na gradu Krumperk. Popoldne ob 18. uri bodo udeleženci na gradu predstavili svoja v delavnicah nastala dela.

L. M.

LETNI KONCERT OKTETA LIP

Radovljica — Jutri, v soboto, ob 19.30 bo v avli graščine v Radovljici letni koncert okteta LIP. Pod vodstvom Matevža Habjana bo oktet predstavil osemnajst pesmi od renesanse, preko klasike do slovenske umetne in narodne pesmi. To bo že tretji letni koncert okteta v tej zasedbi. Pevci imajo za seboj že vrsto uspešnih nastopov po vsej Sloveniji. Ta mesec pa jih čaka še snemanje za program radia Ljubljane. V ponedeljek, 6. junija, zvečer, bo oktet pel tudi na Blejskem otoku.

D. Manfreda

DAN BAROKA

Poljane — V nedeljo, 5. junija, prirejata osnovna šola Poljane in KUD Ivan Tavčar prireditve — ob dnevu baroka. Na prireditvi, ki bo na poljanski šoli ob 16. uri, bodo sodelovali študenti Akademije za glasbo iz razreda Acija Betonclja s klavirskimi deli J. S. Bacha. Pridige Janeza Svetokriškega bo predstavil dramski igralec Jože Zupan. Ob tej priložnosti bodo na ogled tudi fotografije baročnih cerkva in zlatih oltarjev v poljanskih cerkvah.

vezenine bled

Kajuhova 1
64260 BLED

Tovarna čipk, vezenin in konfekcije Bled, n.sol.o. TOZD Pozamenterija Bled in TOZD Konfekcija Bled objavljata naslednja prosta dela in naloge:

TOZD Pozamenterija Bled

I. VDEVALKA ČIPKARSKIH STROJEV - v obratu Čipke Vintgar

— 2 vdevalki za nedoločen čas

— 1 delavka za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji: dokončana poklicna šola tekstilne stroke ali IV. stopnja strokovne izobrazbe
3 mesečno poskusno delo

Zaradi slabih avtobusnih zvez so bo delovno razmerje sklenilo le s prijavljenimi kandidatkami iz Gorij in okolice oz. s kandidatkami, ki imajo možnost prihoda na delo in z dela z vlakom na relaciji Bohinj - Podhom. Če ne bo dovolj prijavljenih kandidat z dokončano IV. stopnjo strokovne izobrazbe se bo delovno razmerje sklenilo tudi s kandidatkami, ki imajo dokončano osnovno šolo.

TOZD Konfekcija Bled

I. POSLOVODJA v novi prodajaani Pristava

— 1 delavka za določen čas

Pogoji: trgovski poslovodja
pasivno znanje dveh tujih jezikov
2 leti ustreznih delovnih izkušenj
trimesečno poskusno delo

Rok za prijavo je 8 dni od objave. Interesenti naj pošljejo svoje prijave na naslov: Vezenine Bled, Bled, Kajuhova 1.

TEKSTILINDUS KRANJ

Gorenjesavska c. 12

Delavski svet delovne organizacije Tekstilindus Kranj razpisuje delo oz. naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE KOMERCIJALNEGA SEKTORJA (direktor komercialnega sektorja)

poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima VII. ali VI. stopnjo tekstilne, ekonomske, organizacijske ali druge ustrezne smeri
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah
- aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika

Mandatna doba traja 4 leta.

o izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri kandidata.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili v 10 dneh po objavi razpisa priporočeno na naslov: TEKSTILINDUS Kranj, Kadrovski sektor, pod oznako - razpisna komisija.

ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE KRANJ
64000 KRANJ
Koroška 53/c

RAZPISUJE JAVNO LICITACIJO za odprodajo:

- električno pnevmatsko kladivo SKIL ETP 121 nepopol. 10.000 din
- varilni aparat VAREKS 160/180 ETP 1523 izrab. 10.000 din
- gradbena baraka GB-2 ETP 1690 ni komplet 50.000 din
- gradbena baraka GB-2 ETP 1697 ni komplet 50.000 din
- gradbena baraka GB-2 ETP 1658 ni komplet 50.000 din
- omara lesena ETP 361 ni komplet 10.000 din
- zidni ventilator 3A1 315 ETP ni komplet 15.000 din
- počitniška prikolica 450 Q (oprema in baldahin) 3.500.000 din
- kovinska ograja (4 delna) 200.000 din
- stator od EM za PS ZOPAS 10.446,50 din
- KBS Iskra tip KB204 B št. 123 2000 W 54.173 din
- KB Iskra tip KB 109 A 61 št. 0209016 500 W 37.646 din
- krožna žaga Iskra tip KZ 503 št. 1233381 830 W 36.816 din
- EM SEVER za PS 11.157 din
- KB Iskra tip KB 109 AZ št. 0232369 420 W 156.987 din
- radiokasetofon MARTA RM 410 avtomat. št. 84055351 14.605 din
- TV Ei TELEVOX LUXSUS št. 09069 39.497 din

Licitacija bo v petek, 10.6.1988, ob 13. uri v obratu na Primsko-
vem, Mirka Vadvna 11.

Prometni davek plača kupec.

Kupec bo blago lahko prevzel takoj po plačilu t.j. 10.6.1988.

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE o.o. KRANJ, Gosposvetska c. 9

Osnovno zdravstvo Gorenjske, o.o. Delovna skupnost skupnih služb Kranj razpisuje po sklepu delavskega sveta prosta dela oz. naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo:

VODENJE SPLOŠNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki jih določa družbeni dogovor o izvajanju kadrovske politike v občini Kranj izpolnjevati še naslednje:

- VII/1 ali VI/1 stopnja strokovne izobrazbe organizacijsko - kadrovske ali upravno - pravne smeri z opravljenim strokovnim izpitom.
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v stroki.

Mandat za razpisana dela oz. naloge traja 4 leta.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh od objave na naslov Osnovno zdravstvo Gorenjske, Delovna skupnost skupnih služb Kranj, Gosposvetska c. 9, z oznako »za razpis«. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po poteku razpisnega roka.

Obiščite Brniški gaj

V soboto, 4. junija, od 17. ure dalje ansambel TEN

V nedeljo, 5. junija, od 17. ure dalje ansambel OBVEZNA SMER

Vabi Aerodrom Ljubljana — Brnik

Vstopnine ni!

RUDNIK URANA ŽIROVSKI VRH - v ustanavljanju, Todraž 1, Gorenja vas organizira

dne 5. junija 1988, od 9. do 14. ure v obratih rudnika ODPRTI DAN RUŽV z naslednjim programom:

od 9. - 10. ure predstavitev RUŽV

od 10. - 13. ure ogled obratov

od 13. - 14. ure razgovori in odgovori na vprašanja.

sozi zgp giposs ljubljana

SGP GRADBINEC KRANJ n.sol.o.

Kranj, Nazorjeva 1

Na podlagi sklepa odbora za delovna razmerja Delovne skupnosti skupnih služb Kranj, objavljamo proste naloge in opravila

2 OPERATERJEV V PRIPRAVI PODATKOV

Pogoj: administrativna šola in praksa pri terminalniškem zemanju podatkov

Delovno razmerje se sklepa za določen čas - nadomeščanje delavk na porodniškem dopustu ter z dvomesečnim poizkusnim delom. Pisne vloge z dokazili o izobrazbi vložite v roku 8 dni po objavi na naslov: SGP Gradbincev Kranj, Nazorjeva 1.

ELEKTRO GORENJSKA, n.sub.o. KRANJ
Delovna skupnost skupnih služb

delavski svet razpisuje prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODJA SLUŽBE PREVZEMA IN PRODAJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja izobrazba elektrotehnične, ekonomske ali organizacijske smeri,
- 60 mesecev delovnih izkušenj

Kandidati za opravljanje del in nalog vodje službe morajo izpolnjevati tudi merila in načela kadrovanja po družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike občine Kranj.

Mandatna doba traja 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo« na naslov: DO ELEKTRO GORENJSKA, Delovna skupnost skupnih služb, Kranj, Cesta JLA 6 v 8 dneh po razpisu. Kandidati bodo pisno obveščeni o odločitvi v 15 dneh po izbiri.

DO LTH ŠKOFJA LOKA

Po sklepu kadrovske komisije objavljamo naslednja prosta dela in naloge

V DSSS UPRAVA

SAMOSTOJNEGA REFERENTA ZA INFORMIRANJE

POGOJI: fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo (FSNP)
znanje enega svetovnega jezika
seminarske oblike izobraževanja
3 leta delovnih izkušenj v novinarstvu ali družbeno-političnem delu

REFERENTA ZA VARSVO PRI DELU

POGOJI: visoka ali višja šola (varnostne, strojne ali elektro smeri)
opravljen republiški izpit za varstvo pri delu
5 let delovnih izkušenj za višjo šolo (varnostne, strojne ali elektro smeri)
3 leta delovnih izkušenj za visoko šolo (varnostne, strojne ali elektro smeri)

V TEHNIČNI UPRAVI DSSS:

KONTROLOR OPTIMIRANJA STANDARDIZACIJE/SOD služba osnovne dokumentacije

POGOJI: višja šola tehnične smeri
pasivno znanje enega svetovnega jezika
5 let delovnih izkušenj

Delovno razmerje združujemo za nedoločen čas.

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi kadrovske socialni službi DO LTH Škofja Loka, Kidričeva 66.

Kandidati bodo o rezultatu obveščeni v 8 dneh po sklepu kadrovske komisije.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

KOMPASOVA PONUDBA ZA POLETJE 88

»POČITNICE 88« - DOMOVINA iz bogatega programa počitnic ob Jadranu vam danes predstavljamo:

● **otok BRAČ**

BOL ● zasebne sobe, apartmaji in hoteli ● raj za jadrnanje na deski ● ena najlepših plaž na Jadranu ● SUPETAR ● zasebne sobe in apartmaji ● SUTIVAN ● KOMPASOVO MALO MISTO ● Poseben klubski program ● zabava ● animacija ● organiziran prevoz ●

● **otok VIS**

Program živahnih počitnic v VISU in KOMIŽI ● animacija za otroke in odrasle ● zasebne sobe in hotela ● organiziran prevoz ● U-GODNE CENE!

● **DUBROVNIK**

● zasebne sobe (uvala Lapad) ● polpenzioni ● možnost letalskega prevoza ●

KOMPASOVE POČITNICE V TUJINI 88

KONKURENČNE CENE - BOGATA IZBIRA
● ŠPANJA, Palma de Mallorca, Ibiza - odhodi vsak torek od 24. maja naprej. Cene že od 405.000 din naprej.

● GRČIJA, Kreta, Santorini, odhodi vsak torek od 24. maja naprej. Cena že od 438.000 din naprej. ● CIPEP, Larnaca, Limasol, odhodi vsak četrtek. Cena že od 493.500 din naprej.

● IZRAEL, Natanya, odhodi vsak torek od 24. maja naprej. Cena že od 593.000 din naprej.

● TURČIJA, Marmaris, odhodi vsak torek od 24. maja naprej. Cena že od 536.500 din naprej.

● TUNIZIJA, Hammamet, odhodi vsak petek. Cene že od 556.000 din naprej.

ŠPANJA: SUPER JANEZOVA PONUDBA ZA MALLORCO IN IBIZO

1. oseba normalno po ceni 557.500 din

2. oseba 200.000 CENEJE 357.500 din

otroci 357.500 din - 40% popusta 214.500 din

S KOMPASOM NA KONZERTE V MÜNCHEN

● PINK FLOYD, 3.7., 1 dan, avtobus, 49.500 din

● MICHAEL JACKSON, 8.7., 1 dan, avtobus, 49.500 din

POHITITE, ŠTEVILO MEST JE OMEJENO!

KOMPASOVI IZLETI IN POTOVANJA

● **IZLETI Z LETALOM IN VLAKOM**

● HVAR, otok sonca, 2.6., 9.6., 16.6., 4 dni, 150.000 din

● PULA, maj, junij, 1 dan, 38.000 din, primerno za šolske skupine

● SAJ NI RES PA JE! OHRIDSKO JEZERO ZA POČITEK IN PO-TEP ● 5.6., 12.6., 5 dni, letalo

● NAJLEPŠI OTOKI SO VAM BLIŽJE - BRAČ/Bol, hotel Bretani-
de in hotel Elephusa; - HVAR/Hvar, hotel Pharos; - VIS/Komiza,
hotel Biševo; ODHODI 31.5., 7.6., 14.6., 21.6.; 7 dni, letalo

● **POTOVANJA V TUJINO**

BARCELONA, 4 in 5 dni, 23. in 26.6.

● MOSKVA - TBILISI - EREVAN, 23.6., 7.7.

● MOSKVA - LENINGRAD - KIJEV, 7 dni, 17.6.

● MALTA: vsak četrtek iz Ljubljane, prenočišče z zajtrkom od 460.000 din, apartmaji od 338.000 din

● RIM, 3 dni, 9.6., 16.6. in 1.7.

● GRČIJA, 5 dni, 2.6., 16.6. in 30.6.

● JORDANIJA - JERUZALEM, 8 dni, 1.7.

● SINGAPUR, 30.6., 10 dni

● BALI - BANGKOK - SINGAPUR, 11 dni, 11.7., 8.8.

POLETNI TEČAJI TUJIH JEZIKOV

ANGLEŠČINE:

● ROMSEY, 3 tedne, 26.6. ● BOURNEMOUTH, OXFORD, CAMBRIDGE, LONDON, tritedenski tečaji, različni odhodi od 26.6. dalje

NEMŠČINE:

● MÜNCHEN, intenzivni počitniški tečaji, 3 - 4 tedne, junij, julij, avgust

● CELOVEC in POREČE, poletni tečaji, 3 - 4 tedne, v juliju in avgustu

● POLETNI TEČAJI francoščine (Pariz), italijanščine (Firence), španščine (Madrid)

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice:
Škofja Loka Nama — tel.: 61-957, Kranj — tel.: 28-473,
Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska
gora — tel.: 88-162

ŽELEZNIČARSKI NOGOMETNI KLUB LJUBLJANA

prireja

v nedeljo 5. junija 1988, ob 14. uri
na stadionu ŽELEZNIČARSKEGA ŠPORTNEGA
DRUŠTVA LJUBLJANA ob kamniški progi
(atletski center)

VELIKO TOMBOLO

NAGRADE:

- 2 stari milijardi
- 2 krat 500 starih milijonov
- avtomobil
- 1MV prikolica
- barvni televizor
- glasbeni stolp
- hladilnik, pralni stroj, kolesa...

v skupni vrednosti 6 starih milijard

Predprodaja tombolskih kart je v poslovalnici SLOVENIJATU-
RIST, Ljubljana, Titova 40 in na stadionu ŽSD LJUBLJANA.
Za zabavo, prehrano, pijačo in ostalo je poskrbljeno.
PRIDITE - NE BO VAM ŽALI!

ŽSD NK LJUBLJANA

TV SPORED

PETEK

3. junij

10.00 Tednik
11.00 Mednarodna obzornja
16.35 Video strani
16.50 Mozaik, ponovitev
17.50 Grizli Adams, 18. del. ameriške nanizanke
18.15 Zlato in srebro, izobraževalna oddaja TV Sarajevo
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.14 Propagandna oddaja
20.20 A. Dumas: Gospa Monsorojska, 6. del francoske nadaljevanke
21.15 Propagandna oddaja
21.20 Prvi raj, 4.-zadnji del dokumentarne serije
22.15 TV dnevnik
22.30 Pasji sinovi, ameriški film
00.30 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

14.00 Pariz: Tenis Roland Garros, polfinale (m), prenos
19.00 Video meh
19.30 TV dnevnik
20.00 Narodna glasba
20.45 Poročila
20.50 Dokumentarna oddaja
21.40 En avtor, en film
21.55 Kronika s svetovnega festivala animiranega filma v Zagrebu
22.40 Nekaj z Amelijo, ameriški film
00.10 Kronika s Sterijinega pozorja

TV Zagreb I. program

8.25 Poročila
8.30 Ljubo doma, kdor ga ima, otroška oddaja
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
15.50 Vedno z vami, ponovitev
17.30 Ljubo doma, kdor ga ima, otroška oddaja
18.00 Znanstveni razgovori
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka

19.30 TV dnevnik
20.00 Nezgodni center, ameriška nadaljevanke
21.00 Kvizkoteka
20.00 TV dnevnik
22.20 Kulturni magazin
23.40 BIS-nočni program
01.20 Poročila

SOBOTA

4. junij

7.50 Video strani
8.00 Radovedni Taček
8.15 Pamet je boljša kot žamet
8.20 Makedonske narodne pripovedke
8.50 A. Lindgren: Erazem in potepuh, ponovitev
5.-zadnjega dela
9.20 Indijanske legende, 8. del kanadske nadaljevanke
9.45 Ex libris: Moda skozi čas, ponovitev 2. dela
10.45 Republiška revija MPZ Zagorje 86, 12. oddaja
11.15 Omizje
12.45 Jubilejna teveteka, ponovitev 18. oddaje
14.00 Video strani
16.40 Video strani
16.55 Učna leta izumitelja Polža, slovenski film
18.25 Kratak film
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Knjiga
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.14 Propagandna oddaja
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.30 W. Faulkner: Dolgo vroče poletje, 4.-zadnji del ameriške nadaljevanke
21.10 Propagandna oddaja
21.15 Križ kraž
22.35 TV dnevnik
22.50 Plavalni miting, reportaža iz Maribora
23.20 Pošast, italijanski film
00.55 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

14.00 Pariz: Tenis Roland Garros
20.00 Glasbeni večer
21.30 Poročila
21.35 Feljton, oddaja iz kulture
22.05 Športna sobota
22.35 Balkansko prvenstvo v odbojki, reportaža

TV Zagreb I. program

9.00 Zlata ribica, balet
9.40 Dinastija, ameriška nadaljevanke
10.30 BIS, ponovitev nočnega programa
13.45 Jugoslavija, dober dan
14.15 Sedem TV dni
15.00 8. ofenziva, ponovitev nadaljevanke
15.55 Po Titovih poteh revolucije, program za otroke
16.55 Narodna glasba
17.25 Poročila
17.30 TV koledar
17.40 Dallas, ameriška nadaljevanke
18.30 Priscrno vaši, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Boljše življenje, humoristična serija
21.00 Pripetljaji v hotelu, ameriški film
22.45 TV dnevnik
23.00 Nočni program
01.00 Poročila

NEDELJA

5. junij

8.55 Video strani
9.10 Živ žav
10.05 Grizli Adams, ponovitev
18. dela ameriške nanizanke
10.30 W. Faulkner: Dolgo vroče poletje, ponovitev 4.-zadnjega dela ameriške nadaljevanke
11.30 Domači ansambli: Šaleški fantje in Ansambel Mira Klinca
12.00 Kmetijska oddaja TV Sarajevo
13.00 Video strani
15.50 Video strani
15.30 J. Dietl: Sinovi in hčere steklarja Jakoba, 9. del češkoslovaške nadaljevanke
16.30 Prislunhimo tišini, oddaja za slušno prizadete
17.10 Odsvetanje, ameriški film
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 TV mernik
19.16 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 K. Klarič: Tri lahkotne igre - rezervisti, oddaja TV Zagreb
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Zdravo
22.35 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

8.55 Poročila
9.00 Danes za jutri in igrani film

12.00 Prijepolje: PB v odbojki - finale, prenos
14.00 Sportno popoldne
15.15 Pariz: Tenis Roland Garros - finale (m), prenos
19.30 TV dnevnik
20.00 Po letu 2000, poljudnoznanstveni film
20.45 Včeraj, danes, jutri
21.00 Mali koncert
21.20 Športni pregled

Zagreb I. program

10.20 Poročila
10.30 Otoroška oddaja
13.00 In tudi letos, izobraževalna oddaja
13.30 Kulturna dediščina, izobraževalna oddaja
14.00 Naslednika, angleška nadaljevanke
15.00 Video tilt 88, oddaja resne glasbe
15.35 Dokumentarni mozaik
17.20 Ujetnik dvorca Zende
18.55 Fračji dol, lutkovna serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Panonski mornar, zabavnoglasbena serija
21.05 Nezvesta, ameriški film
22.35 TV dnevnik
22.55 Program plus
00.55 Poročila

PONEDELJEK

6. junij

10.00 Naš utrip
10.15 Zrcalo tedna
10.30 Charlottin stil, francoski film
17.45 Video strani
18.00 Radovedni Taček, 11. del
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 P. Jaroš: Tisočletna čebela, 3. del slovaške nadaljevanke
21.00 Dinar
21.40 Propagandna oddaja
21.45 TV dnevnik
22.00 Poletna noč
01.00 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

18.30 Beograjski TV program
19.30 TV dnevnik
20.00 Argumenti, zunanje-politična oddaja
20.45 Poročila
20.50 Mali koncert
21.10 Narasle vode, nizozemska nadaljevanke

Oddajniki II. TV mreže

18.10 Tuji jeziki
18.30 Mostovi

22.10 Mejaši, dokumentarna oddaja
22.55 Poezija

TV Zagreb I. program

8.40 Boj za obstanek, izobraževalna oddaja
9.30 Čudežna soba, otroška serija TV Skopje
9.45 Sedmi veter, otroška serija
10.00 Poletno dopoldne: TV poster, Reportaža, Mali koncert, Zapuščina za prihodnost: Vesna Barun
12.00 Poročila
16.45 Poročila
16.50 Program plus, ponovitev
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 S. Bergoč-I. Šmid: Korak čez, drama TV Ljubljana
21.00 Znanost
21.45 TV dnevnik
22.05 Program plus
23.45 Poročila

TOREK

7. junij

9.00 Poletna noč, ponovitev
12.00 Tuji jeziki: Angleščina, 44. lekcija
16.50 Video strani
17.05 Šolska TV: Kemija: Pridobivanje in uporaba jekla
Telesna vzgoja: Šola plavanja in reševanja iz vode, 2. del
17.55 Pamet je boljša kot žamet: Morje kliče na pomoč
18.00 Prve ljubezni: moč ljubezni
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
20.05 P. Jaroš: Tisočletna čebela, 3. del slovaške nadaljevanke
21.00 Dinar
21.40 Propagandna oddaja
21.45 TV dnevnik
22.00 Poletna noč
01.05 Video strani

Oddajniki II. TV mreže

18.10 Tuji jeziki
18.30 Mostovi

19.00 Poje vam Catherine Sauvage
19.30 TV dnevnik
20.00 Po sledovih Slovencev v svetu: Na vseh koncih sveta
20.40 Zrebanje lota
20.45 Poročila
20.50 Zabavni tork
22.20 Portreti, oddaja iz kulture

TV Zagreb I. program

8.40 Boj za obstanek
10.00 Poletno dopoldne
12.00 Poročila
15.55 Poročila
16.00 Številka in črke, kviz
16.20 Program plus, ponovitev
18.00 Zmajevje otroške igre, prenos
19.00 TV koledar
19.00 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Zrebanje lota
20.05 Sonce in senca, španska nadaljevanke
21.05 Kontaktni magazin
22.35 TV dnevnik
22.55 Program plus
00.55 Poročila

SREDA

8. junij

9.00 Poletna noč
17.45 Video strani
18.00 Tuji jeziki
18.20 Deček z zelenimi prsti, I. del
18.35 J. Ribičič: Miškočin - Mišonovi, 1. del
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Film tedna: Ciklus filmov W. Wylerja: Slepa ulica, ameriški film
21.35 Propagandna oddaja
21.40 TV dnevnik
21.55 Poletna noč

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Beograjski TV program
20.00 Športna sresla
21.30 Svet na zaslonu

TV Zagreb I. program

9.00 Kdo, ali jaz?, otroška oddaja
9.30 Družinske teme, izobraževalna oddaja

10.00 Poletno dopoldne
12.00 Poročila
16.45 Poročila
16.50 Program plus, ponovitev
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Ciklus filma Axela Cortija: Bledomodra ženska pisava, 2. del avstrijskega filma
22.05 Potopisna reportaža
22.35 TV dnevnik
22.55 Program plus
00.35 Poročila

ČETRTEK

9. junij

9.00 Poletna noč, ponovitev
18.05 Video strani
18.20 Indijanske legende, 9. del kanadske nanizanke
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.07 Tednik
21.05 Propagandna oddaja
21.10 S. Parker: Izgube, 2. del angleške nadaljevanke
22.00 TV dnevnik
22.15 Poletna noč

Oddajniki II. TV mreže

18.00 Bratislava: Mednarodni atletski miting, prenos
20.30 Classica AID, posnetek iz Pariza

TV Zagreb I. program

Majhna Nada, otroška oddaja
9.30 In tudi letos, izobraževalna oddaja
12.00 Poročila
16.45 Poročila
16.50 Program plus, ponovitev
18.30 TV razstava
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV koledar
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Črno na belem, politični magazin
20.55 Miniature
21.05 Klub 10, zabavnoglasbena oddaja
21.50 TV dnevnik
22.10 Program plus
23.50 Poročila

RADIO

PETEK, 3. junija:

Prvi program
8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 8.35 Mladina poje - 9.05 Glasbena matineja - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pod domačo mareljo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovenskih narodov in narodnosti - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Govorimo angleško - 14.35-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Vrtljak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Minute z ansambelom Vita Muženiča - 18.15 Gremo v kino - 19.00 Radijski dnevnik - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Pojemo in godemo - 20.00 Mladi mostovi - 20.30-23.00 Slovincem po svetu - 23.05 Literarni nokturmo

SOBOTA, 4. junija:

Prvi program
8.05 Pionirski tednik - 9.35 Danes smo izbrali - 10.05 Sobotna matineja - 11.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom - 11.20 Minute za staro glasbo - 11.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Kulturna panorama - 15.10-15.35 Popoldanski mozaik - 16.00 Vrtljak želja - 16.30 Srečanje republik in pokrajin - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.30 S knjižnice trga - 19.45 Minute s kitaristom Bojanom Drobežem - 20.00 Radio na obisku - 22.20 Od to do polnoči - 23.05 Literarni nokturmo

NEDELJA, 5. junija:

Prvi program
8.07 Radijska igra za otroke - 9.05 Se pomnite, tovariši? - 10.05 Nedeljska matineja - 11.00-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.20 Za naše kmetovalce - 15.30 Poročila - 17.30 Ne deljska reportaža - 17.30 Pojo amaterski zbori - 18.00 Zabavna radijska igra - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.20-24.00 Glasba za prijeten konec tedna

PONEDELJEK, 6. junija:

Prvi program
8.05 Glasbena lepljenka - 8.40 Izberite pesmico - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Tekoča repriza - 11.05 Izbrali smo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.15 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 16.00 Vrtljak želja - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 20.00 Pesmi slovenskih skladateljev - 21.05 Zaplešite z nami - 22.30-24.00 Zimzelene melodije

TOREK, 7. junija:

Prvi program
8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pojemo in godemo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Enajsta šola - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtljak želja - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.15 Jezikovni pogovori - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.30 Večerna podoknica - 23.05 Literarni nokturmo

SREDA, 8. junija:

Prvi program
9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pod domačo mareljo - 13.20 Osmrtince, obvestila in zabavna glasba - 14.05 Mehurčki - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Studio ob 17.00 - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturmo

ČETRTEK, 9. junija:

Prvi program
8.35 Koncert za mlade poslušalce - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Rezervirano za... - 12.10 Pojemo in godemo - 13.30 Od melodije do melodije - 14.05 Enajsta šola - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtljak želja - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.15 Jezikovni pogovori - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.30 Večerna podoknica - 23.05 Literarni nokturmo

radio triglav jesenice

PETEK, 3. junija:

16.00 Obvestila, - 16.30 Domače novice, - 16.45 Obvestila, - 17.00 Kamen spotike: Delovni čas v hotelu Grajski dvor v Radovljici ob prvomajskih praznikih, KZK Bled in zasipanje rekreacijskih površin v dolini pod Mežaklo, kanalizacija na Belem polju, predviden posek smrek velikank na Pristavi v Javorniškem rovtu, - 17.50 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP, - 18.45 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna in zaključek programa

Sobota, 4. junija:

16.00 Obvestila, - 16.30 Domače novice, - 16.45 Nagradna glasbena oddaja z lestvico zabavne glasbe Vročni pet, - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP, - 18.55 Zaključek programa

Nedelja, 5. junija:

11.00 Mi pa nismo se uklonili: Spomini na Koroški odred, - 11.30 Obvestila, - 12.00 Čestitke poslušalcev - 13.30 Nedeljska tema: Pred zbori krajanov na Bledu o telefoniji, izgradnji trgovin, komunalnih problemih... - 13.45 EP in zaključek programa

Ponedeljek, 6. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Tema dneva: Delovanje Občinske konference ZRVS Jesenice, - 17.45 Aktualno, - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Športni pregled - 18.35 Minute za resno glasbo - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 7. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače

KINO

KRANJ CENTER

3. junija: amer. barv. znan. fant. film ZVEZDNE STEZE 4. - VRNITEV DOMOV ob 16. in 18. uri, amer. barv. erot. film DOBER TEK ob 20. uri (Film ni primeren za otroke!) 4. junija: amer. barv. znan. fant. film ZVEZDNE STEZE 4. - VRNITEV DOMOV ob 16. in 18. uri, amer. barv. erot. film DOBER TEK ob 20. uri (Film ni primeren za otroke!) 5. junija: amer. hongkon. barv. akcij. film KARATE POLICAJ ob 15. in 17. uri, amer. barv. erot. film DOBER TEK ob 19. in 21. uri 6. junija: amer. hongkon. barv. akcij. film KARATE POLICAJ ob 16. in 18. uri, amer. barv. erot. film DOBER TEK ob 20. uri 7. junija: amer. hongkon. barv. akcij. film KARATE POLICAJ ob 16. in 18. uri, amer. barv. erot. film DOBER TEK ob 20. uri 8. junija: amer. ital. barv. akcij. film SUPER POLICAJ IZ MIAMIJA ob 16. in 18. uri, amer. barv. erot. film DOBER TEK ob 20. uri (Film ni primeren za otroke!) 9. junija: amer. hongkon. barv. akcij. film SMRTONOSNA MISIJA ob 16. in 18. uri, amer. ljubez. drama BITI ZALJUBLJEN ob 20. uri

KRANJ STORŽIČ

3. junija: amer. barv. pust. thrill. PLACANEC ob 16., 18. in 20. uri, 4. junija: amer. barv. srhlj. DOLINA SMRTI ob 16., 18. in 20. uri, 5. junija: hongkon. barv. akcij. film VOHUN IZ BONDOVE ULICE ob 16. in 18. uri, prem. amer. barv. kom. DOBRODOŠLE V 18. LETO ob 20. uri 6. junija ni kinopredstavl 7. junija: franc. barv. erot. film VROČA CECILIJA ob 16., 18. in 20. uri (Film ni primeren za otroke!) 8. junija: amer. barv. kom. PORKY'S 2 ob 16., 18. in 20. uri 9. junija: amer. barv. znan. fant. film EKSPERIMENT PHILADELPHIA ob 16. in 18. uri, amer. barv. erot. film DOBER TEK ob 20. uri (Film ni primeren za otroke!)

ZELEZAR

3. junija: amer. barv. pust. znan. fant. film PREDATOR ob 16., 18. in 20. uri 4. junija: amer. barv. pust. znan. fant. film PREDATOR ob 16. in 18. uri, prem. amer. znan. fant. filma DUNE - PUŠČAVSKI PLANET ob 20. uri 5. junija: amer. barv. pust. znan. fant. film PREDATOR ob 16. in 18. uri, franc. barv. erot. film VROČA CECILIJA ob 20. uri (Film ni primeren za otroke!) 6. junija: amer. barv. znan. fant. film DUNE - PUŠČAVSKI PLANET ob 17. in 19.30. uri 7. junija:

amer. barv. znan. fant. film DUNE - PUŠČAVSKI PLANET ob 17. in 19.30. uri 8. junija: amer. barv. melodrama MODRA LAGUNA ob 16., 18. in 20. uri 9. junija: hongkon. barv. akcij. film VOHUN IZ BONDOVE ULICE ob 16. in 20. uri

DOM KAMNIK

3. junija: amer. barv. melodrama MODRA LAGUNA ob 18. uri, amer. barv. kom. LJUBEZEN, SEKS IN TISTO DRUGO ob 20. uri 4. junija: prem. amer. barv. srhlj. PETEK 13. - ZADNJE POGlavJE ob 16. in 18. uri, prem. amer. barv. hong. barv. akcij. filma KARATE POLICAJ ob 20. uri 5. junija: amer. barv. srhlj. PETEK 13. - ZADNJE POGlavJE ob 16. in 18. uri, prem. amer. barv. znan. fant. filma ZVEZDNE STEZE 4. - VRNITEV DOMOV ob 20. uri 6. junija: amer. barv. pust. znan. fant. film PREDATOR ob 18. in 20. uri 7. junija: amer. barv. pust. znan. fant. film PREDATOR ob 18. in 20. uri 8. junija ni kinopredstavl 9. junija: amer. barv. kom. PORKY'S 2 ob 18. in 20. uri

TRŽIČ

3. junija: amer. barv. srhlj. PETEK 13. - ZADNJE POGlavJE ob 18. in 20. uri 4. junija: prem. amer. barv. akcij. filma SMRTONOSNA MISIJA ob 18. in 20. uri,

prem. franc. akcij. kom. BRATA PETARD ob 22. uri 5. junija: amer. barv. akcij. film SMRTONOSNA MISIJA ob 17. in 19.30. uri, prem. amer. barv. erot. thrill. MAŠČEVANJE ZA POSILSTVO ob 21. uri 6. junija: amer. barv. melodrama MODRA LAGUNA ob 18. in 20. uri 7. junija: amer. barv. erot. thrill. MAŠČEVANJE ZA POSILSTVO ob 18. in 20. uri (Film ni primeren za otroke!) 8. junija ni kinopredstavl 9. junija: amer. barv. kom. LJUBEZEN, SEKS IN TISTO DRUGO ob 18. in 20. uri

KRANJSKA GORA

3. junija: amer. barv. znan. fant. film DUNE - PUŠČAVSKI PLANET ob 18. in 20. uri 7. junija: franc. barv. akcij. kom. BRATA PETARD ob 18. in 20. uri

KOMENDA

3. junija: amer. barv. akcij. film SMRTONOSNA MISIJA ob 20. uri 4. junija: amer. barv. znan. fant. film EKSPERIMENT PHILADELPHIA ob 20. uri

LAZE

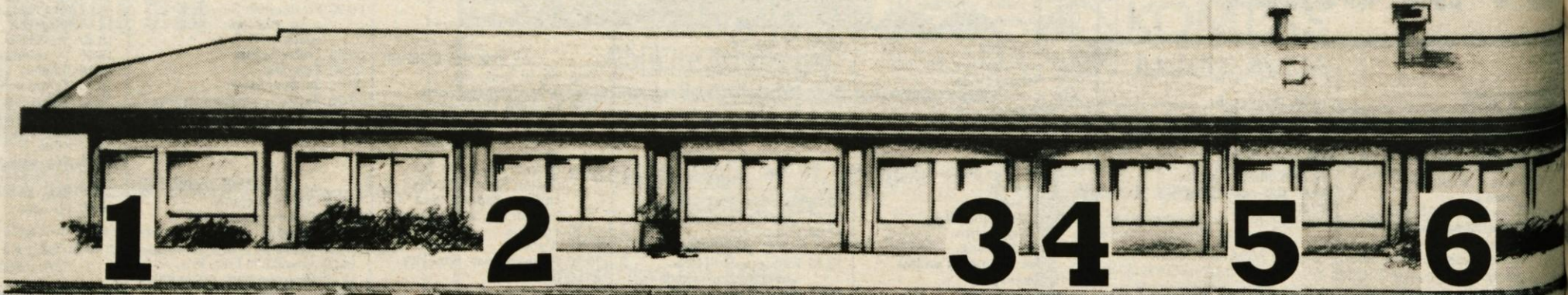
3. junija: amer. hongkon. akcij. film KARATE POLICAJ ob 19. uri

CEŠNJICA

3. junija: amer. barv. ital. pust. akcij. film SUPER POLICAJ IZ MIAMIJA ob 20. uri

MEDVODE

3. junija: nem. franc. barv. drama PARIS - TEXAS ob 20. uri 5. junija: amer. ital

76 ljubljanska banka
Temeljna banka Gorenjske

1
LJUBLJANSKA BANKA
TEMELJNA BANKA
GORENJSKE
Cankarjeva 84
telefon 74-063

DINARSKO
POSLOVANJE

- hranilne vloge
- tekoči računi, žiro računi
- depoziti
- vplačila s položnicami

DEVIZNO POSLOVANJE

- hranilne vloge, devizni računi
- nakazila
- menjava deviz

Odprto

od 7. do 18 ure
sobota od 7. do 12. ure

NE ZAPRAVIT

ŠE NAS B

MURKA M ŠPORT
Cankarjeva 76
telefon 75-488

Obiščite našo specializirano trgovino s športno opremo, kjer lahko kupite:
kamp opremo, tenis program (loparji vseh vrst, strune in žogice), eno in dvodelne kopalke, kopalne plašče, kratke hlače in majice, mladinski program jeansa, trenirke, drese, pokrivala, sončna očala ter športne rekvizite

Odprto

od 8. do 19. ure
sobota od 8. do 12. ure

KOKRA KRANJ
PRODAJALNA KOKRA RADOVLJICA
Cankarjeva 80
telefon 74-869

Obiščite našo prodajalno, kjer vam nudimo: moške hlače in vetrovke, ženske hlače in krila, ženske obleke, ženske letne kostime in bluže, jopice in puloverje, letne majice s kratkim rokavom, moške srajce, kratke letne hlače, kopalke in spodnje perilo, nogavice...

Odprto

od 8. do 19. ure
sobota od 8. do 12. ure

Kokra

BISTRO L
LEPA PIBERNIK
Cankarjeva 74
telefon 75-250

Nudimo vam 14 različnih vrst pizz, pečenih v peči na drva. Če ste ljubitelji testenin, vam priporočamo italijansko kuhinjo. Točimo odprto pivo. Prepričani smo, da se boste počutili v prijetnem ambientu našega lokala.

Odprto

od 10. do 23. ure
ob nedeljah od 15. do 23. ure
ob ponedeljkih zaprto

VEZENINE BLED
PRODAJALNA ANA
Cankarjeva 78
telefon 75-483

VEZENINE BLED vam iz svojega bogatega modnega programa nudijo v prodajalni ANA:

- klekljane čipke
- razno vezeno blago
- dekorativne izdelke (vezene prte, prte s klekljano čipko in vezene zavese),
- drobno tekstilno galanterijo (aplikacije, motive, ovratnike, embleme
- ženske in otroške konfekcijske izdelke, primerne za različne priložnosti, katerih posebnost pa je, da so izdelani iz povezenega materiala.

Odprto

od 8. do 19. ure
sobota od 8. do 12. ure

vezenine bled

tovarna čipk, vezenin in konfekcije Bled,

SADJE - ZELENJAVA
Kurtiši Rahmetula
Cankarjeva 64

Obiščite nas, postregli vas bomo z dnevno svežim sadjem in zelenjavo.

Odprto

od 7. do 19. ure
ob sobotah od 7. do 15. ure

RADO BORDON

Sila spomina

Sprejmite moj iskren pozdrav, Gorenjci! Čeprav moj rojstni kraj je sončni Trst, sem srečen, da gorenjski rod je čvrst, da ste zavedni, žilavi Slovenci. Seve pozdravljam tudi vas, Gorenjke, ki vas opeva vrbenski poet! Kakó je majhen naš slovenski svet: ko se v Gorenjskem glasu vam oglašam, lahko s častjo pred bralci se ponašam, da sem znašel se v družini Spomenke, ki je Gorenjska zvesta, vzorna hči, saj po Slovenskem vsepovsod slovi po bistrosti, iskrovosti duha, ko v znamenju resnice in poštenja pred gonjo zoprnikov se ne vda, vedoč, da le nad gólgoto trpljenja zasije zarja boljsega življenja.

☆☆☆

Še pomnite, Gorenjci, tisti čas, ko se nasilje je nad vas zgrnilo, slovenskemu človeku zagrozilo, da z naše zemlje zbrise naš obraz? A zoper vse sovragove nakane ste šli možato, hrabro v partizane. Zdad ste (kot jaz) že sivi, ostareli, in vendarle še trdne korenine; ko šli ste za svobódo v boj, verjeli ste v lepše dni slovenske domovine, verjeli, da, ko boj se bo končal, bo iz Kalvarije nov človek vstal, za vekomaj otrešel se temine nevednosti, sovraštva, zlobe, bede, delil si blagor iz bogate skleda, drug drugemu v pravičnosti enak, ne vrag, le sosed vsakomur mejak.

☆☆☆

Hudó mi je, ker so nas premetili, gródo prevarali v naivni veri; domačo zemljo smo osvobodili, a pótlej se v zablodi mnogoteri znašli (ko modrijani razglasili so »pravo« pot k edino »pravi« sreči), znašli se v mračni, duhomorni ječi: namesto pod jasno socializma pristali smo pod knuto stalinizma... Še pomnite, kako so kmečke pluge usmerjali v kolhoziške zadrúge, v enotne hleve gnali vam živino, zapregali vas v trdo, bedno dnino? Ojój, kaj vse so z vami že počeli! Najboljšo zemljo so spod rok vam vzeli, zgradili kombinat in fabrike, a zvesti hlapi vsemožečne klikke posedli so najlepše zelenice, najplodnejše, zavarovane njive, na njih postavili si dvorce, vile, ki naj pokrajino bi »okrasile«.

si z žulji delovnih ljudi, s krediti in s pomočjó ekonomije »sive« odebili nenasitne riti. In s praprom edinstvene Resnice so poštenjakom usta zamašili; če kdo ravnal je, kako vest veleval, postal čez noč je arestantska reva...

☆☆☆

Na srečo, tista doba je minila. A kar je v dediščino zapustila, je sama žalost: zemlja revno hira, medtem ko industrija zgubo zbira, v potoki, reke zlivajo se strupi, gozdovi so od njih že porjaveli; in kar še hujsje je: nekdanji upi so nam iz src za zmeraj izpuhteli. Država je neznanško zadolžena, draginja iz dneva v dan vse bolj narašča, še najpogumnejših se dvom polašča, v prihodnost nam ne svéti luč nobena. Nekoč svetila nam je vsaj kultura; a tudi njej že bije zadnja ura. Kakó naj gre v bodočnost mladi rod, le kje vsaj zanj je odrešilna pot?

☆☆☆

In kdo je kriv za vso to polomijo? Vrstijo se Kongresi, Konference, na njih le pridigajo, govorijo, a krivci (venomer v zavetju sence) oblast na svojih vájetih držijo. Ko nam brbljajo o demokraciji, zatekajo se le k mitologiji ter v svoji miselnosti, že senilni, smejó se družbi pravni in civilni... Gorjé, če rečemo jim: stalinisti! Nasprotno: centralisti, birokrati, vseh vrst zagrizeni monopolisti, priskledniki oblástvene svojáti in vsi, ki pri koritih se redijo, postali so »ta pravi« demokrati. Seveda óni na vse večne čase imeli bi oblast in moč le zase...

☆☆☆

Ko tu obračam se na vas, Gorenjce, objemam z vami prav vse Slovence. Bojim se, da smo vnovič v hudi dóbi, ko več ne vémo, kdo nam gospodari; in dasiravno nisem nagnjen k zlobi (kot zvest učenec blagega poeta), vse bolj in bolj prevzema me spoznanje, da spet na tleh ležé nam stebri stari, ker se pretéžko breme stresa nanje, že hujsje v bližnjih časih jim obeta. Spet lezemo v neskončne strme klanca, kjer naokrog zijajo le prepadi; in tudi če bi nekateri radi

verjeli v pogorénjene Dolance in druge »preizkušene« vodnike, ki naj v prihodnost bi nam pot kazali, bi rekel, da oprode stare klikke, ki v zdajšnje godljo so nas zakopali, ne bodo nas rešili iz močvare, iz stiske, ki naš narod danes tare. Naj odpusti mi véliki Prešeren, če z njim sklicujem se na moč spomina, če nisem več Slovenec lahkoveren, ker v srcu žge me bridka bolečina: Kakó v prihodnost naj nas tisti vodi, ki desetletja po mlakuži bródi in vedno znova dela le »napake«, ima nas za naivneže, bedake? Naj mladi, neobremenjeni rod utira sebi svojo, novo pot! Slovenski kmečki zvezi, vsej mladini naj prosta pot bo v ljubi domovini! A tisti, ki pred narodom so krivi (vsaj tisti, ki so venomer še živi), naj kdaj pogledajo se v ogledalo! Življenja je pred njimi bore malo, ne moč in ne oblast jim ne pomaga: dobrotna Smrt jih slej ko prej požaga...

☆☆☆

In ko ob tem premišljam o Ustavi, ki zdaj Jugoslovane divje búri, bi rekel, da v takó resnobni uri ne gre za to, da kdo jo le »popravi«. Če v naši skupni (brátovski?) državi, sezidani na temeljih trpljenja (a ki zdaj v nji stoji prav vse na glavi!), naj državljan vesel bi bil življenja, — naj narod vsak v Ustavo si zapiše, kakó v prihodnosti želi živeti pod streho skupne (urejene!) hiše! A ko Slovenec grudi se pod pezo nadlog in muk (in čakajo ga nove), naj kar molče prenaša »bratsko« jezo, ki nadenj od povsod krivično rjove? Ker če usojeno mu je umreti, naj kakor Črtomir bi se zavedal, kaj Pesnik mu že v Krstu je povedal! Naj vsaj spomina moč mu jasno svéti!

Odprte strani 10

Urednikova beseda

Deseto letošnje številko Odprtih strani smo odprli zanimivim sogovornikom: Radu Bordonu, ki je prispeval epigrame pod skupnim naslovom Sila spomina, Mihui Nagliču za kratek izbor tem iz nove številke ŽO, Spomenki Hribar, ki govori o spravi, Novi reviji in ustavi, Stanislavu Klepu in njegovim pogledom na krizo v družbi, Igorju Torkarju ob novi izdaji knjige Umiranje na obroke ter Pomenkom in paberkovanjem Eda Torkarja. Želimo, da bi jih z veseljem vzeli v roke, če pa se z našimi sogovorniki ne strinjate, svoja razmišljanja napišite. Radi jih bomo objavili.

Naslednja številka Odprtih strani bo izšla 24. junija in bomo v njej zapisali, kaj bosta na tretji Glasovi preji napredla Viktor Žakelj in njegov sogovornik Dušan Šinogoj. Leopoldina Bogataj

MIHA NAGLIČ

(Jugo)slovenski razgledi iz sveta pod Blegošem

Ob 70-letnici Jugoslavije — osrednji temi nove številke Žirovskega občasnika

Če nekdo, ki ni politik, temveč profesor bogoslovja, stopi pred javnost s spisom »Za Jugoslavijo«, prav gotovo nima namena, da bi politiziral. V Avstriji nam resnično ne primanjkuje niti politike niti politikov. Kar pa zares potrebujemo, je medsebojno razumevanje. Zato prav gotovo tudi duhovniku ne more biti pod častjo, če si prizadeva za boljše razumevanje. In prav to je namen tega spisa. Slovenski narod, pa tudi njega duhovščina in škofje, v zadnjem času hudo obsojajo in obtožujejo že kar veleizdajalskega rovarjenja. To so tako resne obtožbe, da bi se narodu zares slabo pisalo, če bi bile utemeljene. Dovolj žalostno pa je tudi, če so neutemeljene, kajti tako velika nepravilnost bi nazadnje popolnoma zmedla tako pošteno in cesarju nadvse vdano ljudstvo. Zato brzkone tudi tisti, ki so drugačnega mnenja, ne bodo odklonili takšnega spisa, ki si je postavil za cilj, da razloži jugoslovanski problem tako rekoč psihološko, iz duše slovenskega ljudstva, in da na ta način to in ono pojasni, kar bi sicer bilo morda manj razumljivo — vse to v prid resnice in pravice!

☆☆☆

Slovensko ljudstvo je bilo vedno vdano cesarju. Še v viharnem letu 1848 so se Slovenci obnašali tako »pridno«, da jih je celo vlada imenovala »dragulji« med narodi Avstrije. Bilo bi čudno, če bi se to ljudstvo medtem izneverilo tako svetim tradicijam. Preden ga torej obsojijo, naj mu prislusnejo in skušajo spoznati in razumeti njegove težnje.

Kako je prišlo do tega, da si je slovenski narod v svojem duhu postavil za cilj vseh svojih želja in zahtev Jugoslavijo?

dr. Aleš Ušeničnik

... kaj sploh je in kaj lahko postane Jugoslavija, torej država, ki je nastala z združitvijo perifernih območij dveh velikih imperijev (Avstrogrška in Otmanski imperij), ki sta se v devetnajstem stoletju »pozabili« modernizirati in sta v procesu formiranja nacionalnih držav in parlamentarno demokratičnih oblik vladanja, morali nujno propasti?

☆☆☆

... je odgovor jase: če je zasnovana kot okvir oblikovanja enotne nacije (nekateri poudarki v predlogu ustavnih sprememb so »tihu« naravnani na to struno), je obsojena na nasilje in propad, če pa je okvir, ki omogoča razvoj v njej zajetih narodov, pa je prav civilizacijsko kulturna heterogenost njena prednost. Predpostavka pa je demokratična ureditev.

In v tem smislu je Ušeničnikov tekst poučen. Njegov pomen se zdaleč ni v gorečem zagovarjanju Jugoslavije. Pri tem je Ušeničnik nejasen vsaj glede ureditve notranjih razmerij med jugoslovanskimi narodi in celo anahronističen v zvezi s krono, ki jo polaga nanjo. Bistven prispevek Ušeničnika je v analizi procesov, ki so morali pripeljati do nastanka Jugoslavije. To pa je analiza agonije neke centralistično urejene države, ki je s konceptom vodilne ali hegemonizirajoče nacije (nemštvo) preprečevala demokratizacijske in modernizacijske spremembe, kar je končno pripeljalo do njene propada. In to je nauk za Jugoslavijo: ob nekaterih razpravah o ustavnih spremembah (na primer v Bosni in Hercegovini) se zdi ta nevarnost realna. Nепripravljenost, da bi priznali legitimnost razlik in vsiljevanje centralistično naravnanih sprememb, ki po svoji logiki nujno pomeni dominacijo »vodilnega« naroda, lahko pripelje do razkroja Jugoslavije. Obstaja vsaj en stavek, ki bi ga Ušeničnik, če bi še živel, lahko zapisal tudi danes:

»Potem (po razpustu državnega zbora v Kromerizu — op. P. G.) je sledila ustava za ustavo. Enkrat je bila centralistična, drugi federalistična, potem pa spet mešanica obeh.« To stalno spreminjanje ustave je tako, kot to velja za današnje Jugoslavijo, predvsem pomenilo, da ne obstaja temeljno soglasje o modusu večnacionalne državne ureditve. Ušeničnik vidi glavne razloge za spreminjanje ustave v neskladju med dvema idejama, ki obvladujeta moderno državo, to je med idejo demokratičnosti in idejo nacionalne suverenosti. Ne gre za to, da bi bili ti dve ideji ali načeli moderne državnosti sami po sebi v nasprotju, prav obratno, tisti, ki je preprečilo njeno realizacijo v monarhiji je bila vodilna vloga nemštva, ki je na položaj drugih narodov gledalo samo skozi prizmo svojih interesov. Zato Ušeničnik nemškimi liberalcem, ki so zahtevali demokratično ustavo, obenam pa tudi centralizem, očita, da niso dosledni, ker ne sprejemajo vseh posledic, ki izvirajo zahteve po svobodi, ki bi nujno pomenila tudi nacionalno samostojnost. V tem vidim tudi poduk sodobnim »jugoslovanskim demokratom«, ki v »nacionalni« in »republiški zaplankanosti« vidijo oviro za temeljito demokratizacijo jugoslovanske družbe. Geslo dobrega dela demokratične opozicije je »demokratizacija in centralizacija«: v enotno urejeni državi z enotno zakonodajo in pravnim redom naj bi se ljudje kot ljudje ne glede na narodno oziroma etično pripadnost in druge opredelitve, neposredno odločali o načinu vladanja in izbirali vladajočo elito. Ni treba posebej poudarjati, da s tem atributi nacionalnosti ne bi izgubili, le maskirani bi bili, državo pa bi, seveda ob predpostavki »svobodnih volitev« upravljala vladajoča »stranka« najštevilnejšega naroda. To se je enkrat že zgodilo in vsi vemo, kam je to pripeljalo.

In kaj iz tega sledi: tako kot leta 1848 zavrtna zahteva za avtonomijo v okviru »Zedinjene Slovenije« leta 1918 ni bila več zadosti in jo je nadomestila zahteva po državni skupnosti Jugoslaviji, tako tudi danes zahteva po kakršnikoli Jugoslaviji ne zadostuje več. Jugoslavija je možna samo kot pogodba različnih narodov, ki nanjo prenesejo tiste naloge, za katere se dogovorijo, da jih lahko skupno opravljajo.

Pavel Gantar

O Ušeničnikovem spisu »Apologija za Jugoslavijo« (Um die Jugoslawien. Eine Apologie.) ne bi posebej govoril — to je predvsem predmet zgodovinarjev. Bi pa rad opozoril na dvoje: prvič, slovenska duhovščina se je v zatonu Avstrogrške odločila za nerevolucionarno pot, za tako imenovani »trializem«, to je za povezovanje Slovanov v Avstriji v enotno državo Jugoslavijo (ne Jugoslawien!), ki pa bi bila tretja delika oblasti z Avstrijo in Ogrji — pa je bila kljub temu deležna očitkov veleizdajstva. Ne da bi nategoval zgodovinska dejstva, se sama po sebi vsiljuje paralela s sedanjim časom, ko so logične zahteve slovenskega političnega vodstva po tisti stopnji slovenske avtonomije, ki bi odražala duha časa in dozorevanje slovenske suverenosti, znotraj Jugoslavije prav tako ožigosane z neko vrsto »veleizdajstva« — le da je jezik gospodov, ki nas danes napadajo in ki pripadajo drugemu času in drugemu svetu od našega, danes drugačen in zato govori o »kontrarevoluciji« v Sloveniji; in

drugič, ko danes prebiram Ušeničnikov spis, se ne moremo ubraniti vtisu, da je bil mož spodoben globoke politične filozofije, ne glede na vse omejitve, ki jih postavlja v uvodu (da ne bo »politiziral«, npr.) oz. »cesarsko-kraljevske« omejenosti, katerih se oklepa v zaključkih in ki mu branijo, da bi se zavzel za dolgoročne radikalnejše spremembe v organiziranosti in položaju slovenskega naroda. Čeprav uvideva zgodovinsko krivico, ki jo delajo Avstrijci drugim narodom s tem, ko zahtevajo Avstrijo nemško, in vlogo Nemcev kot državnega žandarja, mu je vendar misel o samostojnosti in suverenosti Slovenije, misel o naši lastni sposobnosti in upravičenosti, da imamo lastno državo,

Viktor Žakelj

Če se želite naročiti na ŽO — za stalno ali po povzetju — pišite na naslov: Žirovski občasniki 64226 Žiri, p.p. 11

Izbor besedil: Miha Naglič

Se vam zdi, da zvenijo gornje besede nekam sodobno? Če bi avstrijski okvir nadomestili z jugoslovanskim, duhovnike in škofje pa s tistim vse glasnejšim delom današnjega slovenskega razumnštva in politike, ki se zavzema za prenovo slovenskega družbenega življenja, bi morda nihče ne pomislil, da so napisane že pred 70 leti.

Gornje besedilo je vzeto iz Ušeničnikove brošure »Um die Jugoslawien. Eine Apologie.« (Za Jugoslavijo, Apologija), ki je izšla v nemščini poleti 1918. leta. Avtor — naš poljanski rojak, filozof, teolog in sociolog, duhovni usmerjevalec katoliškega gibanja kot tedanje vodilne sile v slovenski politiki — je hotel s tem spisom nemško govorečemu delu avstrogrške javnosti pojasniti, zakaj si Slovenci prizadevamo za Jugoslavijo.

Ta pozabljeni, a v določenih ozirih še vedno zanimivi spis, smo zdaj prevedli v slovenščino in kot tak bo izšel v novi, 14. številki revije Žirovski občasniki (ŽO), katere osrednja tema je posvečena 70-letnici Jugoslavije kot države.

Ob tej priliki smo naprosili nekaj najvidnejših slovenskih družboslovcov, ki so se rodili v našem pogorju, v krajih pod Blegošem, da napišejo svoje prispevke na to temo. Tako so se nam — s svojim vidnjem jugoslovanskim izkušenj in perspektiv po sedemdesetih letih življenja v skupni državi — odzvali: Pavel Gantar, Spomenka Hribar, Vladimir Kavčič, Ivan Kristan, Marjan Nastran — Ule, Emil Milan Pintar in Viktor Žakelj.

Navajamo nekaj odlomkov iz njihovih razprav, katere si boste lahko že čez nekaj dni v celoti prebrati v novi številki ŽO.

SPOMENKA HRIBAR

LEOPOLDINA BOGATAJ

Za spravo med nami gre, ki smo danes tu doma

O Spomenki...

Slovenski javnosti ste postali znani pred nekaj leti z objavo odlomka vašega eseja o Kocbeku v ljubljanskem Delu. Obsojali so vas ljudje, ki prej še nikdar niso slišali za Vas, kaj šele, da bi prebrali, kaj ste napisali. Celo med ljudmi, ki naj bi bili razgledani in naj bi poznali zgodovino NOB in povojne razmere na Gorenjskem je bilo slišati, da je vaše razmišljanje posledica klerikalne vzgoje, da izhajate iz belogardijske družine, saj se vendar zavzimate za spomenki beli gardi. Skratka »protirevolucionarna stališča« naj bi bila pri vas že v rodu. Zato Vas sprašujem: Kdo ste Spomenka Hribar, kje in kako ste odrasli in kakšno je vaše življenje danes?

- Še sama ne vem, kakšne govornice so se širile o meni. Dejstvo je, da izhajam iz komunistične družine, če naj tako rečem. To vedo vsi Žirovci, med katerimi sem odrasla. Moj stari oče je bil predvojni komunist (umrl v Dachau), moj oče predvojni komunist (umrl za posledicami zapora v Glavnjači 1942. leta), moja mama... - vse to sem že tolikokrat povedala, da se mi preprosto upira pripovedovati še naprej. Imela sem komunistično vzgojo... Res pa je, da obstaja v družini nek »madež«, to je moja nesrečna pokojna teta, mamina sestra. Kaj je bilo z njo, mi je bilo jasno šele iz knjige Karla Leskoveca (dobrega poznavalca žirovskih in vojnih razmer in odličnega, poštenega pričevalca) Križpotja, kjer na strani 70 piše:

Zadnje dni marca (dejanjsko je bilo to 7. maja 1942 - op. S. H.) so partizani ubili Mravljincevo hčer s Podklanca. Obdoličili so jo, da je izdajala. Dekle sem dobro poznal in vem samo to, da je rada hodila z italijanskimi oficirji in ti so jo večkrat odpeljali z avtomobilom kam na zabavo. Da bi kaj vedela o aktivistih Osvobodilne fronte, se ni nikomur sanjalo in tudi verjel ni tega nihče. Ljudje so jo našli v nedeljo zjutraj na sredi ceste mrtvo. Na prsih ji je ležal papir: Tako se bo zgodilo z vsakim, ki bo izdajal slovenski narod. Nihče ni povedal ljudem, zakaj so partizani ubili, zato je bil učinek na večino prebivalstva drugačen, kot so pričakovali tisti, ki so to storili. V Rovtuh, ob meji, ljudje niso imeli za tak greh, če je kakšno dekle rado hodilo z Italijani. To se je dogajalo že pred vojno. Prav zato bi morali partizani ljudem ob meji tak ukrep bolje razložiti.

Uboj so Italijani izkoristili v propagandne namene. Tudi duhovščina ni izpustila priložnosti. Ljudje, ki so verjeli tisto, kar so slišali v cerkvi in prebrali v Domoljubu, so bili posledje še bolj prepričani, da so partizani prav taki, kot jih slika duhovščina: brezverci in ubijalci.

Iz citata ni razvidna le politična neobremenjenost moje tete, ampak še marsikaj drugega, recimo »napake«, ki so bile tudi eden od vzrokov masovnega širjenja bele garde in državljanske vojne med narodnoosvobodilno vojno.

No, to ubogo dekle, ki me nikoli ni videlo (umrla je v istem tednu kot moj oče; tedaj sem živela v Beogradu; imela sem 15 mesecev), naj bi bilo vzrok mojim »protirevolucionarnim stališčem«!

Stara mama mi je povedala, kako je bilo tistega večera: močno je potrkalo na vrata, neki ljudje so zahtevali Fani. Svoji mami je rekla: No, zdaj pa moram jaz iti; ne boj se, kmalu bom doma. Zjutraj so jo v prahu sredi ceste odkrili ljudje, ki so šli k maši, zverinsko zmrcvarjeno, mrtvo. Pravkar je bila dopolnila 19 let in svojo življenjsko pot.

Je pa zanimivo, ali ne, kako se išče vzrok za »protirevolucionarna stališča«, kakor pravite, že v rodu posameznika. Gorje, če bi kakšnemu potomcu belogardista oziroma domobranca prišlo na misel, da bi isto, kar sam ne naredila jaz, naredil sam! No, naj povem, da sem se te svoje (»rodovne«) nedolžnosti dobro zavedala in sem zavestno šla v problematiziranje revolucije in poboja domobrantskih vojnih ujetnikov.

In kakšno je moje življenje danes? Kaj naj rečem? Imam lepo družino, delo, ki ga imam rada, prijatelje, veliko načrtov...

Dolga leta ste bili tudi sami članica Zveze komunistov, potem pa se vas je, kot ste sami izjavili (če se prav spominjam), »Partija odrekla«. Zakaj?

- Ja, od svojega osemnajstega leta sem bila v partiji, torej vsega skupaj 26 let. Zakaj se me je Partija »odrekla«? Preprosto zato, ker sem spodmaknila sakralizirani temelj, na katerem je temeljila. Likvidacija tisočev brez sodb je bila sakralizirani temelj partije, »sveti dogodek«, kakor so to sami imenovali, ki se ga ni smel nihče »dotakniti«; to je bila temeljna tabu-tema naše sistema.

Marjan Pungartnik, ta nadebudni glasnik »partijske prenove«, mi je v Komunistu očital, da sem - ko sem bila še članica ZK - »producirala ideologijo zveze komunistov«. Kakšno spreneveda-nje! Od kar se zavedam, sem bila med člani, ki so bili na »stranskem tiru« - kasneje že samo zato, ker sem »Hribarjeva žena« - in to Pungartnik dobro ve. No, resnica je ta, da sem bila tisti hip, ko sem hotela (samol) vplivati na partijsko ideologijo, ji zbuditi zgodovinski spomin, izključena iz ZK. Moje »produciranje« partijske ideologije prej pa je bilo seveda takšno, kakršnen je nasploh vpliv posameznega komunista na njegovo organizacijo: minimalen ali celo nič.

Vendar se ne nameravam odrekati svoje soodgovornosti za tisto, kar je bilo v času moje članstva napačno narejene, »napak in zmot«, pa najsi sem sama še tako osebno nekriva pri vsem tem. Kajti, kdor je član neke organizacije, soodgovornost za njeno delo nosi, saj organizacijo podpira s svojim imenom. Prav iz tega občutka soodgovornosti sem potem, ko se mi je zdelo, da sem odkrila glavni vzrok naše nesreče - to je partijsko sektaštvo - to tudi povedala in skušala vplivati na partijo, pa se je izkazalo, da je gluha. Zato sem si, po pravici povedano, kar oddahnila, ko so me izključili iz ZK. Sama pa - prej - nisem hotela izstopiti; poštenje se mi je zdelo, da poskusim res kaj narediti, vplivati...

O spravi...

Zakaj so vas zaradi pobude o spravi tako napadli?

- Zakaj? Preprosto zato, ker tam, kjer ima oblast avantgarda, sprave ne more biti. Sprava na družbeni ravni namreč predpostavlja dejansko enako-pravnost med ljudmi, in torej tam, kjer so nekateri »bolj enakopravni« kot drugi, sprave ni. S tem, ko sem zahtevala spravo, sem torej dregnila naravnost v njen temelj, ki je apriorna »ne-spravljenost« in nespravljenost z drugimi ljudmi. To je dejanski vzrok gonje, ki je bila proti mojim stališčem sprožena uradno in namerno - ne pa sprava z domobrantom, lepo prosim, saj to ne more biti resna obtožba! Res pa je, da so tej insinuaciji nasledili mnogi - predvsem nekdanji borci - in verjeme, žal mi jih je bilo! Saj so bili napeljani na to, da so zmerjali - figurativno rečeno - hčer svoje-ga soborca in to zaradi stališč, ki so jih med vojno sami zastopali: svoboda, pravica, spoštovanje človeka, enakopravnost...

Če sem prav razumela, niste nikdar govorili o spravi z belo gardo, o spravi z domobranci, temveč o spravi med ljudmi, ki sedaj živimo in smo doma v Sloveniji.

- Govoriti o spravi z belo gardo bi bilo tudi nesmiselno: kje pa jo imate? Saj so jo pobili; tisto malo, kar je pobeželo v tujino, se k nam ne vrača, ker si ne upa, še posebej tisti ne, ki imajo res kaj nad sabo. In - to je treba poudariti - med Slovenci v zamejstvu

ne poznamo terorističnih organizacij kakor na primer ustaši, s katerimi se zato ni mogoče »spraviti«. Predvsem pa ne gre za tako spravo; gre mi za spravo z našo polpreteklo zgodovino, za pokop vsakega (medvojnega) sovraštva in predvsem za pokop tistega (razrednega) sovraštva, na katerem se še vedno utemeljuje partija kot Partija.

Gre za spravo z mrtvimi in živimi, ki smo danes tukaj. Pa tudi s tistimi, ki niso tukaj - s potomci nekdanjih domobrancev; tudi ti so se rodili po vojni in ne morejo biti krivi za grehe svojih staršev. Kako kratkovidna je naša politika! Koliko je naših ljudi po svetu, ki bi bili pripravljeni pomagati domovini s kapitalom, z zastopstvom naših firm, z znanjem... politika pa - iz povsem ideoloških razlogov - še vedno sektaši nad njimi in med njimi. To seveda ni samo slovenska politika, ampak jugoslovanska, ki ni niti nacionalna niti ekonomska. Če bi bila ekonomska, bi znala angažirati devizni kapital (angažirati, pravim, ne pa »odtuniti«), ki je po svetu in doma - baje bi se dalo z njim takoj plačati celotni jugoslovanski devizni dolg - toda, ker se boji za svojo »ekonomsko neodvisnost« in oblast, ji je laže zadolževati vso državo pri tujih bankah, kakor pa se spravi s svojimi ljudmi - pa to je že drugo področje...

Pomeni, da bi morali opraviti s polpreteklostjo, da bi morala cerkev pojasniti svoje ravnanje med vojno, tudi partija bi morala spregovoriti o svojih napakah - medvojnih in povojnih.

- Ja, seveda. Cerkev je takšno »očiščenje« dolžna predvsem svojim udom, vernikom, Partija pa (kot avantgarda povojnega življenja) vsej družbi. Boli in jezi me, da se Cerkev še vedno zagrinja v mučniško haljo (ker je bila po vojni - dejansko! - grobo preganjana), češ da ji ni treba dokazovati svoje »nedolžnosti«, in boli in jezi me, da Partija še vedno ni »podrukala«, da se je »svojemu ljudstvu« dolžna opravičiti za vrsto nepopravljivih »napak«, iz katerih je izšla naša današnja in jutrišnja brezperspektivnost.

To, da partija na kakšno takšno opravičilo še ne pomisli, je razvidno tudi iz uvodnega govora Milana Kučana, predsednika CK ZKS na nedavni partijski konferenci, ko je dejal:

»Sedanje, po vojni rojene generacije komunistov niso odgovorne za večeraj. Razbremeniti jih je treba občutka 'brez krivde krivih' za razne dogodke v zgodovini, za stranpota v sodni praksi, v politični diferenciaciji, za zmote v razvojni in ekonomski politiki, za razne dogodke in afere izven našega prostora. Odgovorni pa so za to, kar delajo zdaj, odgovorni so za danes in jutri. Vsakdo med nami naj skrbi za to, da bo s čisto vestjo lahko pogledal v oči komurkoli tudi v času, ko komunisti požiramo kritiko za vse tisto, kar smo in za tisto, kar nismo odgovorni.«

Na prvi pogled izjava drži: po vojni rojeni in sploh vsi tisti, ki nimajo osebnih grehov nad sabo, naj ne bi požirali kritik na svoj račun. Toda - izjava ima globlji pomen: Kučan se odreka odgovornosti za »napake« (za, recimo, kar precej stvari!), toda kdor se odreka napakam, naj se tudi na zasluge ne sklicuje! Recimo na zaslugi organizacije in izpeljave narodnoosvobodilnega boja; potem res začnimo od začetka, drugače! No, če pa bi partija začela na ta način od začetka, bi že izgubila svojo »Zmagos«, se pravi svojo a priori nedotakljivo legitimnost, ki jo utemeljuje pač samo na izpeljanem narodnoosvobodilnem boju - nobenim svobodnim volitvam se namreč po vojni ni dala na preizkušnjo!

In kakor lahko sami vidite, iz Kučanovega referata ne sledi, da sedanje, po vojni rojene generacije otrok domobrancev za grehe svojih staršev niso odgovorne - pa so vendarle morale nositi to »krivdo« (in tudi posledice) tako rekoč do danes. Prav tako v Kučanovem referatu ni videti nikakršnega obžalovanja za vse storjene napake in krivice, temveč veje iz njega le skrb, kako bi razbremenil komuniste (s tem pa na določen način tudi

partijo kot partijo) odgovornosti za vse, kar je bilo slabega.

Pa ne le za medvojnne in tik-povojne »napake«, partija bi morala pojasniti in se opravičiti še za marsikaj: recimo za prisilno kolektivizacijo, uničevanje slovenskega kmeta, ki je (bil) principialno (razredni) sovražnik, kvečjemu sopotnik, ne pa najprej človeško bitje, ki ga je treba spoštovati, se z njim dogovarjati in pogovarjati... se spravi z njim; skratka živeti skupaj z njim. Kdo bi našteval vse te naše družbene žalosti in travme!

Vidite, prav to, da partija ni pripravljena na takšno opravičilo in da nam še zmeraj hoče sama jemati mero (»Socializem po meri ljudi«!), mi zbujata skrb in dvom, da se bo kaj bistvenega pri nas spremenilo v smeri »socializma s človeškim obrazom«. Kajti če hoče delati tak socialist, moraš najprej sam imeti človeški obraz - k temu obrazu pa spada seveda tudi priznanje in obžalovanje storjenih krivic soljudem.

Takšno razčiščenje in očiščenje (sprava) se lahko zgodi le v demokratičnem prostoru. Zdi se, da topel veter s slovenskega CK ZKS še ni dovolj močna, da bi se o očiščenju lahko svobodneje pogovarjali.

- Vidite, stvar je bolj zakomplicirana: sprava je možna le v demokratični družbi - demokratična družba pa je mogoča le na spravi. Krog je zaprt - in tu smo zdaj! Ne, tisti vetrček s slovenskega CK ZKS še ni dovolj močan, da bi se kaj zares bistvenega spremenilo, da bi prišli do očiščenja, sprave. Grobovi so odprti vse dotlej, dokler jih ne zakrije - ne zemlja - ampak dopuščanje in odpuščanje, se pravi ljubezen. Kot vemo, boljševiske partije temeljijo na (razrednem) sovraštvu in celo prav potrebujejo sovražnike - in dokler je tako, sprave ne bo. In dokler sprave ne bo (ki bi se na družbenopolitični ravni kazala kot apriorna in dejanska enako-pravnost vseh ljudi), bo vse naše življenje le »mešanje« in vrtinčenje istega - in vse večja in hušša agonija.

Boste ostali, kot je izjavil eden slovenskih razumnikov, slovenska Antigonica - ki je vzela nase greh poboga na Rogu, ker je upala o njem spregovoriti in ga opredeliti, spregovoriti o očiščenju - in s tem žrtev nerazumevanja ali pa imate upanje, da bomo uspeli doseči resnično sožitje med nami, ki smo tu doma?

- Seveda imam upanje, kako da ne! V neki družbi - v strukturalnem smislu - ni nič naključnega; to, da se je meni porodila »ideja sprave«, ni le proizvod mojih možganov, ampak je izraz naše človeške situacije in stiske, ki sem jo pač izrazila na svoj, osebni način. Ta stiska se bo morala razrešiti. Življenje je veliko modrejši kot katera koli ideologija in prej ali slej »izravna« neskladja in absurde. In naj dodam še to, da bodo nekoč, o tem sem prepričana, zagotovo stala znamenja ob grobovih likvidiranih domobrancev-vojnih ujetnikov - ne zato, ker so bili domobranci, ampak zato, ker so bili ljudje ljudje pa ne bi smeli biti pokopani kot živali in neznanu kje; in živi, ki se svojih mrtvih spominjajo, imajo pravico, da prižigajo svečke na grobovih svojih dragih. Človek ni žival, pietetni odnos do mrtvih je star toliko kot človeška civilizacija. In prepričana sem, da bo nekoč stal tudi »obelisk« kot znamenje tragičnosti naše revolucije. Pravzaprav je bil takšen obelisk »postavljen« tisti hip, ko se »mi je zapisala«, (celo ne glede na to, kako sem to sama skušala razložiti). In ne zato, ker sem to jaz napisala, temveč ker se mi je to zapisalo iz nekega globljega nagovora naše človeške biti, iz neke nujne, ki me je pripravila v to, da sem o tem sploh začela razmišljati in sem potem tvegala objavo tega razmišljanja.

Kar zadeva Antigono, moram povedati, da mi je tako primerjanje neprijetno, celo zoprno. Pretirano, bombastično. Ko sem prvič prebrala takšno primerjavo, sem bila strašno presenečena - čeprav je res, da se v mojem nastopu ponavljajo grški miti Antigone, ki je, kot vemo, prišla v spor z državo (ki jo je predstavljal njen rodni stric), ker je po končani vojni zahtevala pokop brata-izdajalca. Resnica mita je namreč prava v tem ponavljanju istih (pa seveda ne enakih zgodovinskih) situacij.

Kar zadeva mene, si želim mir. In manj ko bom Antigona, bolj bomo civilna družba, bolj bo to, kar sem izpostavila, normalno, normalni način našega življenja.

O Novi reviji...

Po 57. številki Nove revije, ki je sprožila vrsto polemik o vsebini in obojanju pisanja avtorjev, se je zamenjalo vodstvo Nove revije. Čeprav ste bili med avtorji prispevkov za sloveski nacionalni program, ste postali odgovorna urednica in Jože Snoj glavni urednik. Kaj bi lahko dejali k temu? Se je gledanje na drugače misleče spremenilo?

- Zagotovo je danes drugačen - bolj tolerant - odnos do drugače mislečih. Zakaj pa sem kljub svoji »spornosti« vendarle postala odgovorna urednica Nove revije, (seveda ne takoj, pol leta po 57. števi. je bil glavni in odgovorni urednik kolega Boris A. Novak), konkretno ne vem. Sama sem bila začudena. Vsekakor je bila to odločitev, ki ni bila kar tako, če se spomnim, da je v času partijskega »razčiščenja« z menoj približno dvesto komunistov in borcev zagrozilo CK ZKS, da bodo izstopili iz partije in vrnili svoje partizanske spomenice, če ne bodo mene izključili iz ZK - tako so zavedli in shiterizirali te ljudi... (Kdaj in kdo se bo njim opravičil?) Morda je k odločitvi famoznega (ilegalnega) »koordinacijskega odbora«, ki ima v rokah vso (kadrovsko) politiko, prispevala tudi odločitev uredniškega odbora Nove revije (saj politiki ni nič neznanega), da bo »šel do konca« pri predlogu za oba urednika: Jože Snoj - glavni, jaz pa odgovorna urednica. To je za uredništvo pomenilo, da se je pripravljeno tudi »samoukiniti«, če predlog za naju ne bi šel »skoz«, kajti dovolj jim je bilo diktiranja (Dimitrij Rupel - enkrat zavrnjen kot možni odgovorni urednik, Ivo Urbančič dvakrat zavrnjen; ob 57. številki Nove revije pa sta bila glavni in odgovorni urednik - Grafenauer in Rupel - »odstopljena«). In ker politika ni bila pripravljena na spor z intelektualci, ker se »hrani« na demokratičnem videzu, je morda zato odpuštila Snoja in mene. No, morda je po sredi tudi možnost, da je politika - kasneje - spoznala, da smo imeli tudi v marsičem prav v tisti obsojani 57. številki. Recimo vprašanje samoodločbe: najprej so zagnali vik in krik, češ, kaj to pogrevamo, ko je tako in tako jasno, da je samoodločba naroda s pravico do odepitve vedno aktualna pravica - pa se je prav kmalu izkazalo - da je bil to samo videz, da samoodločba naroda pri nas ni priznana, da jo je treba šele uveljaviti; danes že kar sama politika zahteva sankcioniranje pravice do samoodločbe! In še bi lahko naštel nekaj takšnih primerov, ob katerih se je - kasneje - pokazalo sami politiki, da je pljuvala tudi v lastno skledo - čeprav je seveda nekaj tež v tej številki revije, ki jih partija kot partija ne more sprejeti, ne da bi se uknila kot avantgarda, torej jih sploh kot partija ne more sprejeti. - Vendar se mi ta možnost, da bi namreč politika spoznala svojo kratkovidnost in je zato odpuštila Snoja in mene, zdi skoraj neverjetna. Ne vem.

Kje vidite mesto te ugledne in odmevne publikacije v našem kulturnem in političnem prostoru?

- Mesto katere koli in torej tudi Nove revije je lahko samo tisto, kakršnega si sama ustvari z delom, in izbojuje od oblasti. Njen vloga vidim predvsem v odpiranju sveta reviji in revije svetu, se pravi v povezovanju Slovencev v evropski in svetovni kulturni, duhovni prostor. Njena naloga je snovanje, umetniško, mišljensko. Seveda pa tudi spremljanje in tematiziranje da-

našnje družbene in politične situacije. Skratka, prispevati k duhovni prostosti človeka, Slovencev.

Kakšen je program uredništva in kaj bomo lahko prebrali v naslednji številki?

- To, kar sem vam pravkar povedala, je že tudi njen program, če naj tako rečem. Kaj bomo brali v prihodnje? O veliko veliko je še za povedati! Če bomo mogli, če bomo zdržali. Veste, revija je trdo delo - in to seveda poleg redne delovne obveznosti vsakega izmed nas sodelavcev revije.

O spremembah ustave...

V času, ko na vseh ravneh razpravljamo o spremembi jugoslovanske in slovenske ustave, ste pripravili vrsto prispevkov na to temo. Tudi Nova revija je k pisanju o ustavi povabila številne avtorje. Bi lahko na kratko rekli, česa se imamo bati, kaj nam sprememba ustave utegne prinesiti; kakšno ustavo bi po vašem mnenju morali imeti?

- Česa se imamo bati? Tega, da bi sprejeli predlagane amandmaje! Kljub zaklinjanju slovenskih politikov, »da nespreamljivi amandmaje ne bomo sprejeli«, se bati tudi tega, kajti ne morem pozabiti, kako je bila lani marca slovenska politika pripravljena na kaj takega (seveda s kakšnimi »kozmetičnimi« popravki), saj so na javni tribuni v Cankarjevem domu njeni eksponenti skušali prepričati prisotne, da ti amandmaji le niso tako slabi, kakor so povedali pisatelji in pravniki na tej isti tribuni. No, zdaj tudi slovska politika govori drugače. Vendar je po mojem mnenju premalo radikalna: amandmaje, kakor jih poznamo, bi morala v celoti zavreči, ker so nespreamljivi, iz različnih razlogov: eni so, preprosto rečeni, »blesavi« (kontradiktorni, nestrokovno pripravljeno), drugi so nespreamljivi, ker krepijo unitarizem in posegajo v suverenost narodov, kakršna je bila celo že pri nas dosežena in uveljavljena, tretji pa so nespreamljivi zato, ker so nedorečeni in premalo radikalni (sprememba gospodarskega sistema, samostojnost podjetij... - če taka stvar sploh sodi v ustavo!)

Kakšno ustavo bi morali imeti? Civilno, ne ideološko! Ustavo civilne družbe, »družbeno pogodbo« in ne v pravniški jezik preformuliran partijski program. Imeti bi morali ustavo, ki bi omejevala pravice države in torej ščitila državljana pred državo; torej klasično ustavo, ki bi temeljila na človekovih pravicah in državljanskih svoboščinah. Takšna ustava pa seveda ne prenese avantgarde (partije) kot nad-ustavnega Razsodnika in Vodnika družbe.

In najprej bi morali narediti nacionalno (nacionalne) ustavo, šele potem bi lahko pristopili k izdelavi zvezne, namreč potem, ko bi se dejansko dogovorili, katerimi svojimi pravicam smo se pripravljeno odreči (spet samo začasno, ne za vse večne čase!) oziroma jih preneseti na skupnost, in katere dolžnosti smo sposobni in pripravljeno vzeti nase zato, da bi bili v taki skupnosti. Se pravi, samoodločba naroda bi morala biti temelj naših razmerij z drugimi narodi, samoodločba pa temelji seveda prav na človekovih pravicah in državljanskih svoboščinah.

Skratka, predlagala bi kot osnovo za diskusijo: Teze za ustavo republike Slovenije, ki jih je izdelal delovna skupina pisateljev in sociologov. Menim, da je izdelava tega dokumenta - seveda poleg osnovanja Kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine - največji politični dogodek tega leta. To so dogodki, ki vplivajo upanje.

STANISLAV KLEP, ODVETNIK IZ KRANJA:

Z družbo brez kritike se dogaja isto kot s stoječo vodo

Kranj, 31. maja — »Odvetnik je dokazovati, da je naša jugoslovanska družba v globoki gospodarski, moralni in politični krizi in da so se vsi dosedanjí poskusi, da bi zajezili to krizo, izjalovili. Naša družba je bolna. Več porabi, kot ustvari, njen razvoj pa se je malodane ustavil. V krizi pa je morda prav zato, ker sta se politična in gospodarska kriza s sisovstvom vred preveč razrastli in razbohotili daleč prek razumnih meja,« pravi Stanislav Klep, odvetnik in bореc iz Kranja. »Menim, da vzrokov za krizo ni treba iskati izven nas, marveč v nas samih, v našem sistemu, ki ga je v dobršni meri prehitel čas in ki je bil dolgo gluha za kritiko in je kritike preganjal, nekatere celo kot sovražnike ljudstva, čeprav to niso bili. Z družbo brez kritike pa se dogaja isto kot s stoječo vodo...«

● V krizi ni le jugoslovanska družba; ugotavljate pa, da ima naša z vsemi, ki zaoznanjajo v razvoju (omejuate se na evropski prostor), mnogo skupnega. Kaj na primer?

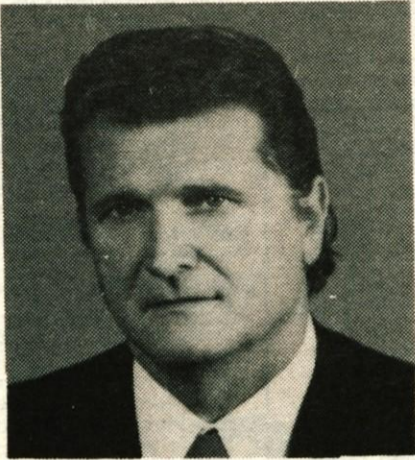
»V vsaki se isto poveljuje in isto preganja. Vsaka se boji meščanske desnice in humanistične inteligence. Vsaka ima močno policijo in močno vojsko. Vsaka ima isto državno ideologijo in vsaka eno in edino avantgardno partijo, ki ve za končno resnico, ki ne dela napak in zna vsak svoj ukrep, pa naj je (bil) še tako nečloveški, opravičiti z zgodovinsko nujnostjo.«

● Referat, ki ste ga pripravili za srečanje odvetnikov, ste naslovlili »O zamolčanih vzrokih krize in ustavnih spremembah na robu«. Če vprašam naravnost - kaj se pri nas zamolčuje?

»Ne morem verjeti, da naši vodilni politiki ne bi vedeli za pravi vzrok naše krize. Po mojem vedu, vendar si tega nečejmo ali ne upajo priznati, ker je oblast večja vrednota kot grenko spoznanje. Tako vsaj mislim, saj se mi zdi nemogoče, da naši voditelji kot razumniki ne bi znali sami opazovati sveta in da ne bi prebrali tudi del sodobnih filozofov, sociologov in ekonomistov svetovnega slovesa. Trdno sem prepričan, da je poglaviti vzrok naše splošne krize v ideologiji in praksi marxizma-leninizma, ki sega v vse pore družbenega življenja in je vtakan tudi v našo ustavo. Mar ni »perestrojka«, za kakršno so se odločili v Sovjetski zvezi, le nova ideologija, ki hoče na podlagi novih spoznanj na nadse obziren način in brez pretresov spremeniti in preseči staro.

Kadar naši zgodovinarji pišejo zgodovino, tudi marsikaj zamolčijo. Čeprav sem partizanil, sem za pravo resnico o dogajanju v kočevskem Rogu zvedel šele v sedemdesetih letih. Iz tega, ker je v intervjuju v sobotni prilogi Dela povedal Maček, ugotavljam, da je bila odločitev premissljana in da odgovornost za to ne prizadene le slovenskega vodstva, temveč še višje. Čeprav je bila to dolgo tabu tema, pa je to zgodovinsko dejstvo, prek katerega ne bomo mogli, in je zato prav, da generacija, ki je k temu nekaj prispevala, sama o tem razčisti, ne pa da razčiščevanje prepušča zgodovinarjem. To je beg od odgovornosti, Nisem za to, da bi koga kaznovali, nam naj bo to v opomin, da se kaj takšnega ne bi več zgodilo. Stališče do Roga je predvsem etično vprašanje, naslovljeno tudi našim politikom.

Nihče ne more zanikati velikih uspehov, ki jih je naša družba dosegla pod vodstvom Tita in Zveze komunistov, saj je iz pretežno agrarne dežele prešla v industrijsko socialistino družbo, ki je s precejšnjo mero samourpavljanja in nekaj demokracije že začela dohitevati razviti svet. Po letu 1970, ki ga štejem za »vrh« našega vzpona, vsaj gospodarskega, pa zaostajamo in smo v tem času že spet blizu družbam realnega socializma. V istem času pa so družbe (omejujem se na Evropo), ki niso bile obremenjene z ideologijo, dosegle gospo-

Moje prepričanje je, da je napredek naše družbe v demokratični socializem oz. v »socializem s človeškim obrazem«, kakor je svojo vizijo rad poimenoval pokojni Bojan Stih, mogoče samo ob spoštovanju človekove svobode in ustvarjalnosti, ob spoštovanju človeka, prostega vseh fizičnih in ideoloških spon.

darski in splošni napredek ter že prešle v postindustrijsko inovativno družbo, v družbo informatike in robotike. Vse več je bivših prepričanih marksistov in marksistov-leninistov, ki spoznavajo, da ideologija marxizma-leninizma v današnjem svetu ni (več) uporabna, da jo je čas že pustil daleč za seboj, da »znanstveni socializem« ni več znanost, marveč že ovira za razvoj v vsakem kolikor toliko civiliziranem svetu, čeprav je res, da bo še nekaj časa vabljiv za zaostale in revne dežele Afrike in Latinske Amerike.

Sicer pa je tudi za jugoslovansko družbo značilno, da v določenem delu že opušča Marxov ekonomski nauk. Nekatere ekonomske kategorije, kot so blagovna in tržna proizvodnja, zlasti pa zemljišča in denarna renta, so po ideologiji kapitalistične kategorije, ki jih je treba odpraviti. Danes tem »kapitalističnim« načelom že priznavamo vrednost ekonomskih zakonitosti, le da smo jim nadedli drugačna imena - trg kapitala, trg delovne sile... Tudi teorija, da se vrednost izdelkov določa po količini vloženega dela, ne drži več, saj je vrednost blaga in njegova konkurenčnost na trgu najprej odvisna od stopnje »tehnološke pameti«, uporabljene v njegovi proizvodnji. To spoznanje je deloma prodrlo tudi v naš politični »vrh«, kar utegne biti pomembno, če ne

Resnice, da se ustavne svoboščine že več let neizprosmo utesnjujejo z vedno novimi obveznostmi občanov in vedno večjimi pravicami organov oblasti, se komaj zavedamo. Če se bo to nadaljevalo, tedaj bodo otroci naših otrok ostali brez otroštva. Nekateri učni predmeti, ki zanjajo ljubezen in ne počlovečujejo, skorajda silijo že v otroške vrtnice.

Razprave o ustavnih spremembah so za oblast koristne iz dveh razlogov. Najprej oblast v neki meri izve za mnenje ljudstva, druga korist pa je v tem, da se »čivkanje« nekaterih vrabcev skrbno beleži, kar utegne biti za oblast zanimivo. Nič zato, če se s tem »dosje« tega ali onega zaradi tega nekoliko zadebeli. Če sem prej razprave o ustavnih spremembah imenoval čivkanje vrabcev, sem to mislil popolnoma resno - kot čivkanje (Egipčan Sinuhe bi rekel brenčanje muh), za katero se orli ne menijo. Bil sem na mnogih razpravah, ogromna večina poslušalcev in razpravljalcev je bila proti sprejetju dopolnil, vendar bo pravi čudež, če bo volja ljudstva tudi upoštevana. Nekaj upanja pa vendarle je, saj so tudi v naših političnih vrhovih nekateri razumni ljudje, humanisti. Želim, da bi zmagala napredna smer, smer, ki odklanja nasilje večine nad manjšino, smer, ki zagovarja strpnost in razumevanje... O spremembi ustave naj odloči slovensko ljudstvo na referendumu. Samo taka oblika spreminjanja in sprejemanja ustave, našega svetega pisma, je demokratična, vsaka drugačna oblika pa posredni ali neposredni diktat.

najpomembnejše za izhod iz naše gospodarske krize. Seveda so tudi proti tem novim spoznanjem odpori, zlasti pri nekaterih starih revolucionarjih, ki so svoje življenje posvetili ideologiji in delavskemu razredu. To je tudi razlog, da težnje za pozitivitev drobnega in zasebnega gospodarstva ostajajo le pri besedah. Bojazen pred zasebno akumulacijo je pri nekaterih še vedno močnejša od strahu pred revščino in zaostalostjo.«

● Na posvetovanju o etiki javne besede, novinarski etiki in etiki nasploh ste rekli, da je oblast delavskega razreda nerեսnica in da je to tudi etično vprašanje. Kako utemeljuate svojo trditev?

»Razmišljajočemu človeku ni težko spoznati, da delavski razred ne more biti nikjer na oblasti, da je lahko na oblasti samo med revolucijo, ko se ruši obstoječe, ali samo nekaj dni ali nekaj ur v času stavke in še to samo na omejenem območju tovarne ali rudnika. Kako je z oblastjo delavskega razreda, najbolje pove izjava, ki jo je pred tremi leti dal za Delo tedanji predsednik zbornice združenega dela republiške skupščine, in v kateri pravi, da še on sam ni vedel o zadolževanju v tujini, kaj šele, da bi o tem kaj vedel naš delavski razred. Kot kaže, pa naša družba še ni sposodna premagati ne ernesnice o oblasti delavskega razreda in da bo ta stereotip še naprej ostal zapisan v ustavi.«

● Zavzeto ste spremljali javno razpravo o ustavnih spremembah - prek javnih občil in neposredno. Kako bi ocenili predlagana dopolnila?

»Ne morem se znebiti vtisa, da imajo za cilj poenotenje družbe in da so bolj krojene po meri predlagateljev kot po

meri jugoslovanskih narodov in narodnosti ter delavskega razreda. Njihov resnični cilj je koncentracija oblasti, pač zaradi lažjega vodenja. Prav zato se hoče odvzeti republikam določene pristojnosti, najprej na področju sodstva, potempa še na področju šolstva. Slovenija bi s tem izgubila tisti del samostojnosti in suverenosti, ki se potrjuje omejeno državnost in opravičuje ime »republika«. Za našo samostojnost pa bi bilo pogubno predvsem tisto ustavno dopolnilo, ki govori o odvzemu dohodka, ki bi bil pridobljen z monopolnim položajem delovne organizacije... Ob vsem tem razumem stališče slovenskega izobraženstva in mladine, zlasti pa slovenskih pisateljev, ki jim mora zadnje čase dajati prav tudi uradna slovenska politika, razumljive pa so tudi reakcije zveznih političnih organov in predstavnikov vojske, ki slovensko izobraženstvo in napredna glasila, zlasti mladinska, napadajo z vseh strani, slovenskim političnim organom pa očitajo popustljivost. Menim, da imamo Slovenci vso pravico ostati narod, da imamo vso pravico do lastnega razvoja, da imamo pravico odločati o sebi in da nismo dolžni ubogati tistih, ki nam hočejo vzeti naše pridobitve. Naša neodtujljiva pravica je tudi pravica do samoodločbe vključno s pravico do odcepitve. To pravico si moramo zajamčiti v ustavi, pa ne zato, ker se hočemo odcepiti, marveč zato, da bi lahko o tem odločali, če bi bilo potrebno. Da je slovenski narod svobodoljubljen, je dokazal med zadnjo vojno in to dokazuje tudi zdaj. Njegova narodnostna posebnost je mogoče prav v tem, da noče nobenega nasilja.

odvisnosti naših sodišč, ki so zadnja leta vse močnejši, ne bodo spremenili stanja vse dotle, dokler bo temelj našega sistema v enotnosti oblasti, zakonodajne, izvršne in sodne. Izvršna oblast odločno nadkriljuje moč sodne oblasti; slednja pa je daleč prešibka, da bi mogla zadostiti svoji ustavni vlogi in odločno vplivati na zakonito ravnanje vseh pravnih subjektov in na utrjevanje družbene morale. Ustava sicer daje sodni oblasti pristojnosti, ki jih ima tudi sicer v civiliziranem svetu, vendar pa je med ustavnimi določbami in stvarnostjo še vedno precejšnja razlika.«

● Kritiko se je zopet začelo preganjati, priča smo pravi gonji proti novinarjem in urednikom, ki pišejo za oblast neprijetno resnico. Kakšno je vaše mnenje o 133. členu zveznega kazenskega zakona?

»Člen 133. zveznega kazenskega zakona ima naslov Sovražna propaganda. To je zakonska določba za verbalni delikt, s katero se je oblast zavarovala tudi pred kritiko. Po tem členu je že določeno nestrinjanje, izrečeno javno, mogoče oceniti kot sovražno ravnanje. Ker se funkcionarji poistovetijo z državo, sistemom in revolucijo, je mogoče vsako kritiko funkcionarja oceniti kot napad na državo, sistem, revolucijo... Hudobni namen pisanja je težko opredeliti, vse je subjektivno, zato bi bilo za našo družbo dobro, če bi 133. člen opustila ali vsaj uestezno spremenila. Sicer pa menim, da je bil ta člen v naši sodni praksi prevečkrat uporabljen in da je tudi eden od razlogov, da smo zabredli v globoko krizo. Če bi kritiko do-

Bračičeva brigada v Borovljah; 10. maja 1945. Sogovornik je prvi z leve.

In izhod iz krize? Predlagane ustavne spremembe ne bodo mogle kaj prida pomagati, ker se ohranjajo »konstrukti«, ki so krizo povzročili. Družbena lastnina se absolutno preveč poudarja, zapostavljajo pa se druge oblike lastnine, zlasti zasebna. Poleg tržnega gospodarstva je za ekonomski uspeh potrebno še mnogo, mnogo več: najprej priznanje podjetniške, denarne in zemljiške rente. To pa so že kategorije, ki jih ima ideologija še vedno za kapitalistične, čeprav so v resnici preproste ekonomske zakonitosti, brez katerih ni gospodarstva napredka. Mnogi so še vedno prepričani, da utegne priznavanje navedenih kategorij povrniti kapitalizem. Takšno prepričanje pa nima nobene realne podlage, saj kapitalizma Marxove dobe ni več. Namesto njega imamo opraviti s postindustrijskimi, inovativnimi družbami, v katerih pa je mnogo več socializma, kot ga utegne biti v prihodnjih desetletjih v jugoslovanski družbi.«

● Sodstvo je področje, ki ga kot odvetnik z dolgoletnimi izkušnjami dobro poznate. Ali je pri nas mogoče govoriti o neodvisnem sodstvu?

»Klici po ustavnosti in zakonitosti, po pravni državi in civilni družbi in po ne-

volili in se kritikov ne bi preganjalo, kot se jih je, in bi naši voditelji obveščali ljudstvo o dejanskem stanju, ne bi prišlo do katastrofalnih zadolžitvev in ne do afere Agrokomerca. Zato se mi zdi prav, da mladinska glasila jemljejo pod lupo vsa dogajanja v naši družbi, saj brez kritike ni napredka.«

● V javnosti se je precej govorilo o Paragi, ki je za javnost povedal osebna doživetja z Golega otoka in iz zapora v Lepoglavu in bil za to ponovno obtožen kaznivega dejanja. Vi ste ga branili v kazenskem postopku - s kakšnim razmišljanjem, vtisi...?

»Jasno je, da oblast raje sliši hvalo kot grajo, vendar pa menim, da je bila kritika ravnanja z zaporniki v kazensko-popoljševalnih domovih opravičena. Paragi sem verjel, da je doživel, še posebej zato, ker so bile izkušnje drugih, tudi nekaterih mojih prijateljev, s katerimi sem bil v partizanih in so tudi doživljali Goli otok, podobne njegovim. Ocenjujem, da je senat ravnal razumno, ko se je odločil za kompromis in ni izrekel posebno stroge kazni, pa čeprav je predsednik predsedstva Hrvatske že prej izrekel sodbo o »zadevi Paraga«. Ustavitev postopka zaradi kršitve prepovedi javnega nastopanja je dokaz, da tudi na Hrvatskem demokratizacija neizbežno napreduje.«

EDO TORKAR

PAMETOVANJA IN PABERKOVANJA IV.

O tiskarskih in drugih napakah

Moj znanec pesnik mi je zadnjič ves obupan potožil, da je odkril v svoji najnovejši pesniški knjigi tiskarsko napako. Menda je bilo nekje namesto »lipa« natisnjeno »lepa«, ali nekaj takega. To napako si je razlagal kot eno izmed metod specialne vojne, ki naj bi jo proti njemu že dolga leta vodila ljubljanska literarna mafija.

»Ne sekiraj se, Tone,« sem ga skušal potolažiti. »Jaz sem v svojih zadnjih Pametovanjih in paberkovanjih, ki jih objavljam v prilogi Gorenjskega glasa, našel ne eno, pač pa sedemnajst tiskarskih napak...«

»Se-d-e-m-n-a-j-s-t-???« ni mogel verjeti moj pesnik.

»Natanko toliko - in to v čisto kratkem članku, na komaj dveh tipkanih straneh besedila. Namesto »izpolnjujemo« je pisalo »izpopolnjujemo«, iz »premiere« so mi naredili »primero«, »popoldansko zaposlitev« so mi prestavili v dopoldanske ure, »poslovilna« pisma so mi prekrstili v »poslovna«, »grozilna« pa v »grozljiva«... - da ne naštevam naprej!«

»Saj to je grozljivo! Takoj zahtevaj popravek!« se je zgrozil pesnik.

»Ni vredno,« sem odmahnil z roko. »Prav gotovo bi mi tudi popravke pokvarili s tiskarskimi napakami - ali naj potem zahtevam še popravek popravka? To gre lahko v nedogled...«

»Ti - a imaš v Kranju kakšne sovražnike?« me je diskretno pobaral pesnik.

»Zakaj pa bi jih moral imeti? Samo tisti, ki sam sovraži, vidi okrog sebe same sovražnike. Kaj pa, če je imel stavec v tiskarni le slab dan? Kaj pa, če ponoči ni mogel spati, ker ga je bolel zob ali ga je zmerjala žena? Morda je moštvo, za katerega navija, izgubilo tekmo, ali pa ga je ravno pri stavljenju mojega članka obsedel camusovski občutek absurdnosti, sartrovski gnus ali hamletovski to be or not to be. - Človek ima tisoč razlogov, da se slabo počuti in slabo dela.«

»To ni opravičilo.«

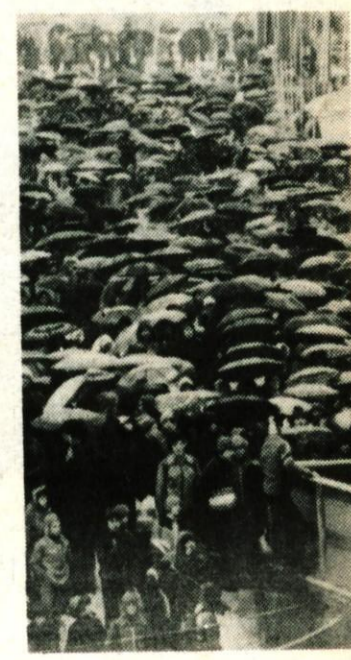
»Se strinjam Tone. Ti si pesnik

in pišeš za večnost. Zamisli si, da že jutri umreš in da se bo tiskarska napaka iz prvega natisa ponavljala tudi v ponatistih. Še čez sto in dvesto let se bodo šolarji na pamet gulili tvoje nesmrtnne verze - z napako vred. Popolnoma te razumem, da se sekiraš zaradi nje in se trapiš s tem, kako bi jo popravil... Pa poglej mene, skromnega škribonarčka, ki se v potu svojega obraza trudi, da bi zaslužil za svoj vsakdanji kruh z margarino. Tudi če zahtevam popravke, se živ krst ne bo več spomnil, na kaj se sploh nanaša. Bolje, da napišem nov članek na novo temo in pobožno upam, da v njem ne bo več 17 napak, pač pa vsaj kakšna manj...«

Moj pesnik je sicer spet posku-

šal ugovarjati, a tokrat samo še zaradi lepšega. S pogledom je raztreseno zataval skozi okno in stavil bi, da se je zasanjal ob misli na to, kako šolarji v neki daljni slovenski prihodnosti strumno in disciplinirano deklamirajo njegove verze, stroga učiteljica pa iz ljubezni do njegove poezije vsako, tudi najmanjšo napakico kaznuje z rezkim: »Sedi, cvek!«

Poslovil sem se in ga pustil samega z njegovimi sanjarjami. Doma sem sedel k pisalnemu stroju in se lotil tegale članka. Ne bom prešteval tiskarskih napak v njem, ko bo (če bo) objavljen. Ta svet je tako in tako ena sama velika napaka, in kar Bog ne more popraviti, tudi tiskarski škrat ne bo popravil.

Neznosna počasnost umiranja sramote

Ni razlike med človeškimi družbami v tem, da od časa do časa delajo poleg umnih stvari tudi neumne, poleg pravičnih tudi krivične, razlika je v tem, da ene imajo dovolj нравstvene moči, da neumnost in krivico, ki je bila storjena, včasih celo z dobrimi nameni, popravijo ali vsaj skušajo popraviti, medtem ko druge te нравstvene moči nimajo, je napisal Matej Bor v pismu, ki je kot uvod objavljeno v drugi izdaji knjige Umiranje na obroke Igorja Torkarja. Pravzaprav ni nič narobe, če v izteku osemdesetih let pri nas razčiščujemo krivice, ki sta jih partija in družba zakrivali nad življenjem skupine dachauskih taboriščnikov: rehabilitacija, knjiga Torkarja, rehabilitiranega obsojenca, pobuda za postavitve spominskega obeležja usmrčenim obsojencem, komisija, ki razčišča to, česar doslej nismo vedeli... V jeseni bodo v Mestnem gledališču ljubljanskem postavili na oder dramo Dachauski procesi... Tako nekako je videti, kot bi se bolni tvor na sicer zdravem telesu razpočil, rana pa se čisti. In prav je tako. K temu bo svoje prispevala tudi nova, tretja izdaja knjige Umiranje na obroke, ki bo v teh dneh izšla pri Cankarjevi založbi oziroma v Svetu knjige; knjiga prinaša vrsto novih dopolnil — nekatere odstavke z dovoljenjem avtorja tudi objavljamo.

Igor Torkar, krivice ki so se vam zgodile v življenju, ne nosite zapisane na obrazu. Kdor se pogovarja z vami, nima občutka, da bi vas krivice tega sveta strle. Ohranili ste v sebi trdno jermo, ki ga težave ne najo. Niste taki kot junak iz vaše knjige Umiranje na obroke, ki ga na koncu stre.

»Res, v knjigi junaka stre skrajna žalost, bolečina, toda to ni živčno moralni osebni propad, ubila ga je družba. Nekateri ljudje so pač taki kot mimoze, diheš vanje, pa že povesijo liste. Jaz pa sem rojen Kraševc - trmast po mami Vipavki in trden po očetu Kraševcu in to križanje krvi pač lahko da le nekaj trmatega, trdnega. Trma, upornost, to so moje lastnosti - če imam prav, imam pač prav in na tem vztrajam, pa če bi šli konji čez me. Saj poznate tisto, če srečaš Kraševca in gada: gada pusti, ubij Kraševca. Nekaj bo že na tem. Ta moja trma mi je pomagala tudi pri zaslišanjih - iz zapisnikov preiskave je videti, da nisem nikoli ničesar priznal, kar so nas obtoževali v dachauskih procesih.«

V knjigi bralca vse do zadnje strani nenehno vznemirja kup vprašanj, najbolj pa ZAKAJ? Kaj se je takrat v letih 1948 - 1952 hotelo dokazati, zakaj so morali biti obsojeni nedolžni ljudje, nekateri so bili tudi usmrčeni. Na ta ZAKAJ v knjigi ne odgovarjate povsem določno.

»Zato, ker je na tako vprašanje težko najti odgovor. Več okoliščin je potrebnih za tak pravni zločin, ki se je zgodil pri nas: razlogi so bili vsekakor politični, verjetno je zraven še kaj osebnih poračunov, manipulacij z ljudmi, nekaj večno nerazložljive igre različnih obveščevalnih služb. In če zraven pristoje mo še nekatere karakterne lastnosti nekaterih izvrševalcev, ki v vojnih razmerah razvijajo nekatere svoje patološke lastnosti, se pač zgodi to, kar se je. Kasneje, ko smo bili po krivem obsojeni 'bledo' rehabilitirani in smo iskali odgovore na ta ZAKAJ, smo dobivali različne odgovore. Po vojni s svežo mladostjo revolucije, je bilo obilo živčnosti, strahu, če bo obstala in takšno preganjanje 'sovražnika' naj bi jo pomagalo obdržati. Toda nekateri so res verjeli, da se je gestapo vrnil med nas taboriščnike v Dachau. Podobne procese poznamo iz stalinizma, pri nas smo pač del te politike enostavno kopirali. Le da je tako politiko v Sovjetski zvezi z glavo plačalo toliko in toliko milijonov ljudi.«

Takrat se je verjelo, da porevolucionarno obdobje ne bi moglo obstajati brez žrtev?

»Očitno, na tak način se je revolucija zavarovala.«

In vi oziroma vaši grobovi naj bi bili nekakšni 'piloti' v zemlji za trdnješo rast nove revolucionarne družbe?

»Čas prej ali slej vedno pokaže, kdo se je motil. Šlo je za uporabo metode strahu, strah je bil kot vezivo za ohranjanje nove smeri. Enostavno so bili ali hoteli biti bolj stalinistični od Stalina. Tudi to je del odgovora na ZAKAJ.«

Obsojenci dachauskih procesov ste bili rehabilitirani. Je bila rehabilitacija popolna in sploh tako, kot bi morala biti?

»Rekel bi takole: nekatere rehabilitacijske poteze so bile narejene; toda to dejanska in popolna rehabilitacija še ni. Res pa se zdaj kaže, da hoče sedanja - poudarjam - sedanja partijska in vodilna skupina politikov v Sloveniji krivico popraviti. Dovolj pošteno se trudi, da bi popravila ta hudi pravi zločin iz preteklosti. Še nekaj drugega mislim, čeprav bo morda kdo rekel - glej ga oportunist: menim, da doslej nobena partija (republiška) v Jugoslaviji ni šla tako daleč v priznavanju napak in grehov preteklosti, kot je to naredilo sedanje partijsko vodstvo v Sloveniji.«

Se pravi, da podobne krivice, ki so se dogajale ljudem ne le v Sloveniji v tistem času, še 'mirujejo'?

»Tako je. So še kar tiho; tudi o nekaterih današnjih krivicah.«

Koliko pa se je doslej v Sloveniji zaveda premaknila?

»V novi tretji izdaji knjige bo objavljen predlog Milana Medena, člana CK ZKS, ki je na konferenci ZKS marca letos predlagal postavitev spominskega obeležja nedolžnim žrtvam dachauskih procesov Konferenca je predlog sprejela in arhitekt Vlasto Kopač je že dobil nalogo za osnutke spominskega obeležja. Zame je to vsekakor pomembna poteza. V dopolnjeni izdaji knjige objavljam tudi anketo, v kateri sem spraševal znane ljudi ali so bili lagerski procesi stalinistični ali ne. V tej anketi, sta dva anketiranca - Ljubo Jakše in Milan Apih - takšno obeležje zahtevala že pred štirimi leti. (anketa namreč v prvi izdaji knjige ni smela iziti). No, zdaj pa je član cekaja predlagal isto. Upam, da bo obeležje res postavljeno.«

Po pravici najbrž tako vi kot tudi ostali pričakujete še nove poteze za dokončno rehabilitacijo in vse, kar sodi k njej. Kdo bi moral to dokončati, partija, družba?

»Obe, da bi bili računni poravnani. Komisija, ki jo je imenoval slovenski kongres ZK ima nalogo, da do konca razišče zadevo. Delo komisije bo, upam vsaj, da

lo tudi nekaj novega, dodanega k večnemu ZAKAJ, ki mene in ostale muči vsa ta desetletja. Kolikor vem, bo publikacija o delu komisije izšla v kratkem. Nekaj izvlečkov iz poročila pa je bilo že pred kakim letom objavljenih v Delu. Kolikor vem, se prav zdaj komisija ukvarja z nekaterimi dokumenti, ki doslej niso bili na voljo. Skratka, marsikaj se bo razčistilo, kar doslej še nismo vedeli.«

Ali to pomeni, da bo končno tudi znano, kje so grobovi obsojenih na ustrelitev, kar že vsa leta najbolj muči njihove svoje?

»Tudi to je še ena nerazjasnjena stvar. Možnosti so, toda večina tistih ljudi, ki so to vedeli, zdaj že niti ne živi več. Morda sta živa še eden ali dva, ki sta bila takrat prisotna.«

Ali o tem ne obstajajo dokumenti?

»So ali pa niso. Ob justifikaciji mora biti prisoten tudi javni tožilec, to je povsod uveljavljeno zakonsko določilo, ne samo v našem pravu. Toda Krivic, ki je bil takrat tožilec, je povedal, da pri usmrčitvah ni bil zraven in da ne ve za grobove. Sam sicer mislim, da je kaj malo upanja, da bi ugotovili pravo mesto. Govori

Opravičujem se, če bom šel nekoliko izven okvirjev te točke dnevnega reda. Včasih sem v dilemi, da ne bi izpadlo tako, da nekaj pišem kot novinar, drugače pa govorim na sejah CK ZKS. Rad bi govoril in delal samo tisto, kar mislim, kar vem, kar verjamem.

Seveda se v celoti pridružujem sklepu 10. kongresa ZKS, da storimo vse, kar je danes sploh še v naši moči in odpravimo, ali vsaj ublažimo, posledice, ki so nastale po teh procesih. Tu med nami je nekaj zgodovinarjev, nekaj pravnikov, ki veliko bolje od mene veste, kako je s temi rečmi, kako to narediti. Enostavno ne vidim drugega mesta, da povem, kar se mi zdi, da moram. Lahko bi napisal članek, vendar se mi zdi bolje, da to povem tu, na naši seji: zavzemam se namreč, da s primernim obeležjem — ne vem, kaj naj rečem drugega, ker besede so šibke — omogočimo svojcem dostojno počastitev spomina na njihove drage. Mislim, da ne more biti nobena rehabilitacija izvedena do konca, če svojci nimajo vseh civilizacijskih možnosti, da se kulturi spomina primerno spomnijo svojih svojcev. Res sem v dilemi, ni mi jasno, kje naj sprožim to vprašanje, ne vem, kje je takšna komisija, ki bi bila pristojna za takšne vloge, prošnje, zahteve, zavzemanja... Zato predlagam to tu, na naši seji, v našem času, da se zavzemamo, da se tudi to vprašanje uredi skladno s človeško, kulturno in civilizacijsko normo.«

Avtorizirana razprava na seji CK ZKS, 1988, marec
Milan Meden

se sicer, da so pokopani v skupnem grobišču na Žalah. Tudi obeležje naj bi bilo na Žalah, vsaj prvotno je bilo tako zamišljeno. Nekateri prizadeti nasprotujejo, ne verjamejo, da so njihovi pokojni tam. Zato bo obeležje verjetno kje drugje, ne vem kje. Sam sem sicer predlagal, da bi bilo lahko ob kemičnem institutu, saj je bilo med obsojenci šest inženirjev kemije in en profesor. Razumeti je treba svojce: hoteli bi prižgati svečko v spomin svojim, pa nimajo kje. Še okupator, ko je med vojno streljal talce, je ravnal drugače. Sicer ne bi po vojni vedeli za grob Toneta Tomšiča in ga ne bi mogli prepeljati v grobnico herojev.«

Kaj pa ostale beneficije, ki vam obsojencem pripadajo po rehabilitaciji - odškodnina, povrnitev osebnih dohodkov, pokojnine itd.?

»Pred dvema letoma smo se mi rehabilitirani pogovarjali s predstavnikom ustrezne institucije. Po ustavi nam sicer pripada odškodnina za umazano čast, fizično trpljenje, duševne bolečine, za trpljenje družine itd. Vendar tega nečemo. Zahtevali smo le revalorizirane plače za mesece zapora in kasnejše brezposelnosti. Prostovoljno pa smo se odpovedali vsemu drugemu. Z denarjem pač ni mogoče vsega poplačati: s tem pa smo se izognili za nas žaljivemu barantanju, do katerega bi zagotovo prišlo. Odločili smo se tudi, da zahtevamo valorizirane plače za vse enako, čeprav, jasno, takrat vsi nismo imeli enakih plač. Sam sem bil takrat generalni direktor kemične industrije Slovenije, rang pomočnika ministra torej, drugi obsojenec Ramo Derivière, na primer pa je imel nekaj malega, zaprt pa je bil dvakrat dlje. Toda dobil naj bi nekajkrat manj valorizirane plače od mene: zato smo sklenili, vsem enako. Predlagali smo že kar smešno majhno vsoto - 4,5 milijona starih din za mesec. Pa še to so nam znižali za milijon. Za primerjavo - v tistem letu je imela snažilka v Metalki 6,5 milijona din plače.«

Pa ste to obsojeni tudi dobili?

»Smo. Vdove so dobile vsaka še po dva milijona starih din povisane pokojnine in enkratno odškodnino, jaz temu pravim žepnino - za smrt v višini 60 milijonov.«

Toda pomembnejše kot pravična odškodnina za vse hudo, je najbrž za vas kaj drugega?

»Zame je najpomembnejše, da se danes hoče vsa ta zadeva od dna raziskati, da komisija dela, da se dviguje tančica s te zadeve in da se bo enkrat zadeva predstavila v podobi, kakršna je v resnici bila. Zame je na primer pomembno tudi to, da lahko danes v Delu izide pismo bralca tega in tega, ki piše, da bodo dachauski procesi razjasnjeni šele takrat, ko bomo prebrali tudi imena vseh, ki so jih zakrivali. To je zame dokaz odločnosti sedanje politike oziroma nosilcev politike, ki nočejo več naprej prenašati grehov, ki so jih zakrivila starejše vodilne strukture.«

To kažejo, namreč odločnost, tudi drugo dogodki...

»... na primer izdaja spominov Staneta Kavčiča. Jaz bi že rekel, da knjiga prej nikakor ne bi mogla iziti, zdaj pa je lahko.«

V kratkem bo izšla tretja dopolnjena izdaja Umiranja na obroke. Je vaša knjiga literarni dokument, ali je to tudi del vaše katarze, ker ste bili pač udeleženec. Je knjiga način vašega očiščenja usodil, ki jih zapuste tako velike krivice?

»Vsakdo nosi v sebi tako ali drugačno nesrečo kot nekakšnega ježa. Ta te sili, da moraš o tem spregovoriti, moraš se razeletriti. To je neke vrste katarza, ki odreši hudih muk in najhujšega zapora, ki sem ga spoznal - zapora po zaporu... Ko so me izpustili iz zapora, je namreč zapor zame obstajal še kakih dve leti in pol. Vse je bežalo od mene, nihče ni hotel poznati. Na prste ene roke bi preštel prijatelje, ki se nisem izognili srečanju. Tak 'zapor' je huji od dejanskega. Da se takega zapora rešiš, je -vsaj zame - rešitev napisati knigo.«

Toda knjiga pač ni le sredstvo, da se pisatelj razelektriji?

»Seveda ne, knjiga mora prineesti tudi stvarne podatke, dejstva. Zato sem uporabil moderen prijem pisanja romana, kar pa, vsaj mislim, je kritika še vse pre malo opazila. Prepletam dokument, spomine in seveda literarni del. Četudi se sliši malo domišljavo - zdaj, ko sem knjigo znova prebral in pisal dopolnitve, mislim, da je tak pristop do pisanja dobil preizkušeno časa, kot se reče.«

Se vam zdi, da je tudi knjiga pomagala premakniti stvari?

»Najbrž je. Vsaj radi bi, da bi jih.«

Ali lahko rečete - krivica še traja?

»Na meni samem? Ne.«

LJUBAN JAKŠE (nekdanji funkcionar Tanjuga, star partije):

»Naši lagerski procesi v letih 1948-1952 so bili kopije stalinističnih procesov. Potrebno je, da jih osvetlimo z vseh zornih kotov in situacij. Kljub temu dachauski procesi nimajo mnogo olajševalnih okoliščin. Vzhodnoevropske države je osvobodila Rdeča armada in jih je podvrkla realnosti sovjetske stalinistične države. Mi, Slovenci, smo Slovenijo osvobodili sami s svojo narodnoosvobodilno borbo brez direktne tuje pomoči. Zato je še posebej težje razumljivo, da so nečloveške, strašne stalinistične metode pri zaslišanjih in na sodnih obravnavah naše plodna tla tudi pri nas. Za popolno rehabilitacijo žrtev lagerskih procesov, med katerimi so bili tudi moji dobri prijatelji in stari, že predvojni partijski soborci, ne bi bilo preveč, če bi jim postavili obeležje v obliki spomenika nekje v Ljubljani, kjer so te žrtve mučili, obsodili in nekatere tudi ustrelili. To je dolg naše generacije, katerega ne smemo prepustiti naslednjim generacijam.«

IVAN POTRČ (književnik, akademik):

»Če naj povem, kakšne so bile moje misli o naših lagerskih procesih, moram podčrtati, kako smo že takrat govorili, da so ti procesi nastajali predvsem zato, da bi dokazali Stalinu, kako smo pri nas opravili s takimenovanimi gestapovci ali angleškimi špijoni. V kaj takega ni mogel nihče verjeti, a še posebej nismo mogli verjeti mi, ki smo tudi sami bili v koncentracijskih taboriščih. Zato je ostala v nas tesnoba, ki ni in ne bo nikoli izginila - ostala bo ta tesnoba kot grenka bolečina naše revolucije.«

MILAN APIH (upokojeni visoki oficir UDBE, publicist, avtor Bilečanke):

»Dosledno odgovoriti na zastavljeno vprašanje, ki je lahko samo retorično, ne bi imelo pravega pomena, razen če bi se v odgovoru, ki je nasploh edino možen, iskalo nekakšno opravičilo za do zdaj največjo sramoto, ki smo jo Slovenci doživeli v svoji zgodovini. Če se postavimo v vlogo sodnika ali zgodovinarja, kar je v tem primeru isto, ni dovolj, če se vprašamo, koga si je zločinec vzel za zgled, temveč se moramo vprašati, kakšni so bili njegovi lastni razlogi oziroma zakaj je dopustil, da so ga »zapeljali«. To je vprašanje, ki zahteva posebno in poglobljeno študijo. V zvezi s tem sem se spomnil besed, ki bi mogle biti vsaj delen ali posreden odgovor. Bilo je to v zaporu v Sremski Mitrovici, takrat ko smo študirali zadnje poglavje zgodovine VKP (b), ki govori o likvidaciji ostankov buharinško-trockističnih špijonov, sabotejev in izdajalcev domovine, čeprav smo že prej budno spremljali vse dotakratne procese. Takrat je nekdo, eden redkih, ki je sumil v objektivnost teh procesov, polglasno rekel: »Če bi mi zdaj prevzeli to miselnost, se lahko samo vprašamo ali ne bomo tudi mi, ko bomo prišli na oblast in bomo imeli na svoji strani policijo, vojsko in sodnijo, prirejali stalinističnih procesov?«

Drugo implicitno vprašanje bi se torej glasilo: kaj smo doslej ukrenili, da bi to našo sramoto, katere ne bomo mogli nikoli izbrisati, vsaj ublažili? To pomeni najprej kako daleč smo prišli v bitki proti ideologiji zločina nad svobodo in dostojanstvom človeka. In drugič, ali smo ukrenili vse, kar je potrebno, da popravimo vsaj to, kaj je mogoče popraviti? To je predvsem popolna rehabilitacija vseh žrtev, se pravi, z vsemi materialnimi, psihičnimi in političnimi posledicami tako za žrtve kakor tudi za vse neposredne krivce, iniciatorje in izvrševalce, ki so s svojimi dejanji kršili naše zakonice. Odgovor je jasn. Če bi zato moral kdo oditi s politične scene, bi to samo pomagalo pozabiti te grehe.«

dr. LJUBO BAVCON (univerzitetni profesor, teoretik kazenskega prava):

Dachauske procese je mogoče označiti kot stalinistične predvsem glede na njihove zunanje karakteristike, kot so: tipične konstrukcije obtožnic, metode, s katerimi so bila pridobljena »priznanja« obtoženih, režija procesa in ne nazadnje izrečene surove kazni, ki so bile tudi izvršene. Vendar — pravi smisel procesa kljub povedanim oznakam ostaja nejasen. Objektivna politična in kazensko pravna analiza originalnih in vseh dokumentov bi morali dati odgovor na to vprašanje. «

(iz ankete, ki jo je Igor Torkar pripravil že za prvo izdajo knjige, a bo lahko objavljena šele zdaj v tretji izdaji)

V knjigi ne omenjate pravih imen vaših izvrševalcev.

Svet pa bo znosen, če bo na njem vladala pravičnost.«

»Ne, knjiga je brez imen tožilca, zasliševalcev in drugih. Saj jih pri nas določil krog pozna, drugod po Jugoslaviji, ker je bila knjiga prevedena, seveda ne, pa tudi s pravimi imeni jim ne bi povedala veliko več. Za dachauske procese pač ni bil odgovoren le en posameznik, dva ali trije. Ves sistem je bil kriv. Če ne bi bil takrat ravno Krivic tožilec, bi bil pač nekdo drug, to stvari ne bi spremenilo...«

Ali se za to temnejšo plat naše zgodovine zanimajo tudi mladi, ali njim knjiga kaj pove?

»Bil sem presenečen. Ko je knjiga izšla, so me mladi vabili na taka in drugačna srečanja, na literarne večere, v društva. Spraševali so, če je bilo vse to res, je bilo kaj takega sploh mogoče. Odgovarjal sem jim z mislimi Erazma Rotterdamskega: najboljši se je treba bati fanatizma. Če ideja postane ideologija in dobi oblast, takrat je konec.«

Se vam zdi, da se kaj takega - namreč procesi - pri nas ne bi moglo več ponoviti?

»Mislim, da ne. Spemembe, ki se napovedujejo in ki so že tu, kažejo, da se spreminja praksa socializma, nakazuje se potreba po spreminjanju teorije. Do tega v socializmu ne bo več prišlo. Vsaj jaz sem pri tem skeptični optimist.«

Igor Torkar, ali živite težko?

»Ne, ne opotekam se pod bremenom pretekega. Sem za demokracijo, humani socializem. Pa vendar me včasih pograbi žalost, včasih pa tudi jeza. Imam pač kraševski petardasti značaj - zaradi te naše monološke družbe. Postati bi morali dialogična družba. Sicer pa - jaz sem pisatelj in pisatelj ne more dati receptov. Pisatelj je samodiagnostik, zdravila naj pišejo drugi.«

Slike: F. Perdan

8

9

11

7

10

E VSEGA DENARJA,

OSTE OBISKALI

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA
Knjigarna in papirnica Radovljica
Cankarjeva 72
telefon 75-301

6

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA

Prodajamo najnovejšo literaturo vseh založb.
 Prirejamo predstavitve knjižnih novitet.
 Imamo veliko izbiro glasbenih in jezikovnih kaset
 ter pravljic. Literatura za glasbene šole.
 Pri nas dobite tudi šolske knjige in delovne zvezke
 ter šolske in pisarniške potrebščine, tiskovine...
 Imamo tudi veliko izbiro filmov, katere sprejemamo
 tudi v razvijanje.

Odprto od 7. do 19. ure
sobota od 7. do 12. ure

Zlatarna GOLDIE
Stanislav Meglič
Cankarjeva 70
telefon 74-577

7

Izdelujemo poročne prstane in ogrlice z
 diamantnim brušenjem, ženske in moške
 prstane, verižice z obeski, zapestnice,
 medaljone z ročno gravuro...
 Za vse pri nas kupljene izdelke je garancija
 neomejena. Odkupujemo lomljeno zlato.

Odprto

od 9. do 12. ure
in od 15. do 18. ure
ob sobotah od 9. do 12. ure

Obiščite nas!

OPTIKA
Sabina Agreš
Cankarjeva 68
telefon 74-600

8

Izdelujemo in
 popravljamo vse vrste
 očal na recept ali brez.
 Stalno imamo na zalogi
 okvire in stekla vseh
 svetovno znanih
 proizvajalcev, od
 svetlobno občutljivih,
 bifokalnih, polovico
 tanjših pa vse do
 plastičnih stekel. Velika
 izbira sončnih očal.
 Pregled vida.

Odprto

od 8. do 12.
in od 15. do 18. ure
ob sobotah zaprto

TENIS BAR
Aleš Mulej
Cankarjeva 66
telefon 75-886

9

Če vas pot zanese v
 Radovljico, obiščite naš
 lokal, kjer vas bomo
 postregli z osvežilnimi
 pijačami, sladoledom...
 Posedite lahko tudi na
 naši terasi.

Odprto

od 9. do 23. ure
tudi ob nedeljah
ob sobotah zaprto

MOŠKA MODNA
ŠPORTNA OBLAČILA
SIMONA ŠLAJMAR
CANKARJEVA 60
TELEFON DOMA
74-715

11

Izdelujemo moške
 suknjiče, hlače,
 vetrovke, srajce in vsa
 ostala moška modna
 oblačila po meri.

Odprto

torek in sreda, od 8. do 13. ure
četrtek in petek, od 14. do 19. ure

se peljete od središča Ra-
 nice proti Lescam, zavijte
 encinski črpalki levo, par-
 te avtomobil (po možnosti
 pločniku, temveč na bliž-
 precej velikem parkiriš-
 »vtaknite nos« v vseh
 ajst oz. petnajst trgovin,
 nskih lokalov in obrtnih
 mic pod isto streho v Can-
 vi ulici. Ker ste verjetno
 od doma s precej prazno
 nico, vstopite najprej v
 valnico Ljubljanske ban-
 meljne banke Gorenjske,
 vam bo prijazno osebje
 ak ob kritju na tekočem
 ro računu oz. hranilni knji-
 napolnilo žepa s »ceki-
 jih boste potem še kako
 ovali pri nakupih v pro-
 lah Kokre, Vezenin, Mur-
 državne založbe Slovenije,
 larski delavnici, pri opti-
 modnem salonu, v prodaj-
 sadja in zelenjave... Ne
 vjete vsega denarja (naen-
 Ce boste imeli še to sre-
 boste srečali znanca ali
 elja—domačina, vas bo
 povabil na kavo — le
 trugam kot na teraso Te-
 era ali k lesenim mizam
 a L, v katerem pa — to je
 povedati — pečejo nad-
 kusne pice in še kaj.
 najmo — v Radovljici so
 li žebljico na glavico, ko
 isto streho spravili več
 nosti, ki koristijo bližnjim
 ljinim stanovalcem, več
 nih in družbenih gospo-
 v, ki se vsak po svoje tru-
 dia bi del uličnega vrveža
 ti tudi v prodajalne, loka-
 obrtne delavnice, ustregli
 povalcem in gostom...
 ico Holc iz Poljč pri
 njah smo zmotili, ko je
 v Murkinu trgovino M-
 kupovat hlače — dobre in
 ni, kot je dejala. »Rada
 em v trgovinah v Cankar-
 ulici, ponudba je bogata,
 ulica, trgovine prijetno
 me. Ko bi kaj takega imeli

tudi v Begunjah!« je še prista-
 vila.

Vojko Jevtič je reden obi-
 skovalec trgovin, lokalov in
 obrtnih delavnic v Cankarjevi
 ulici (stanuje v bloku le nekaj
 deset metrov proč od hiše s
 številnimi prodajalnami in lo-
 kali pod isto streho) in je eden
 od množice, ki vsak dan ali ne-
 kajkrat na teden zadovoljni od-
 hajajo domov — s polnimi ce-
 karji, a, žal, tudi z nekoliko
 oskubljeno denarnico. Pa kaj
 bi — gostinci in trgovci za dra-
 ginjo, kakršna je, niso nič krivi,
 trudijo se (vsaj za te v Cankar-
 jevi ulici to velja), da bi ustre-
 gli nakupovalcem, gostom in
 vsem drugim, ki redno ali pri-
 ložnostno hodijo semkaj. »Ta-
 kih pa ni malo, tod ne kupujejo
 le sosede, temveč tudi ljudje
 iz drugih koncev Radovljice ali
 celo iz bližnjih krajev,« pravi
 Vojko in dodaja, da so prodaj-
 jalne dobro založene, sadje in
 zelenjava sveže, prav tako ri-
 be, v Murki je mogoče kupiti
 športno opremo in tudi za otro-
 ke, pice so okusne, v Tenis ba-
 ru prijetno...

Imet Kurtiši prodaja sadje
 in zelenjavo in je torej eden ti-
 stih, ki se trudijo, da bi ljudje
 zadovoljni zapuščali hišo, kjer
 se je pod isto streho (ne po na-
 ključju temveč po premisleku)
 našlo toliko različnih dejavno-
 sti. »Največ sadja in zelenjave
 prodamo ob koncu tedna, ko
 imajo gospodinje več časa za
 pripravo kosila in si lahko pri-
 voščijo tudi domačo juho (z
 zelenjavo), sadno kupo...«
 pravi Imet. Prodajalna je vedno
 dokaj dobro založena, že tri
 tedne je mogoče kupiti češnje.
 Za kilogram je bilo treba v za-
 četku odšteti 4500 dinarjev,
 zdaj je cena padla že na 3000
 dinarjev, kolikšna pa bo da-
 nes, ko prebirate te vrstice, pa
 se prepričajte sami. Velja! Do-
 bimo se v Cankarjevi ulici.

Prof. dr. Petar Vlahović, predsednik Društva antropologov Jugoslavije

Človek je najdragocenejši »stroj«

Škofja Loka, 1. junija. — Antropološko društvo Jugoslavije, ki te dni končuje svoje zasedanje v Škofji Loki, združuje cvet znanstvenikov, ki jim je predmet proučevanja človek v svojem naravnem in socialnem okolju. Zamišljam, da bi se združili strokovnjaki te v Jugoslaviji dokaj mlade vede, je vznikla pred 30 leti pokojnemu prof. dr. Božu Škerlju, prvemu in še danes najuglednejšemu imenu jugoslovanske antropologije. Kljub velikemu ugledu, ki ga znanstveniki s tega področja uživajo v strokovnih krogih, pa družba ne zna prav ceniti vede, ki ima mnogostransko uporabno vrednost. Posebej neprecenljiva je lahko danes, ko tehnološki razvoj in ekološke spremembe grozijo, da bodo spremenile tudi človeka, ko celo dvomimo, da bo spričo neznanske kontaminacije človeški rod sploh preživel še eno stoletje. Na taka in podobna vprašanja nam je odgovarjal danes prvi mož v jugoslovanskem antropološkem društvu, dr. Petar Vlahović, profesor na oddelku za etnologijo beogradske Filozofske fakultete.

Kako je nastalo in se razvijalo ugledno društvo jugoslovanskih antropologov?

»Za antropologijo sem se specializiral leta 1958 pri dr. Škerlju, in lahko rečem, da sem bil sredi dogajanja, 'usodnih' za razvoj antropološkega društva. Slednje je nastalo leto zatem. Začetek je bil sicer skromen, nato pa smo si prizadevali zajeti čimveč strokovnjakov iz jugoslovanskih znanstvenih centrov, zatem pa tudi čim širši jugoslovanski teritorij. Jedro te znanosti, za naše razmere še precej nove, je bil dr. Škerlj s sodelavci, majhna skupina, pa vendar zadostna, da je s svojimi znanstvenimi prizadevanji lahko pomagala strokam, ki so antropologijo potrebovali za znanstveno in vsakodnevno družbeno delo.

Leta 1961 je dr. Škerlj umrl in nas pustil na pol poti, vendar z velikimi ambicijami, da dvignemo nauk o človeku. Podmladek, Zlata Dolinar-Osole s sodelavci na katedri za antropologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, je delo nadaljeval in izpopolnjeval. Odtlej društvo dela, zelo povezano in složno (edini prepripi so znanstveni), se vsako leto sestaja, da maloštevilno, kot je, ne bi razpadlo, odklikuje pa se tudi s številnimi publikacijami (med njimi je 25 izdaj antropološkega glasnika ter 10 posebnih knjižnih izdaj). Denarja nismo nikoli imeli na pretek, bolj ob lastnem entuziazmu kot s pomočjo družbene skupnosti, nam je uspelo prirediti 27 znanstvenih srečanj, ki jih 120 naših članov vsako leto sprejme kot obveznost ob koncu maja. Srečanja so vsako leto v drugi republiki in vsakič izvolimo predsednika iz tiste republike. No, to sveto pravilo smo sredi 70-ih let prekršili, ko so v Skopju sklenili, naj še naprej predseduje dotedanji predsednik, to je moja malenkost, in ta mandat še kar traja.

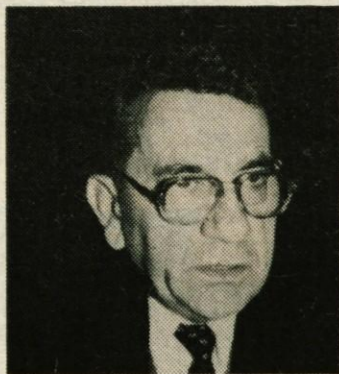
Učenci in učitelji

Kje je danes mesto jugoslovanske antropologije v svetu?

»Glede na skromne začetke smo danes kar visoko, tudi po zaslugi dr. Škerlja, ki je bil znanstvenik svetovnega formata. Simbol našega prodora na svetovno prizorišče je leta 1976 osnovano evropsko društvo antropologov v Zagrebu, ki je nastalo na našo pobudo. Najboljše potrdilo, da smo v svetu res cenjeni in ugledni, pa je organizacija 12. mednarodnega srečanja antropologov in etnologov, ki bo čez mesec dni v Zagrebu. To je kongres, ki je vsake štiri leta na drugem kontinentu, zanj so konkurirale države, ki imajo v antropologiji daleč daljšo tradicijo od naše (Grčija, Italija, Španija, Francija, Belgija, Švica), Francija velja celo za začetnico antropologije v 19. stoletju. Toda naša antropologija si je z zreliimi rezultati izborila organizacijsko čast, kar je ob štiri do šest tisoč udeležencev, najvidnejših antropologov iz vsega sveta, res veliko priznanje.

Vse kaže, da smo v svetu bolj cenjeni kot doma. Tako zaradi administrativnih razlogov še nismo prišli do enotnega jugoslovanskega antropološkega projekta, vendar ga pripravljamo. Gre za raziskovanja med mlado populacijo.

V naša prizadevanja smo pritegnili tudi znanstvenike iz inozemstva. Sprva smo jim bili učenci, kasneje pa tudi učitelji, vsaj kar zadeva metodologijo, problematiko, raziskovalno dejavnost. Sledč programu dr. Škerlja smo se neboleče vključili v tokove evropske in izvenevropske antropologije. Sicer pa o mestu te znanosti govori tudi podatek, da imamo doma razvite mnoge antropološke veje, najbolj zgodovinsko in biološko, da imamo niz znanstvenih institucij s tega področja in slednjič tudi tri republiška društva, na Hrvaškem, v BiH in Makedoniji.

»Noga lička a cipela bečka«

Kakšna je uporabna vrednost te znanosti?

»Bistvo antropološke znanosti je vsebina dela, taka, ki stremi za potrebami sodobne družbe v smislu proučevanja človeka in njegovih značilnosti. Uporabna je v temeljni znanosti, pa tudi v medicini, industriji, šolstvu, vsakodnevem življenju — na primer pri načinu gradnje, pri organizaciji kulture bivanja, skratka v vsem, kar je pomembno za človekovo življenje.

Žal pri tem še vedno ni razumevanja pri gospodarskih in drugih organizacijah, ker jim je predrago uporabljati naše izsledke, raje se poslužujejo standardov, uvoženih z vzhoda in zahoda. Ti kalupi pa so narejeni po meri tamkajšnjega prebivalstva. V šali večkrat rečem 'noga lička i cipela bečka' ne gresta skupaj, temveč raje izmerimo ličko nogo in ji po tej meri napravimo čevlje, ne pa da jo tlačimo v dunajski ali kak drug kalup. Še vedno imamo probleme, ko prepričujemo družbo, naj vendar uporablja rezultate naših meritev. Verjamejo nam že, denar pa slednjič vedno namenijo nakupu tujih standardov.

Pojasnite nam še nekaj primerov, kako je mogoče uporabiti izsledke antropološke znanosti, na primer v medicini, industriji, vsakdanjem življenju, športu?

»Ni je stroke, ki ji ne bi bili potrebni antropološki podatki o človeku. Pomembni so, ko raziskujemo demografski razvoj, ko govorimo o oblikovanju neke populacije v etnološkem, nacionalnem smislu. Antropološke raziskave tedaj pokažejo, kaj tako skupnost družji v biofizičnem smislu, oziroma kaj jo oddvaja od neke druge skupnosti, ki živi poleg nje. Proučuje človeka v prostoru, kako se prilagaja življenju v določenem okolju, planinskem, podgorskem, močvirnem. Naša raziskovanja nudijo možnost, kako laže organizirati življenje v takih okoljih. Kažejo tudi na škodljivost človekovih posegov v naravo in biološke ter genetske posledice, ki jih to poraja. Ali pa na koristnost, ko na primer izsuševanje močvirij lahko zaustavi nekatere bolezni. Medicina lahko uporablja naše dosežke, ker se ukvarjamo s povprečnim, tako imenovanim 'splošnim tipom'. Glede nanj pa lahko ugotovimo tisto, kar izstopa od povprečnega človeškega zdravstvenega in biofizičnega stanja. Uporaba v medicini je zelo pomembna, od anatomije do interne medicine.

Antropološko srečanje v Škofji Loki ni povezovala nikakršna rdeča nit, pač pa so tematiko združili v problematske sklope. Tako so prvega dne govorili pretežno o populacijski genetiki, drugega o historični antropologiji, ki proučuje kostne ostanke nekdanjih prebivalcev, zatem krvne skupine, pa povezanost antropologije s telesno kulturo, zasedanje pa so zazokročili s stomatološkimi temami.

Kako izmeriti športnika?

Antropološke meritve uporabljajo tudi strokovnjaki v športu. Se da z njihovimi rezultati določiti tudi to, kdo se bo razvil v vrhunjskega športnika?

»Pokazalo se je, da je to zelo uporabno. Rezultati raziskovanj človeške višine, dolžine rok in nog, sedeže višine, gibljivosti, nam pokažejo, kateri tip človeka ima potencialne možnosti, da se razvije v toliki meri, da od njega lahko pričakujemo vrhunske rezultate. S tem se je ukvarjal prof. Strel, dekan Fakultete za telesno kulturo, profesor Šturm in drugi strokovnjaki na teh fakultetah. Dobili so nekaj uporabnih rezultatov pri izboranju športnikov za odbojko, košarko, plavanje... Sicer pa danes doma ni športa, ki ne bi uporabljal teh meritev.

To leto je kongresno. Jugoslovanskemu antropološkemu kongresu v Škofji Loki bo čez mesec dni sledilo mednarodno srečanje etnologov in antropologov v Zagrebu, septembra pa bo v Budimpešti evropski kongres. Udeležba jugoslovanskih znanstvenikov na takih srečanjih je dokaz, da imajo v svetu večjo ceno kot doma.

Nove ekološke in tehnološke razmere spreminjajo tudi človeka

Človeški organizem se nedvomno odziva na spremenjeno okolje, na tehnološki razvoj. Ali antropologi že imate kake raziskave in morebitne znanstvene dokaze o tem?

»Vrsto dobrih rezultatov imamo, med njimi tiste, ki jih je odkrila zagrebška antropološka 'šola' (profesor Rudan). Opravljali so namreč raziskovanja v rudarskih naseljih in v conah na meji med Slovenijo in Hrvaško. Prišli so do zanimivih (in šokantnih) spoznanj o izpušnih plinih iz nekaterih tovarn, ki so v toliki meri onesnažili okolico, da je neuzžitno celo mleko tistih krav, ki se pasejo po okoliških od industrije onesnaženih pašnikih, ali jajca tistih kokoši, ki jih redijo v takih okoljih, neuporabna. Tudi iz okolice Djerdapa imamo antropološke izsledke (prve rezultate nameravamo kmalu objaviti pod naslovom 'Antropološki problemi djerdapskega podonavlja'), govore pa o spremembah, ki jih je prinesla izgradnja hidroelektrarne Djerdap I in II. Tudi na 12. mednarodnem kongresu etnologov in antropologov nameravamo govoriti o teh problemih. Predvidena je celo sekcija, ki bo svoje kongresno delo namenila vplivu ekologije na človekovo življenjsko okolje in njegov organizem.

Je Škofja Loka naključno izbrana za mesto srečanja jugoslovanskih antropologov ali pa vas je sem prignala, kot je nekdo pol v šali pol za res dejal, prav izjemna ekološka kontaminiranost tega konca Slovenije?

»Kaj so imele v mislih naše kolegice organizatorke, ki so prirejale srečanje v Škofji Loki, ne vemo. Nedvomno pa Škofja Loka ni značilna le po ekološki ogroženosti, temveč ima tudi svoje zgodovinske, etnološke in druge draži, saj hrani tisočletno tradicijo. Sicer pa so antropološka srečanja v Sloveniji, zibelki te znanosti, kar pogosta: tu je bil ustanovni zbor, in sicer v Ljubljani, srečali smo se že v Mostu na Soči, v Kranjski gori in Portorožu.

D. Z. Žlebir

Zdravko Krvina, predsednik škofjeloške občinske turistične zveze

Kmečki turizem spet z več podpore

Škofja Loka, 30. maja — Škofjeloška občinska turistična zveza, kljub prizadevanjem nekaj posameznikov, zadnje čase ni imela pravega mesta pri razvoju turizma v občini. Slaba je bila povezanost s turističnimi društvi, veliko dejavnosti na področju turizma je zastalo. Da bi vse to popravili, so na skupščini prejšnji teden izvolili tudi novega predsednika in sklenili, da odločneje poprimejo za delo.

Škofjeloška občina je ena tistih, za katero smo že večkrat ugotavljali, da ima velike možnosti razvoja turizma, da bi od te dejavnosti lahko prebivalci precej zaslužili.

»Pri delu v turizmu je treba upoštevati dve pomembni dejstvi. Eno je, da se da od turizma precej zaslužiti in s to dejavnostjo dopolnjevati gospodarstvo v občini, drugo pa je, da turizem odkriva tudi kulturne vrednote, da pomeni to tudi bogatejšo življenje človeka. Škofjeloška občina pa ima vrsto prednosti, ki bi jih morali bolje izkoristiti. Res je, da tukaj ni prostora za velike hotele, vendar pa je zato treba uveljaviti svojevrstno ponudbo, ki naj bi bila dopolnilo ljubljanske, blejske, kranjske.

Ze precej let je tega, kar so škofjeloški hribi zasloveli po kmečkem turizmu. Sedaj volja kmetov za to dejavnost pojenjuje.

»Lahko rečem, da smo bili v Škofji Loki pionirji razvoja kmečkega turizma. Zato bo ena mojih prvih nalog, da se skupaj s predsedstvom turistične zveze spoprime s problematiko kmečkega turizma. Pregledati bo treba, kje smo, kaj je bilo zadnja leta storjeno na področju razvoja turizma na kmetih in kaj vse bo potrebno, da se ta dejavnost nadaljuje. Predpogoj uspešnega dela v kmečkem turizmu je usmerjena kmetija, kjer najdejo nekaj časa tudi za gosta. Pomembna je dobra infrastruktura, treba pa bo dati poudarka tudi gradnji športno-rekreativskih objektov, ki jih mnogi turisti vedno glasneje zahtevajo. Najprej pa bo treba dobro pogledati, kaj na tem področju delajo pospeševalci kmečkega turizma pri Kmetijski zadrugi, zakaj ni moč kjerkoli v občini najti vseh informacij o turističnih kmetijah in kako sodelovati s kmeti. Tu naj poudarim predvsem veliko vlogo izobraževanja in vzgoje za kmečki turizem.

Škofja Loka z okolico pa tudi lahko ponudi marsikaj zanimivega. Tudi tega največkrat ne znamo predstaviti.

»Turistična zveza s štirinajstimi društvi bo tu morala prevzeti predvsem vlogo spodbujevalca, tistega, ki bi opozarjal na to, kaj bi bilo treba narediti. Zato bomo najprej morali oceniti, kje smo in kaj vse bi bilo treba storiti. Kajti pri ljudeh v vsej občini je še veliko pripravljenosti za delo. Vendar jih je treba motivirati, pokazati, kaj vse je moč narediti tako v vaseh, kot v samem mestu. Resnično nam ne manjka ne naravnih lepot, ne kulturnih in zgodovinskih spomenikov, imamo vrsto muzejev in znamenitosti. Naše člane bo treba peljati tudi v druge kraje, kjer bodo videli, kaj vse je možno z malce dela in zagnanosti.

Kakšne pa bodo prve naloge občinske turistične zveze?

»Turistična zveza kot povezovalc razvoja bo skušala po eni strani sama izpeljati nekaj akcij, ki jih bomo določili v novem programu. Po drugi strani pa bomo dajali pobude in se pogovarjali z vsemi, ki so odgovorni za pospeševanje turizma v občini. Sli bomo na občinsko skupščino, na družbeno politično organizacijo, v delovne organizacije. Kajti treba se je zavedati, da bo le pomoč in pripravljenost za delo vseh v občini lahko rodila sadove. Kajti sama zagnanost turističnih zanesenjakov ni dovolj.

V. Stanovnik

Društvo paraplegikov Gorenjske

Če bi bil arhitekt na invalidskem vozičku

Ljudje, priklenjeni na invalidski voziček, so se v življenju prisiljeni z marsičem sprizniti: da jih zaradi negibnosti delov telesa ves čas spremljajo številne zdravstvene nevedščosti, da morajo svoje vsakdanje človeške funkcije od hranjenja do umivanja opravljati drugače kot zdravi, da svojo rekreativno in športno dejavnost prilagajajo invalidnosti, da krmilijo svoj avtomobil le ročno, da se »družijo« preuk UVK zvez, ker pač ne morejo »skočiti« na klepet k znancu... Le nečemu se ne morejo privaditi — oviram, ki jim jih postavljajo zdravi graditelji.

Od konca lanskega leta pravilnik o projektiranju brez arhitektonskih ovir nalaga novograditeljem, da grade tudi z mislijo na invalide, ki na svojih vozičkih ne obvladujejo stopnic in visokih pločnikov. Toda do večine že zgrajenih javnih stavb jim je dostop onemogočen. Ko bi paraplegik na vozičku rad, denimo, na občino, pošto, sodišče, milico, celo na skupnost invalidskega zavarovanja, ga ustavijo stopnice. Tudi 10 centimetrov visokega pločnika kolesca invalidskega vozička ne zmorejo. Zaradi ozkih vrtljivih vrat ne morejo v samopostrežne trgovine, preozka vrata vodijo v telefonsko govornico (ena sama je menda na Planini dovolj široka, da sprejme invalida z vozičkom vred), v zobno ambulanto bi ga morala po stopnicah z vozičkom odnesti dva krepka možaka. Celotna bolnišnica na Golniku ima menda preozka vrata v stranišče.

Janez Lesar, predsednik Društva paraplegikov Gorenjske, pojasnjuje, da je invalidu prva ovira njegova lastna stanovanj, če nima ustreznih prilagoditev. Na srečo pa imajo od 62 paraplegikov, kolikor jih je na Gorenjskem združenih v društvu, razen dveh, zdaj to urejeno. V Lesarjevo pritlično stanovanje prek balkona vodi klančica, vrata so razširjena (91 centimetrov), sanitarije toliko večje, da se lahko v njih obrne tudi z vozičkom. Drugi imajo vgrajena posebna dvigala ali rampe, da jim ni treba spremljevalca, kadar bi radi zdoma.

Veliko paraplegikov vozi osebni avto (olajšan jim je tudi uvoz, pri nakupu pa so oproščeni prometnega davka), ki je prilagojen tako, da ga upravljajo le z rokami. K arhitektonskim oviram sodijo tudi prezasedena parkirišča. Če invalid ne more parkirati blizu objekta, kamor je namenjen, mu je

namreč pot naprej zaprta. S posebno nalepko mu je sicer dovoljeno parkirati tudi na mestih, ki so drugim voznikom prepovedana. Ko so gradili novo parkirišče na Likozarjevi v Kranju, so dva parkirna »boksa« z jasnimi oznakami rezervirali tudi za invalide. Toda ko smo si to privilegirano mesto ogledali, je bilo eno zasedeno, na njem je že dlje časa (sodeč po ponjavi) parkirana tovorna priklopa.

Društvo paraplegikov Gorenjske je nedavno dedovalo po pokojnem profesorju Cirilu Jezeršku. V dar so dobili staro hišo na Tomšičevi 38 v Kranju s pokojnikovo voljo, da se objekt imenuje Dom paraplegikov ing. Jožeta Jezerška, ki je padel kot borec na Velikih Blokah.

»Zadnja leta so nekateri novozgrajeni javni objekti brez ovir za invalide, pripoveduje Janez Lesar. »Ko so gradili Center za socialno delo, smo bili z našimi zahtevami že prepozni, uspeli pa smo pri banki na Cesti JLA v Kranju, kjer so naredili dodaten vhod za vozičkarje. Tako so danes ravno banke najdostopnejše. Tudi osnovne šole so grajene večinoma pritlično, brez ovir, kar je še posebej pomembno za naša mlajša člana, Gašperja Černivca in Damirja Vukanoviča, ki pojmeta kmalu v prvi razred. V srednjih šolah in na univerzi, na žalost ni tako. Odprava arhitektonskih ovir ni le za sluga našega društva, temveč tudi koordinacijskega odbora za družbeni položaj in aktivnost invalidov pri kranjski SZDL.

D. Z. Žlebir

IZ ZGODOVINE

NOB (18)

Ivan Jan

Junaštvo v okrogelski jami aprila 1942

Številna so junaštva slovenskih partizanov, redka pa so taka, kakršno je pokazala skupina 13 izdanih in obkoljenih partizanov v okrogelski jami. S smrtjo so premagali smrt in nacistične napadale, ki jih je prišel spodbujati sam krvniški SS general Rösener. Dogodek je postal legenda in jo zato oživljamo vsako pomlad. V zgled, spomin in opomin!

Ker se je to dogajalo le nekaj kilometrov od močno zasedenega Kranja in v času, ko so bili Nemci na Gorenjskem na vrhuncu moči — tedaj so okupatorji imeli 10 policijskih bataljonov (eden je štel okoli 600 mož), da ne štejemo še ostalih sil — se je dvodnevni boj obkoljenih v pečini tik nad Savo iztekel v herojsko tragedijo.

V tem primeru se je spet pokazalo, da je izdajstvo nekaj najgršrega, kar se more dogoditi človeku. In to izdajstvo s strani fanta, ki se je dotle delal, da je njihov prijatelj in sodelavec. Za to umazano delo — to je bil Pavle Kern z Dobrave pri Kropi — je dobil 5.000 mark!

Začelo se je s hajko 16. aprila 1942 v Udinem borštu, ko je bil v sestavi Kokrške čete, ki je tedaj štela 52 borcev, v nogo hudobno ranjen Stane Žagar ml., poleg njega pa malo manj Janez Perko. Takrat je padlo tudi 5. predvsem vodilnih borcev. Za tem se je četa, katere komandir je bil Loize Hro-

vat politkomisar pa Anton Stefe-Kostja, razdelila. Večji del se je prebil v Ljubensko gmajno, manjši, s komandirjem Hrovatom pa se je po nasvetu Staneta Žagarja 19. aprila navezdogodaj stlačil v okrogelsko jamo. Bilo jih je 13. Za njimi je drugi dan iz Dupelja, kjer je bil začasno, prišel tudi ranjeni Žagar. Le ta pa je potreboval pomoč — in tako je v jamo moral priti znanec Pavle Kern. Pomagal je — toda nihče tedaj ni slutil, da je bil Kern gestapovski agent, ki jih je takoj izdal.

Obleganje se je pričelo 21. aprila zjutraj, ko sta dva iz jame hotela po vodo. Pri tem je bil eden ranjen in je zdrsnil nazaj v jamo, drugi pa se je s skokom čez skalo rešil in obtičal v Savi. Zdaj jih je bilo v pečini spet 13.

Policiisti so takoj začeli pozivati k vdaji, a obkoljeni so v odgovor streljali. Potem so policiisti poskušali trinajsteročkončati na različne načine in pečino celo minirali, a nič ni zaleglo. Tako je šlo dva dni. Nazadnje so po ceveh v jamo začeli spuščati uničevalni plin. Tedaj so se — 22. aprila — bila je sredi — obkoljeni med petjem revolucionarnih pesmi začeli streljati sami. Rösener s policiisti je bil tako premagan! Obkoljeni partizani so pokazali, kako je v takih okoliščinah treba umreti! Bili so stari od 16 do 47 let. Njihov zgled je nepozaben! (Prihodnjič: II. Poljanski bataljoni)

V Elanu ne spoštujejo inšpektorjeve odločbe, razmišljajo pa o novi menzi

Inšpektor je ravnal pravilno

Radovljica, 31. maja — Menza v Elanu, ki je bila zgrajena za štiristo delavcev, danes pa je zaposlenih v tovarni več kot tisoč tristo, je že zdavnaj postala pretesna — in najslabša v radovljiški občini. Ko je občinski sanitarni inšpektor pred nedavnim izdal Elanu odločbo, s katero je zahteval odpravo pomanjkljivosti v menzi in prepovedal pripravo nekaterih vrst hrane, so v delovni organizaciji reagirali nekoliko nenavadno.

Delavci so nekaj dni bojkotirali malico (o tem smo že pisali), delavski svet pa je sklenil, naj se kolektiv pritoži na inšpektorjevo odločbo, češ da vlaganja v negospodarske objekte po zakonodaji niso mogoča, da Elan za novo menzo tudi nima na voljo denarja in da bo program ureditve menze pripravil najkasneje v enem mesecu po tem, ko bodo znane možnosti za naložbe v negospodarske objekte. Pritožila pa se je tudi zoper prepoved priprave in nabave določenih jedi, češ da delavci zahtevajo kakovostnejšo in raznovrstnejšo malico; uveljavitev inšpektorjeve odločbe pa bi v tem oziru pomenila korak nazaj. Delavce je mogoče razumeti, da poleg pravice do toplega obroka zahtevajo tudi ugodnosti (prodaja delikatesne malice, še pred nekaj le-

ti so lahko nosili domov kosila) je mogoče razumeti, spričo zakonskih omejitev je v škrpicah tudi vodstvo, pa vendarle: republiški sanitarni inšpektorat je odločil, da je občinski inšpektor ravnal pravilno, ko je zahteval, da Elan do konca prihodnjega leta prostorsko loči pripravo zelenjave, čiščenje rib, razkosevanje mesa ter shranjevanje in rezanje kruha od skladišča za živila, da kuhinjo uredi tako, da se ne bodo križale čiste in nečiste poti, da postavi zadostno število umivalnikov za roke, ustrezno število pokritih posod za odpadke, in zadostno število dvodelnih garderobnih omaric za zaposlene v menzi in da z dnevom vročivne odločbe prepove pripravo kosil in vseh vrst delikatesnih malic, peciva in zelenjavne solate (uporablja se lahko le industrijsko pripravljena).

V Elanu se odločbe niso držali: pri kontroli 13. maja je inšpektor ugotovil, da še naprej pripravljajo malice v enakem obsegu kot prej...

Republiški sanitarni inšpektor se ni odločal na pamet, temveč je zaprosil za mnenje kranjski Zavod za socialno medicino in higieno Gorenjske, v katerem med drugim piše, da kuhinja nima osnovnih prostorov za ločeno pripravo živil in da to povečuje možnost, da pride do okužbe z mikroorganizmi. Inšpektor je ravnal pravilno, pravijo, saj njegove zahteve ne presegajo osnovnih sanitarno-higienskih zahtev, ki veljajo za obrate družbene prehrane.

V Elanu bodo torej morali pomesti pred svojim pragom, tudi zato, ker je zadnja analiza vzorcev mletega svinjskega mesa iz pločevinke pokazala, da je bilo meso kemično oporečno in da ni bilo primerno za ljudsko prehrano, in ker so se tudi delavci Elana (vsaj tako piše v poročilu o problematiki obrata družbene prehrane v Elanu) že pritoževali nad prebavnimi motnjami zara-

di hrane v menzi. Kaj pomeni zastrupitev s hrano, pa brččas najboljše vedo v LIP-ovi menzi v Bohinju, kjer je lani obolelo 195 ljudi.

Sicer pa se v Elanu zavedajo, da imajo slabo menzo in da bo enkrat treba tudi za to nameniti denar. Po samoupravno dogovorjenem vrstnem redu naložb sta kuhinja in zdravstvena ambulanta (ki je prav tako kot kuhinja v slabem stanju) na petem mestu naložb (za upravno stavbo). Ko so na seji delavskega sveta ob koncu marca obravnavali naložbeno dejavnost, so razmišljali o dveh variantah — po eni naj bi bila menza zgrajena do 1. maja 1990, po drugi pa do konca prihodnjega leta. Komisija za družbeni standard pa je že sklenila, da bo s postavitvijo zabojnika, v katerem bi delili delikatesno malico in brezalkoholne pijače, začasno razbremenila kuhinjo.

Če bo inšpektorjeva odločba pripomogla k hitrejšemu izboljšanju razmer, bo namen dosežen.

C. Zaplotnik

PETKOV PORTRET

Milan Brenc

Aktiv mladih zadrušnikov, ki že vrsto let uspešno dela v okviru Kmetijske zadruge Škofja Loka, je pred dnevi dobil najvišje priznanje, ki jih vsako leto podeljujejo ob dnevu mladosti uspešnim mladincem in mladinskim kolektivom. Zato Milan Brenc, sedanjí predsednik aktiva, mladi kmet iz Gorenje vasi, ni hotel veliko pripovedovati o sebi. Vsi smo veseli priznanja, je dejal, vendar smo ga zaslužili tako mladi, ki sedaj delamo v aktivu, kot naši predhodniki.

Milan je bil gimnazijec, kasneje študent živinoreje na ljubljanski biotehniški fakulteti. Doma v Gorenji vasi pa so njegovi obdelovali kmetijo. Ko se je pred štirimi leti odločil ostati doma, ni vedel, kaj vse ga čaka. Saj ne, da ne bi poznal kmečkega dela, toda življenje študenta je tako drugačno od življenja kmeta. Kar dobri dve leti je bilo treba, da se je privadil. Biti kmet pa za mladega človeka ne pomeni le trdega dela, ampak tudi izziv, razmišlja Milan. Treba se je zanesti na svoje znanje, biti iznajdljiv, se spoznati na ekonomijo, pa na stroje, pridelavo krme in še marsikaj. Škoda je, ker mlademu kmetu mnogokrat od dela na kmetiji ostane le zadovoljstvo, da mu je delo uspelo, manj pa ostane denarja. Tega pa mladi kmetje, ki si ustvarjajo družine, še kako rabijo. In če bo za služek, tudi Milan pravi, da bo ostal na kmetiji.

Vendar pa je le delo na kmetiji za mladega človeka premalo. Rad bi se kaj naučil, spoznaval izkušnje sovrstnikov, se preizkusil na tekmovanjih, šel po svetu. Zato je Milan začel z delom tudi v aktivu mladih zadrušnikov. Sam pravi, da sprva kar ni mogel verjeti, kako zagnani so mladi kmetje v svojem aktivu, kako obsežne programe imajo in kako zavzeto jih izpolnjujejo. Zime so namenjene predvsem izobraževanju, predavanjem, tečajem. Za fante so to tečaji dela z motorno žago, tečaji varjenja, za dekleta kuharski in šiviljski tečaji. Vsi jih radi obiskujejo, saj dobro vedo, da je tudi v kmetijstvu znanje in pridno delo največ vredno. Vsako leto se pripravijo za kviz Mladi in kmetijstvo, kjer so bili zadnji dve leti celo republiški prvaki. Organizirajo tudi tekmovanja koscev in grabljev spomladi in krompirjev bal na jesen. Nato pripravijo ekskurzijo. Z delovnimi akcijami vse leto zbirajo denar, da se lahko odpeljejo kam dlje in za več dni, navadno v evropske države. Prav ta ekskurzija je namreč za marsikoga edina možnost, da pogleda prek meja, da se za nekaj dni oddalji od domače kmetije in se nauči kaj novega. Zato jo vsako leto težko čakajo.

Toda mladi zadrušniki vedo, da vsega ne bi mogli sami, brez pomoči škofjeloške Kmetijske zadruge. Tam jim pomagajo z nasveti, organizacijo tečajev in predavanj, pa tudi kakšen dinar primaknejo aktivu. Bolj jih ježi, da pri Gozdnem gospodarstvu, kjer je večina staršev na kmetijah tudi kooperantov, ne najdejo nobene podpore. Saj kakšen dinar včasih še dajo, to pa je tudi vse, pravi Milan. Ne zavedajo se, da bomo prav mi mladi čez leta nasledili naše starše, nadaljevali njihovo delo. Zato pa bomo rabili znanje, ki ga sedaj nabiramo.

Prav skrb za znanje, odlična organiziranost in velika zagnanost za delo pa so odločili, da so mladi škofjeloški zadrušniki dobili paket »25. maj«.

V. Stanovnik
Foto: G. Šinik

Dvanajsta generacija prihaja iz škofjeloške smučarske »gimnazije«

Nadloga preambiciozni trenerji

Škofja Loka, 1. junija — Srednja družboslovno-jezikovna šola Borisa Zihlerla zaradi prevelikega navala osmošolcev omejuje vpis v prvi letnik. Sprejemni izpiti bodo oklestili število prijav za okroglo en razred. Ob tem pa je za smučarski oddelek doslej prijavljenih petnajst kandidatov. Zato nekateri, zlasti ogroženi za sprejem, vprašujejo, ali ne bi bilo pametneje smučarski oddelek priključiti rednim, smučarje pomešati med druge učence in se ogniti omejitvi vpisa. Preprosto razmišljanje nas je napeljalo v širši pogovor o smučarskih oddelkih z ravnateljico srednje družboslovno-jezikovne šole Vladko Jan.

»Začeli smo 1976. leta, koncept je kot eksperimentalnega potrdil zavod za šolstvo in komite za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, telesnokulturna skupnost je dala soglasje k ustanovitvi, prav tako smučarska zveza Slovenije in izobraževalna skupnost, ki pa se je ogradila od kakršnihkoli dodatnih stroškov, ki bi presegli ceno rednih oddelkov,« je dejala Vladka Jan. »Prvo leto so bili smučarji vključeni v kombiniran oddelek v nesmučarji, vendar se to zaradi prevelike odsotnosti smučarjev ni obneslo. Če bi bil samo po en vrhunski smučar v oddelku, najbrž ne bi bilo posebnih težav, ker pa jih je na kupu povprečno sedemnajst do dvajset (za naslednje leto vseh prijav še ni), je tako z organizacijskega kot pedagoškega vidika poseben oddelek najboljši.«

V smučarskih oddelkih je bilo doslej povprečno 62 odstotkov alpskih smučarjev, devetnajst odstotkov tekačev, petnajst skakalcev. Med smučarsko družino sta bila z dovoljenjem smučarske zveze Slovenije tudi dva plavalca, vendar se šola njenim

urnikom treningov ni najbolj prilagela, saj so smučarji zaradi zahtevnosti treningov v različnih krajih odsotni v različnih obdobjih.

V dvanajstih generacijah smučarske »gimnazije« je bilo vpisanih 251 učencev, največ iz klubov Olimpija, Triglav, Alpe-tour, Novinar, Ilirija in Kranjska gora. Štirinajst odstotkov jih ni končalo v rednem roku. Najuspešnejša je bila z 92 odstotki prva generacija, najmanj pa vpisana v letu 1984/85, ko je v rednem roku končalo šolo samo 53 odstotkov učencev.

»Človek se zato nehoti vpraša, ali je naš program prezahteven ali so prezahtevne športne obveznosti ali pa so tudi učenci premalo ambiciozni in dajejo prednost športu pred šolo,« je razmišljala Vladka Jan. »Imeli smo nekaj primerov prešolanja v trgovsko, lesarsko, kovinarsko smer pa tudi učence, ki so se raje zaposlili, vendar je pojav običajen tudi med nešportniki. Naša naloga je, da organiziramo pouk tako, da bi bili smučarji čim bolj uspešni v šoli in športu. Ob dobrem sodelovanju z učenc-

ci, s trenerji, klubi in starši je to mogoče. Velike preglatvice povzročajo nedisciplinirani, preambiciozni trenerji, ki učencem ne dovoljujejo, da bi v času, ki je predviden za pouk, hodili v šolo, se učili. Učenec je razklan med ambicijami v športu in zahtevnostjo šole. Trdim, da je manipuliran, saj mu trener zagotavlja, da bo v športu uspel. Sreča je v športu opoteča, poškodbe in okvare so pogoste in hude, zato je šola za usodo smučarja toliko bolj pomembna.«

Organiziranost smučarskih oddelkov je grajena na posebnem elaboratu, ki je zakoličil program in organizacijo vzgojnoizobraževalnega dela, spregovoril o kriterijih za sprejem učencev; te kriterije za vsako šolsko leto sproti pregleda in dopolni smučarska zveza Slovenije skupaj s telesnokulturno skupnostjo, saj gre za učence smučarje, ki so že v osnovni šoli dosegali športne uspehe, so bodisi v selekciji ali reprezentanci ali kandidati za reprezentanco in podobno. Spomladi sprejeti program t.i. šolsko-smučarskega koledarja dogovori pedagoški vodja smučarskih oddelkov Ivo Černilec z direktorji reprezentanc in trenerji na smučarski zvezi Slovenije.

Predmetnik je isti kot v rednih oddelkih, zato je kakovost pouka in uresničevanje programa, za kar je zadolžena posebna

skupina razrednikov in učiteljev, kot tudi fizična in psihična prisotnost učencev pri pouku nujna. Da bi učencem olajšali, so v šoli (tudi v rednih oddelkih) uvedli tečajne oblike pouka; snov celega letnika zaključijo v enem konferenčnem obdobju ali polletju.

»Na vprašanje, ali je za 'par mandelcev' upravičeno imeti tako šolo, moram pritrditi, da. Od 251 učencev jih je imelo dvejni razred 122, drugi so bili klubski tekmovalci, ki so si prizadevali dobiti zvezni razred,« je bila odločna Vladka Jan. »Pogledali smo, kaj se je zgodilo z našimi učenci. Po srednji šoli je bilo iz sedmih generacij še vedno tekmovalno zelo aktivnih 51 učencev, redki neaktivni, drugi pa postali najdragocenejši nepoklicni trenerski delavci v klubih. Številni diplomanti naše šole so že tudi diplomanti fakultet. Le približno tretjina se jih odloča za študij na fakulteti za telesno kulturo, sicer pa so zdravniki, strojni in elektro inženirji, fizioterapevti, profesorji primerjalne književnosti, geografije, diplomirani ekonomisti. Vsi, ki so tako ambiciozno zastavili kasnejši študij, so v srednješolskih letih veljali za športnike, ki so brali med vožnjami, jemali zapisnike na treninge, se s treningov, tekem, celo olimpijskih iger vračali na krajshe konzultacije s profesorji.«

H. Jelovčan

OSNOVNA ŠOLA DR. JANEZ MENCINGER BOHINJSKA BISTRICA

razpisuje po sklepu komisije za razpis dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLE

Razpisni pogoji:

— da izpolnjuje pogoje, ki jih predpisujeta Zakon o osnovni šoli in 511. člen Zakona o združenem delu in 182. člen Statuta OŠ.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

Na ovojnico napišite, za razpisno komisijo.

Fenja Maijboom-Žabjek — svetovalka za moderno krojno tehnologijo:

Vaš greh je v prvem kroju

Mojo pozornost je pritegnila s svojim energičnim glasom, z živahnimi kretnjami, ki je dekletom v Almirini predavalnici v Grimščah pojasnjevala posamezne posebnosti krojenja in gradiranja, še bolj pa z belim predpasnikom z modrim vzorcem, v katerem je izgledala bolj učiteljica gospodinjstva, kot krojenja. A v tej navidez preprosti ženi se skriva znanje, brez katerega marsikatera naša ugledna konfekcijska hiša ne bi bila sposobna tako uspešno izvažati svojih izdelkov. Dvanajst let je Fenja Maijboom-Žabjek, Ljubljanka, ki že od leta 1953 živi v Holandiji, »gastarbajtarka« v Sloveniji, kot sama pravi.

Včasih, ko so bili doma na gostilni Žabjek nasproti domobranske kasarne v Ljubljani še premožni, sta k njim domov hodili šivat dve šivilji: ena za lepe obleke, ena za vsakdanje. Teta Roza je bila »talepa« šivilja, kup revij je vedno prinesla s seboj in Fenja se ni dala odgnati od nje. Kot je Roza krojila za odrasle, je Fenja krojila za svojo punčko. Vsa dolga leta je v njej tiela tiha želja spustiti se v svet krojenja, spoznati vse njegove skrivnosti. Kasneje, ko sta živeli z mamo v Celovcu, je že šivala zase, pa potem, ko je ovdovela, je šivala za svoja sinova. Leta 1953 se je poročila z g. Maijboomom, oficirjem na trgovskih ladjah za dolgo plovbo in znanim holandskim fotografom, ki se je med prvimi lotil povečave barvnih fotografij. No, pa to je druga stvar, pomembno je, da je Fenja v svojem novem holandskem domu

na robu Amsterdama zdaj vendarle imela čas za svoj hobi — krojenje. Zdej si je dala duška. Najprej je v Amsterdamu naredila enoletni tečaj oblikovanja na lutki pri znani šoli za oblikovanje in manekenke Charl Montaigne. Potem je bila asistentka pri Lacomteejevi firmi »Torzo fit«, kjer so delali lutke in kroje za konfekcijo ter po naročilu, tudi za problematične postavne. Tam se je naučila, kako vzeti mere, poseben sistem imajo, risanja kroja ter modeliranja. Zatem je opravila še tečaj krojenja »Schnitttechnik«, nato pa še tečaj gradiranja — večanja ali manjšanja krojev na znani šoli Rundschau v Amsterdamu. V tistem času, bilo je menda leto 1968, je v svetovni modi prišlo do novih internacionalnih mer krojev, kajti stari kroji so bili prirejeni za nekdanje foge, nižje postavne, novi pa so sledili višji

rasti ljudi in malce upognjenim postavam. Izreden smisel za občutek je imela za oblikovanje in posedovala je vse, kar mora mojster krojenja imeti: biti miren, logično misliti, biti natančen. Zato je bila tudi izbrana za svetovalko pri konfekcijski firmi BANDEL. Pred leti, ko je tudi v krojenju vdrl svet računalnikov, je osvojila še tehniko krojenja in gradiranja z računalnikom. Kot krojna tehničarka in svetovalka za moderno krojno

tehnologijo in gradiranje je dobila nekot v oceno izdelek Usnja Vrhnika in ugotovila, da je dobro zašit, le kroj ni ustrezal internacionalnim normam, ki so tedaj v Evropi že veljale. Ta izdelek jo je pripeljal sem, pogovarjala se je z modelarji in spoznala, da bi tudi sama lahko nekaj storila za svojo deželo: ljudem, ki krojijo, je treba dati novega znanja. Ni bilo dolgo, ko je že imela prvi tečaj krojenja v Konfekciji Logatec, potem v Ko-

nusu, v Utoku, na Vrhniku, v Almiri, Vezeninah, Triglav konfekciji Kranj, v Kori Radeče, v Krznu v Šmartnem in drugod. Pogosto se v te firme vrača, jih seznanja z novostmi, kajti nemirni svet mode zahteva stalno iskanje, prilagajanje. Pravkar Almirina dekleta v Grimščah uči krojenja in gradiranja na računalniku.

»To ni enostavno«, mi pripoveduje in kaže številne tabele, ki jih je sama pripravila, »enostavno je kupiti računalnik čeprav stane ogromno, toda usposobiti ljudi za računalnik, to je umetnost... Računalnik sam nič ne naredi, če mu ne daš pravih podatkov. Zanj morajo resnično biti pravi ljudje. Zunaj dajejo temu silno velik poudarek. Poznam primer, ko je firma iskala dve dekleti za to delo: testi na inštitutu so od sto deklet izbrali najboljši in firma je za to plačala 140.000 guldov!»

»Veliko ste hodili po naših konfekcijskih hišah, na kakšne napake pa tu naletavate?»

»Ne le pri eni, pri vseh firmah po vrsti sem opazila, da dajo premalo časa modelarki za prvi kroj. In ker prvi kroj ni do potankosti izdelan, gre napaka s krojem naprej, potem pa popravljajo. Toda čas popravljanja ve-

liko več zamudi in je veliko dražji, kot bi bil daljši čas krojenja. In kaj, če gre tak kroj kar naravnost na tekoči trak, na šivanje?! Koliko blaga bo uničene-ga, ali pa bo, kar se pri vas pogosto dogaja, ta izdelek izvožen. Ko ga nemški, holandski kupec dobi, ga pregleda in — zavrne. Ne iz zlobe. On ja natančen, trguje v svetu, ki zahteva visoko kvaliteto, natančnost, kjer niso vajeni razprodaj »B-robe«, temveč le sezonskih razprodaj. S prodajo slabega izdelka bi si le umazal dobro ime in ne bo vzel blaga, čeprav bi mu ga zastoj pustili.

Glavni greh je pri vas iskati v prvem kroju. Zato ga tudi jaz na svojih predavanjih toliko poudarjam. Pri vas pa navedno kroj samo narišete, odrežejo po njem, sešijejo, potem se pa gledajo... Kroj mora biti popolnoma točen, dokončan, »bandreift«, kot pravijo Nemci (zrel za tekoči trak), šele potem grejo lahko z njim naprej v gradiranje in nato v šivanje. Če bi enkrat to spoznali, bi si ogromno prihranili. Morda je zdaj zadnji čas, da spregledate to svojo napako. Imate sposobna dekleta, le čas jim morate dati!»

D. Dolenc

Rudi Hiti je novi trener jeseniških hokejistov

»Borili se bomo za prvo mesto«

Jesenice, 2. junija — Mlinarec in Kozar sta odšla k Medveščaku, jeseniško moštvo pa bosta okrepila dva Kanadčana. Rudi Hiti še naprej ostaja pomočnik trenerja in svetovalca pri hokejskem moštvu Bolzano v Italiji.

Novi trener jeseniških hokejistov bo v letošnji sezoni Rudi Hiti, prejšnji trener Vladislav Cervený pa ostaja na Jesenicah kot trener mladinskega moštva in trener hokejske šole. O pripravah na letošnjo sezono smo se pogovarjali z Rudijem Hitijem, ki poleg tega, da bo trener Jesenic, ostaja še naprej svetovalca in pomočnik trenerja pri hokejskem moštvu Bolzano v Italiji.

»Ze vse od leta 1974 igram v tujini in moram tudi zato jemljem hokej kot posel in veliko manj kot šport. Kot trener bom manj obremenjen tudi zato, ker trenerskega dela nisem spremljal zaradi denarja. Seveda pa mi pomembni velik izziv. Vztrajal bom pri trdem delu in treningu ter pri prepričanju, da mora igralec na tekmah dati vse od sebe.

Letos sta jeseniško moštvo v prestopnem roku zapustila Drago Mlinarec in Kozar, ki bosta igrala pri Medveščaku. Treba bo najti zamenjavo in verjetno bomo pri hokejskem klubu vzeli dva kanadska igralca. Do zdaj imamo okoli deset ponudb in ne vemo še, kdo bo v prihodnje igral pri Jesenicah. Če bi imeli dovolj denarja, bi pač lahko bolj izbirali, kajti v Evropi je veliko kandidatov hokejistov, ki samo čakajo na dobro priložnost. Kljub vsemu pa bo okrepitev s kanadskimi hokejisti pomembno vplivala na kvaliteto in na samo igro, saj je znano, da je kanadski hokej oster in hiter. Jeseniški hokejisti so tehnično dobri, po mojem mnenju pa včasih premalo borbeni.

Moštvo bo počasi treba tudi pomladiti. Če hočemo pritegniti mlajše, potem jih moramo vzeti iz Jesenic. Tudi zato je veliko bolj prav, da se hokejski klub Jesenice ozira za dobrimi tujimi igralci, ki bodo okrepili tudi ostale hokejske klube po Jugoslaviji.

Letos bomo igrali v evropskem pokalu, vendar veliko možnosti za vidnejši uspeh prav gotovo nimamo. S suhim treninjem smo že začeli, 1. avgusta pa se začnejo treninji na ledu, ko bomo redno trenirali. Od 28. junija do 18. julija so dopusti, potem pa se začnejo redne priprave za sezono. Kot trener bom vztrajal na tem, da se je na vsaki tekmi treba trdo boriti in resno igrati, saj si vsi želimo ponovne osvojitve prvega mesta in naslova državnih prvakov.

D. Sedej

Na drugo goro sveta

Ljubljana, 28. maja — Prekaljeni alpinist Tomaž Jamnik iz Kranja je vodja odprave, ki je v soboto krenila na osvajanje druge najvišje gore na svetu, 8611 metrov visokega K2 v Himalaji. V odpravi so še Stane Belak, Filip Bence, Milan Romih, Danilo Tič, Račo Fabjan, Pavle Kozjek, Slavko Svetičič, Andrej Štremfelj, zdravnik dr. Damjan Meško, radijski operater Janez Majdič in televizijski snemalac Matjaž Fištravec. Glavni pokrovitelj odprave so Iskra, Adria Airways in Geološki zavod Ljubljana, odpravo pa so z vsem potrebnim opremlili Sintep Kočevje, Ika Ajdovščina, Induplati Jarše, Papi sport iz Italije, Rašica iz Ljubljane, Metka iz Celja, Aessi iz Italije, Julon iz Ljubljane, Vrplet iz Domžal, Planika iz Kranja, Slovenija šport iz Ljubljane, Teufelberger in Stubai iz Avstrije, Motvoz in platno iz Grosupelj in Medex, Emona, Kolinska ter Zito iz Ljubljane.

S to odpravo Jugoslovani uresničujejo načrt na vse osemstisočake in to po možnosti po novih smereh. Jugoslovani imamo svojo smer na K2 že od leta 1986, vrh pa bo odprava poskušala doseči po zelo zahtevnem jugozahodnem grebenu. Alpinisti bodo proti gori krenili iz Pakistana.

J. K.

Stanko Slivnik, trener blejskih veslačev:

Velik napredek pri mladih

Bled, 31. maja — Ker Blejsko jezero v minuli zimi ni zaledenelo (menda se je to zgodilo prvič po 83 letih), so blejski veslači lahko trenirali tudi sredi zime, celo januarja in februarja. Od oktobra do zdaj so preveslali približno tristo do štiristo kilometrov več kot običajno pa tudi sicer je zimski trening potekal po načrtu. Največ so vadili na Bledu, en teden so bili na Voglu in prav toliko časa na pripravah ob morju, blizu Šibenika. »Telesna pripravljenost veslačev je boljša kot prejšnja leta,« poudarja Stanko Slivnik, ki skupaj z Milošem Janšo že vrsto let trenira blejske tekmovalce.

Za vami so že tudi prva tekmovanja — prvomajska regata na Bledu in nastop v Essnu minuli konec tedna. Kako ocenjujete začetek sezone?

»Na blejski regati smo v dvojcih, ki so merilo za splošno pripravljenost veslačev, dosegli zelo dobre rezultate, nekoliko slabše pa v četvercu s krmarjem in brez njega. Regata v Essnu pomeni manjše razočaranje, saj smo od nastopa pričakovali več, kot smo dosegli. To velja zlasti za četverec (Milan Janša, Sašo Mirjanič, Bojan Prešeren in Sadik Mujkič), ki se ne prvi dan ni uvrstil v finale. Resda je bila konkurenca skoraj na ravni luzernske regate, vendar pa se mi zdi, da je bil rezultat predvsem posledica nekoliko slabšega veslanja. Eden od razlogov - ne pa edini - je vsekakor utrujenost veslačev po precej napornih pripravah. Dvojec Karli Žust in Robert Krašovec se je en dan uvrstil v finale in dosegel zadovoljiv rezultat, drugi dan pa ne. Tudi v tej disciplini je bila konkurenca izjemno močna, saj so bili na štartu trije od četverice najboljših čolnov zadnjega svetovnega prvenstva.

•Letos so posadke čolnov nekoliko spremenjene. Zakaj?
»Dani Ferčej, ki je bil stalni član ekipa za četverec, se je poslovil od veslanja in se posvetil študiju, Bojan Habe je odšel v JLA, Robert Krašovec in Milan Janša pa sta zamenjala strani v čolnu — eden iz zdravstvenih razlogov, drug pa zato, da bi se izboljšali tehnično veslanje. Posadke se niso dokončane, po potrebi jih bomo spremenili in preskusili na blejski regati, ki bo 11. in 12. junija.

•Med kandidati za nastop na olimpijskih igrah so tudi blejski veslači. Normo bo treba še doseči.
»Prvo priložnost, v Essnu, smo žal zamudili. Ostanemo nam še blejska regata, nastop v ČSSR in luzernska regata. Norma je visoka: uvrstiti se moramo med šest do osem najboljših. •Kot kažejo rezultati mladincev, se za prihodnost blejskega veslanja ni treba bati. Kdo izstopa?
»Še ne 16-letni skifist Primož Markovec se je uvrstil v državno reprezentanco, ki bo v začetku avgusta nastopila na svetovnem prvenstvu v Milanu. Mladinski dvojni dvojec Denis Zvegelj — Iztok Čop je zmagal na prvomajski regati, skifist Jani Klemenčič pa je prijetno presenetil s tretjim mestom na regati v Avstriji. Če bodo tako nadaljevali, bodo kmalu dosegli kvaliteto, ki bo zadoščala tudi za državno reprezentanco.

C. Zaplotnik

ureja JOŽE KOŠNJEK

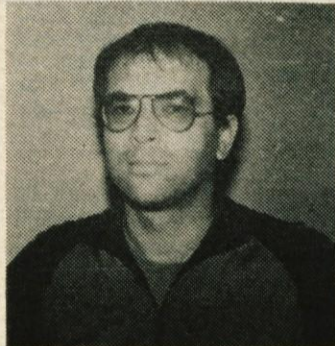
Igralke Merkurja se borijo za obstanek v prvi zvezni ligi

Barka se potaplja, Polona odhaja

Kranj, 1. junija — Namiznoteniška ekipa kranjskega Merkurja se sicer lahko še obdrži v prvi zvezni ligi, če premaga igralke iz Tuzle, vendar je jasno, da ekipa razpada, saj odhaja najboljša igralca Polona Frelih in Nataša Gašperič ali Hrastnik, pa tudi druga igralca Nataša Gašperič gre na študij v Ljubljano.

V tej situaciji je najbolje povzeti besede trenerja ženske ekipe Merkurja Janeza Stareta, ki to dolžnost že nekaj let opravlja honorarno.

»Sedaj je naša prva naloga, da končamo tekmovanje v prvi zvezni namiznoteniški ligi. Do konca igramo še dve srečanju in sicer s Peručico iz Foče in Slobodo iz Tuzle. Če premagamo Tuzlo v gosteh, ostanemo v prvi ligi, sicer izpademo. Kakorkoli se bo izteklo, bo naša ekipa razpadla. Naša najboljša igralca Polona Frelihova odhaja, saj kot ena najobetavnejših igralcev v Jugoslaviji v kranjskih namiznoteniških razmerah nima možnosti napredovanja. Druga najboljša igralca Nataša Gašperičeva pa odhaja v Ljubljano na študij in je tudi vprašanje, če bo še ostala v našem klubu. Razlogi nazadovanja so znani. Klub se otepa s finančnimi, prostorskimi in kadrovskimi težavami. Dva milijona dinarjev nam da pokrovitelj, Kemičar iz Hrastnika pa je na

Janez Stare

primer dobil desetkrat več. Smo edina ekipa v prvi zvezni ligi brez poklicnega trenerja, ki bi moral skrbeti za ekipe in za vzgojo mladih igralcev. Karkoli bi reševali v občini, ne bi bila trajna rešitev, ampak bi bil edini izhod trener od drugod. To pa očitno ne prodre, čeprav imamo v Kranju panoge, ki imajo po-

Polona Frelih in Nataša Gašperič, stebra sedanje ženske ekipe Merkurja

klicne trenerje, pa najboljše selekcije sežejo samo do republikanske lige. Kranj tako že drugič zapravljiva možnost zgraditve trdnih temeljev za razvoj te panoge z blestečo tradicijo. Sam poklicno te dolžnosti ne nameravam prevzeti. Na prvo mesto postavljam svoj poklic in službo, vse kar počnem v namiznem tenisu, pa bo še naprej ostajalo na ljubiteljski osnovi. Klubu ne ostane drugega, kot da gradi na mladih igralcih, da tekmuje v medrepublicki ligi in čaka nove priložnosti, za dosedanje ravni, ki smo jo že imeli. Povedati je treba, da smo imeli v letošnjem tekmovanju tudi obilo smole. Na nekaterih tekmah me ni bilo in je ekipa tesno izgubila s slabšimi nasprotniki, v drugem delu pa je bila Polona poškodovana. Če bi bil stalno z ekipo, nekaj srečanj zanesljivo ne bi izgubili.

Za Polono Frelih je glavni — namizni tenis. Hoče napredovati in dvakrat dnevno vadi: dopoldne v Ljubljani, popoldne v

Kranju. Poškodba na levi, igralni roki (zlomljen prst) ji je ukradla nekaj mesecev vadbe in tekmovanj, vendar je kljub temu dosegla zadnje čase nekaj blestečih uspehov.

»Na članskem turnirju Viliha Hafnerja sem bila kot mladinka druga za Fazličevo. Potem sem zmagala na mladinskem turnirju za memorial Lovra Ratkoviča, nato pa sodelovala na mednarodnem mladinskem prvenstvu Češkoslovaške. Prišla sem v finale, kjer me je premagala Madžarka Wirthova. To je zame velik uspeh. Pred menoj so tri pomembne tekme: najprej mednarodno prvenstvo Italije, potem enako tekmovanje na Madžarskem, potem pa evropsko mladinsko prvenstvo v Novem Sadu. Moj cilj je vsaj ena kolajna oziroma ponovitev uspeha z zadnjega prvenstva, ko smo bile ekipno druge, v paru s Fazličevo pa sva bili tretji. Letos smo favoritinje razen Madžark in Romunk.«

J. Košnjek

OD TEKME DO TEKME

Balinarji tekmujejo — Nadaljuje se tekmovanje v republiški balnarski ligi - sever. Rezultati zadnjega kola: A. Besednjak: Loka 1000 11 : 7, Čirče: 5. avgust 12 : 6, Ljubljana: Huje 7 : 11, Lesce: Brnik 16 : 2 in Trata: Zarja 16 : 2. Čirče in Huje imata po 3 točke, Trata pa 2. — J. K.

Pionirski turnir v vaterpolu — Vaterpolo klub Triglav iz Kranja je priredil v počastitev dneva mladosti pionirski turnir v vaterpolu. Zmagal je Medveščak pred Mladostjo, Triglavom I in Triglavom II. Sodili so Marinček, Stariha in brata T. in B. Balderman. Rezultati: Triglav II: Medveščak 9:11, Triglav I: Mladost 5:16, Triglav II: Mladost 6:9, Triglav Medveščak 5:8, Medveščak: Mladost 7:4 in Triglav I: Triglav II 8:6. — J. K.

Pionirsko strelsko tekmovanje — Strelska družina Janez Mrak iz Mojstrane je priredila tekmovanje v streljanju z zračno puško za pionirje in pionirke. Razen domačinov so sodelovali strelci iz Kranja, Tržiča, Podnarta in Javornika — Koroške Bele. Posebej je treba omeniti odličnih 179 krogov od 200 možnih domačina Uroša Kremplja, pri pionirkah pa Darjo Bešter iz Podnarta. Vuko Lešnjak, ki vodi mlade mojrstranske strelce, je najboljšim podelil pokale, kolajne in priznanja. Med pionirji ekipno je zmagala SD Janez Mrak Mojstrana pred SD Kranj, SD Triglav Javornik in SD Tržič, med posamezniki pa so bili najboljši Uroš Kemperle iz Mojstrane, Elisa Seničak (tekmovala je za pionirje) iz Javornika, Marko Malovrh iz Kranja, Robi Makuc iz Mojstrane in Martin Brovč iz Kranja. Pri pionirkah ekipno je zmagal Podnart pred Kranjem, pri posameznikah pa je zmagala Darja Bešter iz Podnarta pred Romano Bešter iz Podnarta, sledijo pa Darinka Žarn (Kranj), Andreja Malovrh (Kranj), Nuša Solar (Podnart) in Ema Turnšek (Kranj). — B. Malovrh

Nagličev memorial — Kranjski strelci so organizirali na Hujah 8. Nagličev memorial, na katerem je sodelovalo osem ekip iz Zagorja, Hrastnika, Trbovelj, Škofje Loke in Kranja. Zmagali so Zagorjani, pred Trboveljčani in dvema kranjskima ekipama, med posamezniki pa so bili najboljši Slanšek (Zagorje), Trebušak (Trbovlje), Kajtna (Zagorje) in Narat (Trbovlje). — B. Malovrh

Vabila, obvestila

Tek na Dobroč — Športno društvo Leše organizira v nedeljo, 5. junija, v počastitev krajevnega praznika tek na Dobroč. Zahtevna proga bo dolga 7 kilometrov. Prijave bodo prejemale pred startom — J. Kikel

Piknik tržiških smučarjev — KS Tržič vabi člane in sodelavce na tradicionalni piknik ob zaključku sezone. Letošnje srečanje se bo začelo v nedeljo, 5. junija, ob 11. uri v podljudbelskem avtokampu. — J. Kikel

Teniški turnir na Bledu — HTP Bled, tozdr Turizem in rekreacija organizira v soboto, 4. junija, ob 8.30 na teniških igriščih v Zaki prvi letni rekreativni turnir v tenisu. Pravico nastopa imajo nekategorizirani tekmovalci, ki morajo prinesiti s seboj svoje žogice. Pokrovitelj turnirja je agencija Kompas, prva nagrada pa je izlet v Benetke. Prijave sprejemajo po telefonu 77-689 ali pred začetkom turnirja. — J. K.

Nogometni spored — Triglav gostuje pri Ljubljani, Naklo igra v nedeljo, ob 17. uri doma s Postojno, Jesenice ob isti uri s Solinarjem iz Pirana, Mladinci pa igrajo v Mariboru s Kovinarjem. V Kranjski ligi igrajo člani v soboto ob 18. uri in sicer Sava: Primskovo, Grintavec: Zarica, Podbrezje: Veselovo, Preddvor: Visoko, Mavčiče: Podgorje in Hrastje: Trboje. Kadeti igrajo v soboto, ob 10. uri: Triglav: Naklo, Sava: Britof in Jesenice: Polet. Pionirji igrajo v soboto, ob 16.30 in sicer Mavčiče: Zarica, Sava: Preddvor in Primskovo: Naklo. Mladinci igrajo v nedeljo, ob 9.30: Zarica: Primskovo, Trboje: Mavčiče in Visoko: Kokrica. — D. Jošt

Tek na Mohorja — Klub maratoncev Mali vrh z Jamnika prireja jutri, 4. junija, 11. tek na Mohorja. Start bo ob 16.30 na Nemiljah pred gostilno na Razpokah. Prijave eno uro pred startom. Proga bo dolga 7 kilometrov in ima 450 metrov višinske razlike. Kategorije: ženske do in nad 30 let in moški do 30, od 30 do 45 let in nad 45 let.

Skupščina jugoslovanskega smučarskega sklada

Sezona brez primere

Portorož, 27. maja — Ocena je bila enotna: zadnja smučarska sezona je bila za Jugoslovane najuspešnejša. Srečanje v Portorožu pa je bilo pomembno tudi zaradi tega, ker sta Mateja Svet in Elan našla skupni jezik.

Denarno poslovanje alpskega in nordijskega sklada je bilo dobro. Načrt je bil presežen, saj so načrtovali, da bodo zbrali 258 milijonov dinarjev, vendar so jih 838, nordijci pa so načrtovali 170 milijonov, pa so jih dobili 470. Najmanj toliko bi morali zbrati za naslednjo sezono, sta menila direktorja naših reprezentanc Tone Vogrinec in Lojze Gorjanc. Večina domačin in tujih partnerjev bo še sodelovala v skladih. Gorenje sicer ne bo več generalni pokrovitelj, prav tako pa iz sklada izstopajo Fructal in Zlatarna Celje ter Sloga iz Prnjavora, ki je zastopnik proizvajalca čevljev San Marco (v njih je zadnje sezono vozilo 35 naših smučarjev). Vendar kljub temu cilji za novo sezono niso nedosegljivi. Novi skupni predsednik obeh skladov bo predstavnik Smelta Milan Šterban, izvršna odbora bosta vodila Jože Zdešar in Pavel Berglez. Olimpijski cikel bo po novem osnova za prestope. Pri alpinistih pa bo veljalo tudi to, da so bili vsaj dve leti v tem ciklusu člani državne reprezentance in člani prve jakostne skupine po FIS lestvicah, pri skakalcih pa je pogoj vsaj dve leti uvrstitve med najboljših petnajst skakalcev sveta. Prestopi po novem bodo možni po olimpijskih igrah v Albertvillu. Po novem bo vsa oprema last proizvajalca, smučarska zveza pa bo z njo le razpolagala.

»Pogašen« je bil tudi požar med Matejo Svet in Elanom. Mateja gre v začetku junija skupaj s Stenmarkom, serviserjem ter sodelavci instituta Elana testirat smučič v Val Senales. S temi smučiči bo odšla tudi na trening v Argentino. V Elanu so prepričani, da bodo izdelali smučič po meri Mateje, ki je s svojo vožnjo preselila sedanje izdelke, prav tako pa naj bi bil še večji tudi tržni učinek. Mateja Svet je izjavila, da je zadovoljna, ker bo lahko prvič v svoji karieri testirala nove tekmovalne smučiče. Želi, da bi bila smučka v repu mehkejša. Ostala bo zvesta reprezentanci in Elanu, če bo z novimi smučiči vse v redu.

Zastopnik Rossignola je zavrnil tarnanja Roka Petroviča, da smučič niso primerne zanj. Dejal je, da imamo pri nas dobre trenerje in da bi moral Rok poslušati njih, ne pa starše. Z materiali pa je vse v redu.

Skupščina Smučarske zveze Jugoslavije bo 25. junija na Bledu. Novi predstavnik bo iz Srbije, dosedanji predsednik Janez Kocjančič pa bo podpredsednik. Prihodnja skupščina sklada bo od 16. do 18. junija prihodnje leto v Portorožu.

D. Humer

Mulejeva zmagala v Zagrebu

Kranj, 1. junija — Teniški turnir za Grillov memorial v Zagrebu je eden od treh najmočnejših turnirjev v tenisu za pionirke in pionirje od 12 do 14 let. Na zadnjem turnirju so sodelovali tudi mladi kranjski tenisači. Med 120 pionirji Kranjčani Kavčič, Urh in Mulej niso bili najbolj uspešni, zato pa sta veliko več dosegli pionirji Mulejeva in Jezerškova. Uvrstili sta se v polfinale, kjer je Mulejeva premagala Jezerškovo, nato pa v finalu še gladko Križanovo iz Maribora in tako že tretjič zmagala na tem pomembnem tekmovanju, ki šteje tudi za uvrstitve v državno pionirsko reprezentanco.

V. P.

V nedeljo, 5. junija

Pohod na Veliko Poljano

Kokrica, 1. junija — Dvanajst let že mineva, ko je Športno društvo s Kokrice prvič priredilo pohod na Veliko Poljano pod Storžičem. Na večini od dosedanjih pohodov se je zbralo nad 2000 ljudi, kar uvršča ta pohod med najmočnejše rekreativne prireditve v kranjski občini. V nedeljo, 5. junija, bodo ljubitelji hoje že dvanajstič krenili na Poljano. Začetek pohoda bo tako kot običajno na Trsteniku in to od šeste ure zjutraj dalje. Na poti, dolgi približno dve uri, bosta dve okrepčevalnici, ena pa bo tudi na vrhu. Letos bo prvič vsak pohodnik prejel tudi spominsko pripenko. Kokračani vabijo, da v nedeljo na Veliko Poljano z nami preživite prijeten dan.

J. K.

Izšel je bilten

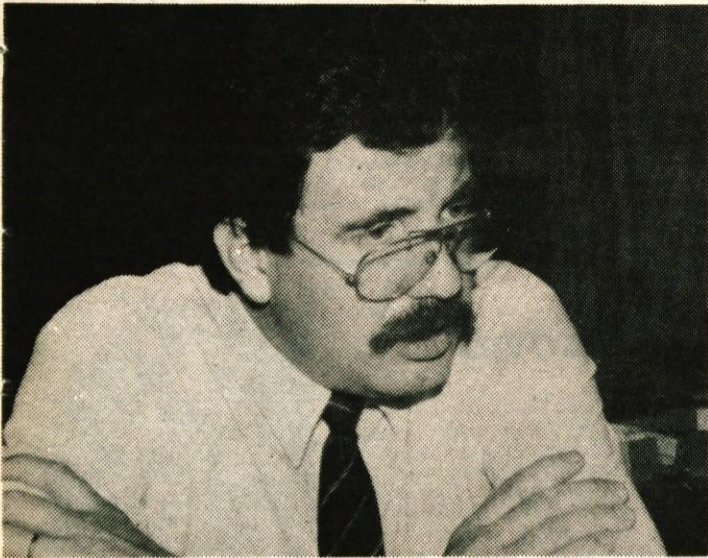
Tržič, 25. maja — Izšla je 24. številka Biltena, glasila telesnokulturne skupnosti Tržič, ki ga je mogoče tako kot običajno brezplačno dobiti v trafikah Tobaka v Tržiču, v knjižnici, pisarni Turističnega društva in na TKS Tržič. Bilten stopa s to številko pod uredništvom Janeza Kikla v deveto leto izhajanja. Tokratna številka obsega dogajanja v tržiškem športu in rekreaciji med novim letom in aprilom. Obsega 57 strani, razen besedila pa je objavljenih kar 77 fotografij. Gre za brošuro, ki ne sme manjkati v nobeni športu zapisani družini.

J. Kikel

Slovenijales trgovina bliže svojim kupcem

»Klub Slovenijales trgovina« odpira nove možnosti

Ljubljana, 30. maja — Dobrih štirinajst dni je tega, kar so se pri delovni organizaciji Slovenijales trgovina odločili, da se kupcem približajo na modernejši, privlačnejši način. Takšen pač, od katerega bodo imeli koristi člani njihovega novo ustanovljenega Kluba Slovenijales trgovina, kot tudi delovna organizacija. O pobudah za takšen klub, zanimanju Slovencev zanj in načrtih smo povprašali direktorja posebne finančne službe Andreja Bratoža.

• Andrej Bratož

• Kaj vas je vodilo k začetku tako velike akcije, kot je ustanovitev Kluba Slovenijales trgovina?

»Lahko rečem, da smo s tem poskušali našega potrošnika povezati preko trgovine s proizvajalcem. Potencialnim kupcem omogočamo, da namensko varčujejo za nakup pohištva in ostalega blaga, ki ga prodaja naša delovna organizacija, sami pa ta denar koristno uporabimo za namene naše proizvodnje. Z zbranim denarjem bomo lahko razširili razvoj naše dejavnosti tudi, da bomo popestri ponudbo blaga tako domače proizvodnje kakor iz uvoza.

Kaj pomeni postati in biti član Kluba Slovenijales trgovina?

»Vsak član kluba lahko kupi vrednostne bone po petdeset tisoč, dvesto tisoč in petsto tisoč dinarjev. Lahko kupi en bon ali več. Ob prvem nakupu teh bonov kupec postane član kluba Slovenijales trgovina, ki je zaenkrat le v Ljubljani, do sredine meseca pa bodo še v Mariboru, Celju in Kopru. Do konca junija nameravamo takšne klube odpreti tudi po Jugoslaviji: v Zagrebu, Reki, Zadru, Splitu, Titogradu, Beogradu, Novem Sadu, Sarajevu in Skopju. Imetnik bonov lahko kadarkoli kupi blago v naših trgovinah po vsej Jugoslaviji. Teh je trenutno 164. Poleg tega bone, če rabi denar, kadarkoli spet zamenja v gotovino. Vendar to le v enoti, kjer je te bone kupil.«

Kakšne prednosti imajo člani kluba?

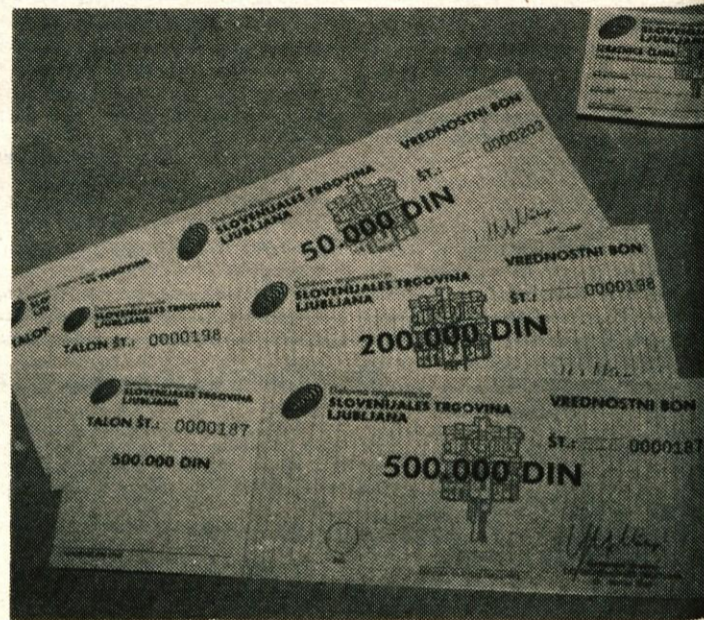
»Poleg tega, da lahko imetnik bonov kupuje v vseh naših trgovinah najrazličnejše blago — od pohištva do gradbenega materiala, strojev, športne opreme, tehničnih izdelkov in vsega, kar pač ponujajo naše trgovine — ima dobro naložen denar. 120 odstotne obresti tečejo od dneva, ko potrošnik kupi bone, do dneva, ko jih porabi za nakup. Če kuponov ne porabi več kot eno leto, so te obresti 125 odstotne. Obresti se spreminjajo mesečno glede na gibanje drobnoprodajnih cen, v Klubu DO Slovenijales trgovina pa jih obračunavajo štirikrat letno. S tem, ko si član, si tudi član zbora potrošnikov (svet potrošnikov), ki ima svoja pravila in organe. Sestajal se najmanj enkrat letno, tako da potrošniki lahko povedo svoje mnenje, svoje želje in da se vključijo v politiko naše hiše.

Dobrih štirinajst dni je, odkar imate klub. Kakšno je zanimanje zanj?

»V teh nekaj dneh se je zelo veliko ljudi zanimalo za našo novo pobudo, imamo pa tudi že nekaj nad sto članov. Ker na Gorenjskem nimamo trgovine pričakujemo, da bodo naši kupci iz tega dela Slovenije prišli v Ljubljano in pri nas postali člani Kluba Slovenijales trgovina. V Slovenijalesu pa za varnost naloženega denarja jamčimo z vsem premoženjem, ki ga trgovina ima.«

• Delovna organizacija ima s svojimi številnimi temeljnimi organizacijami letno okoli 800 milijonov skupnega prometa. Približno polovico zaslužijo v tujini, kjer imajo lastna in mešana podjetja. Na vseh kontinentih sveta imajo štirinajst svojih predstavništev.

• Član Kluba Slovenijales lahko postane vsak, ki se odloči, da bo z nakupom vrednostnih bonov varčeval denar v Klubu pod izredno ugodnimi pogoji. Treba je le stopiti v prodajalno Slovenijales trgovine na Titovi 52 v Ljubljani. Tam se lahko tudi podrobneje pozanimате za vse prednosti, ki jih imajo člani.

MERKUR Kranj Prodajalna Dom Naklo

Imamo tudi Pritožno knjigo, vendar je prazna

Morda boste rekli: »Na Merkurjevo prodajalno Dom Naklo nas pa res ni treba opozarjati, saj jo dobro poznamo!« Najbrž res, saj tudi zaposleni v njej povedo, da so glavni kupci v Domu Naklo iz Naklega oziroma kranjske občine. Precej pa jih je tudi z Gorenjske in drugih krajev. Prodajalna, ki ima več oddelkov z različnim blagom, pa ima še eno posebnost: lahek dostop in velik parkirni prostor.

Za tiste, ki morda še ne vedo, kje je Merkurjeva prodajalna Dom Naklo, povejmo, da je ob glavni cesti in avtobusni postaji v Naklem. Približno pet kilometrov je oddaljena od Kranja in dva kilometra od priključka na avto cesto Kranj Vzhod. Avtobusne zveze s Kranjem in ostalimi gorenjskimi kraji so dobre; kar je pri današnjih cenah prav gotovo tudi pomembno.

»V prodajalni nas je sedemnajst zaposlenih,« razlaga poslovodja »Odrto imamo vsak dan od 8. do 18. in ob sobotah od 8. do 12. ure. Informacije pa dajemo tudi po telefonu na številko (064) 47-393 in 47-394. Tudi naročila sprejemamo po telefonu, kupljeno blago oziroma material pa po plačilu računa dostavimo tudi na dom ali na gradbišče. Čeprav je bilo v zadnjem času precejšnje povpraševanje po najrazličnejšem blagu in izdelkih v naši prodajalni, smo kar dobro založeni. Pravzaprav bo najbolj prav, če rečem, da si prizadevamo, da ustrezemo vsaki želji. Delamo namreč po pravilu, da ima kupec vedno prav. Če česa trenutno nimamo, poskusimo, da naročilo uresničimo. Zato bi lahko rekli, da imamo (in dobimo) pri nas vse. Tudi Pritožno knjigo imamo, vendar je prazna...«

Kot rečeno ima prodajalna Dom Naklo več oddelkov. Pa si jih ogledjmo lepo po vrsti:

V oddelku z gradbenim materialom skušajo zadovoljiti kupce z različnimi opečnimi izdelki, siporeksom, izolacijskimi materiali (za hidro in termo izolacijo), armaturnimi mrežami in betonskim železom. Na tem oddelku boste dobili rebrasto betonsko železo v palicah dolgih do 12 metrov. Imamo tudi odtočne in drenažne cevi, betonsko, salonitno in opečno kritino, dimnike, parket, apno in seveda tudi cement.

Dobro založen je tudi oddelk vodoinštalacijskega materiala in centralne kurjave. Tu boste dobili vse: od vodovodnega priključka do mešalne baterije, oziroma od peči (na trda goriva in olje) do radiatorjev. Bogat pa je tudi izbor keramičnih ploščic in sanitarne keramike.

V oddelku elektroinštalacijskega materiala in bele tehnike vam bodo prijazni prodajalci postregli in tudi svetovali pri nakupu različnih inštalacijskih materialov ali če se boste odločili za nakup štedilnika, hladilnika, zamrzovalne skrinje, omare...

V oddelku orodja, okovje in vijaki naj vas spomnimo, da imajo najrazličnejša orodja za poljedelce in vrtičkarje, za mizarje in druge poklice. Tu boste našli tudi okovja za stavbno pohištvo pa različne vijake in žičnike.

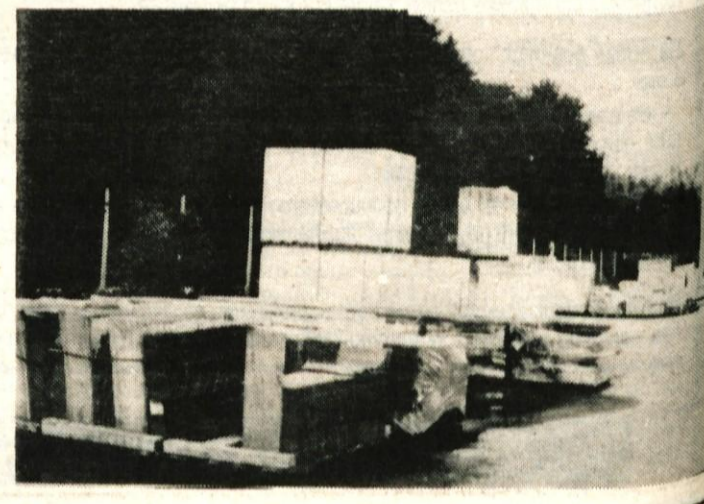
Se največ težav z založenostjo in izborom imajo v prodajalni (pa ne le v Domu Naklo, marveč nasploh povsod) v oddelku črne in barvne metalurgije. Imajo sicer različne cevi, nosilce in pločevinke, primanjkuje pa barvnih kovin.

Tomo Strlič, poslovodja prodajalne Dom Naklo

Verjemite, ne bo vam žal, če se boste odločili za nakup in obisk v prodajalni Dom Naklo. Sprejeli vas bodo prijazni prodajalci in vam tudi svetovali. Mimogrede, statistika o tej prodajalni tudi pravi, da ima Dom Naklo precej stalnih kupcev in med njimi je kar precej tudi obrtnikov. Pa še nekaj: izdelke ali material v vseh oddelkih v prodajalni lahko plačate v treh do šestih obrokih. Prvi obrok je hkrati tudi polog, obresti pa so različne; pač gleda na število obrokov.

Cankarjeva 2
64260 BLED

Komisija za delovna razmerja TOZD Kompas hoteli Bled ob-
javlja dela in naloge:

KUHINJSKA EVIDENTIČARKA

KUHARJI - SLAŠČIČARJI

Razen primernih osebnih dohodkov, vam nudimo delo v ure-
jenem delovnem okolju, mladem kolektivu in na visokem
strokovnem nivoju.

Od vas pričakujemo inovativnost in angažiranost na delov-
nem mestu ter solidno strokovno usposobljenost.

Prošnje z dokazili strokovne usposobljenosti sprejema ka-
drovska služba KOMPAS HOTELI BLED, Cankarjeva 2, v 14
dneh od dneva objave.

LOVSKA DRUŽINA STORŽIČ IN ANSAMBL BRATOV AVSENIK

vabita na jubilejni koncert
ki bo v petek, 24. junija 1988
ob 20. uri v večnamenski dvorani
PPC GORENJSKI SEJEM v Kranju

Vstopnice po 4.000 din so že v prodaji
v turistični agenciji

ODISEJ

na Maistrovem trgu v Kranju in pri poverjenikih LD
STORŽIČ

Število vstopnic je omejeno, zato pohitite z njihovim
nakupom

EVERGREEN, JAZZ IN BLUES

za ples ali poslušanje vsako sredo, četrtek, petek
in soboto v mesecu juniju s kvartetom Andreja Arnola
od 21. do 2. ure.

vstop prost, cene zmerne

Kaj pa tenis?

Vabljeni na 5 imenitnih teniških igrišč, kjer vas
pričujejo učitelj tenisa in soigralci!

V JUNIJU - V HOTEL KOMPAS RIBNO!

tel. 78 - 340, 78 - 661

IZBRALI SO ZA VAS

kovinotehna

Nemogoče je mogoče, pa saj to je res nemogoče.
V blagovnici FUŽINAR na Jesenicah vam v akcijski prodaji bele tehnike GORENJA
in OBODA nudijo pralne stroje in hladilnike, štedilnike, zamrzovalne skrinje na 4 mese-
čno brezobrestno odplačevanje, s tem, da 1. obrok plačate takoj.
Nemogoče je mogoče, vendar v blagovnici FUŽINAR na Jesenicah. Akcija traja samo
do 15. junija.

DO CREINA KRANJ
Ulica Mirka Vadnova 8
OBVESTILO

Obveščamo vse lastnike kmetijskih traktorjev in traktorskih priključkov,
da se organizirajo tehnični pregledi na terenu po razporedu

OBMOČJE GORENJSKIH KMETIJSKIH ZADRUG

Kraj in prostor	Datum pregledov	Delovni čas
Cerklje - KZ Cerklje	13.6.1988	6.30 do 13.00
SP. Brnik - GD Sp. Brnik	14.6.1988	6.30 do 10.00
Velesovo - ZD Velesovo	14.6.1988	11.00 do 13.00
Zalog - ZD Zalog	15.6.1988	6.30 do 13.00
Šenčur - dom na Jami	16.6.1988	6.30 do 13.00
Kokrica - dom DPO	17.6.1988	6.30 do 10.00
Primskovo - ZD Primskovo	17.6.1988	11.00 do 13.00
Predoslje - dom DPO	18.6.1988	6.30 do 13.00
Goriče - dom DPO	20.6.1988	6.30 do 13.00
Bela - pri Bizjaku	21.6.1988	6.30 do 13.00
Visoko - ZD Visoko	22.6.1988	6.30 do 13.00
Naklo - dom DPO	23.6.1988	6.30 do 13.00
Naklo - dom DPO	24.6.1988	6.30 do 9.00
Besnica - dom DPO	24.6.1988	10.00 do 13.00
Podbrezje - GD Podbrezje	25.6.1988	6.30 do 13.00
Voklo - KZ Voklo	27.6.1988	6.30 do 13.00
Voklo - KZ Voklo	28.6.1988	6.30 do 13.00
Čirče - na Krtini	29.6.1988	6.30 do 11.00
Trboje - ZD Trboje	29.6.1988	12.00 do 13.30
Mavčiče - ZD Mavčiče	30.6.1988	6.30 do 13.00
Tržič - KZ Tržič	1.7.1988	6.30 do 13.00
Tržič - KZ Tržič	2.7.1988	6.30 do 13.00
Cerklje - KZ Cerklje	5.7.1988	6.30 do 13.00
Žabnica - dom DPO	6.7.1988	6.30 do 13.00
Trstenik - pred trgovino	7.7.1988	6.30 do 13.00

OBMOČJE KMETIJSKE ZADRUGE MEDVODE

Kraj in prostor	Datum pregledov	delovni čas
Medno - GD Medno	8.7.1988	6.30 do 10.00
Senica - dom DPO	8.7.1988	11.00 do 13.00
Smlednik - dom DPO	9.7.1988	6.30 do 10.00
Skaručna - trgovina Emona	9.7.1988	11.00 do 13.00
Vodice - dom DPO	11.7.1988	6.30 do 13.00
Pirniče - dom DPO	12.7.1988	6.30 do 13.00
Medvode - KZ Medvode	13.7.1988	6.30 do 13.00
Utik - dom DPO	14.7.1988	6.30 do 11.00

Vse informacije dobite na telefon 42-164 in 42-184.

Tehnične preglede na terenu izvaja: ALPETOUR - DO CERKLJE, Servis
Cerklje

GORENJSKI GLAS VEČ KOT ČASOPIS

MALI OGLASI
tel.: 27-960
cesta JLA 16

GRADBENI MATERIAL

Prodaj en tovarnjak še ne obdelane-
ga OPAŽA in 2000 kg betonskega ŽE-
LEZA. Zg. Lipnica 11

Prodaj suhe hrastove plohe ter smre-
kove prizme. Tel.: 33-271 8493

Prodaj PUNTE in BANKINE. Oreho-
vlje 19, Kranj 8513

Prodaj suhe smrekove PLOHE in la-
dijski pod. Sp. Brnik 60 8561

Prodaj smrekove plohe in deske 2
kub. m ter železno ploščo 145x60x3
cm. Banič, Hotovlje 34, Gor. vas 8574

Ugodno prodaj 130 kosov bele sili-
katne OPEKE za dimnik. Tel.: 27-697 8612

Poceni prodaj STIROPOR, debeline 5
cm ter oddaj mladega PSIČKA me-
šanca. Sp. Gorje 80/b 8613

Prodaj STREŠNIKE vesna, nove. Vo-
klo 16 8615

Prodaj komplet "šolongo" in novo
ŽAGO stihl 0,24. Tel.: 34-185 8636

OKNA nova Jelovica, 60 x 60, 60 x 80
in bukova VRATA, prodaj 30 odstot-
kov cene. Polenec, Partizanska 16,
Kranj 8649

Prodaj rabljeno OPEKO cementni
špičak. Britof 315, Kranj 8675

Prodaj gradbeno barako 4 x 4. Tel.:
26-340 8677

Prodaj 500 kosov strešne OPEKE ki-
kinda, artikel 333 in 100 kosov punt.
Jože Možgon, Podlubnik 158, Škofja
Loka 8690

Prodaj suhe smrekove plohe. Mavči-
če 25 8702

Samo vrata za tuš kabino in 6 kvad. m
jesenovega parketa prodaj. Tel.:
78-313 8716

APARATI STROJI

Prodaj šivalni STROJ ruža step. Tel.:
34-842 8499

Prodaj rabljen pralni STROJ. Tel.:
74-351 8514

Ugodno prodaj TRAKTOR TV 523.
Tel.: 79-922 8525

Prodaj starejši barvni TV gorenje.
Lombar, Golnik 146 8546

Prodaj OJAČEVALEC NAD 3020 E, 2
x 30 W in klubsko mizo. Tel.: 38-721 8570

Prodaj barvno TV gorenje, stara dve
leti, za 100 SM. Razdrih, Reteče 70,
Škofja Loka 8579

Prodaj TRAKTOR šture in PAJKA, ali
menjam za govedino. Jesenko Janez,
Žiganja vas 32, Duplje 8584

Prodaj nov nakladalnik hlevskega
gnoja RIKO. Ivan Klemenčič, Trnje 6,
Škofja Loka, tel.: 62-146 8585

Prodaj barvni TV blau punk. Tel.:
80-000 8595

Stroje za usnjeno in tekstilno galante-
rijo prodaj - potrošni artikel. Tel.:
70-590 8609

Prodaj mizarski stroj. Tel.: 46-110 8630

Prodaj pralni STROJ, cena 35 SM.
Miladič, Stritarjeva 5, Kranj 8651

Ugodno prodaj rabljen pralni STROJ
gorenje. Na Kresu 24, Železniki, tel.:
66-994 8657

Ugodno prodaj NAKLADAC case,
starejši letnik. Tel.: 83-521 8660

Prodaj ŠKROPILNICO Agromehanika
KŽK Kranj. Šifer Mirko, Žabnica 19
8662

Prodaj rotacijsko KOSILNICO vikon
creina 165 s hidravličnim dvigom in si-
povo 165, obračalnik Pajek 230 (vse
malo rabljeno) ter večji farov obračal-
nik pajek, starejši tip. Kunšič, Perniki
4, Zg. Gorje 8666

Prodaj KOSILNICO za traktor TV4.
420. Tel.: 84-718 8674

TOSHIBA predojačevalec in končno
stopnjo poceni prodaj. Tel.: 25-697 8678

Prodaj barvni TV iskra azur, kot nov,
brez daljinskega upravljanja. Bučan,
Zupanova 12, Šenčur 8682

Prodaj pralni STROJ končar, potre-
ben manjšega popravila, za 300.000
din. Tel.: 38-308 8694

Prodaj barvni TV gorenje, star tri le-
ta. Tel.: 73-441 8704

Prodaj dvojni RECIVER sharp, 2 x 50
W. Tel.: 60-844 8710

Prodaj STROJ za brizganje plastike,
znamke anker, 200 g. Ramadan Topani-
ca, sela Sfetle, občina Podujevo,
38240 KOSOVO 8721

Enoosni TRAKTOR s priključki, prikljo-
co s pogonom, kosilnica, plug, kultiva-
tor, prodaj. Tel.: 70-012 8722

VIDEOREKORDER prodaj. Tel.:
50-571, int. 316, od 15. do 22. ure 8723

Prodaj barvni TV gorenje akvamarin.
Predoslje 1/b, tel.: 39-253 8724

Stručnico za les (draksler) in 50 kosov
valovitih salonitnih plošč, prodaj.
Golniška 15, Kokrica 8744

Prodaj nov pralni STROJ, 20 odstot-
kov ceneje. Milanovič, Zlato polje 3/d,
Kranj 8746

Prodaj starejši dobro ohranjen barvni
TV, ekran 67 cm, cena 30 SM. Vidovič,
Straža 4, Jesenice 8752

Prodaj traktorsko KOSILNICO 155
cm za steyr, pokončno žago na en list
za razrez manjše količine hlodovine in
12 kub. m bukovih drv. Tel.: 64-056 8755

Prodaj APARAT za točkovno varje-
nje. Šifra: UGODNO 8772

VOZILA

Prodaj R 4, letnik 1978. Golniška
cesta 1, Kokrica, Kranj

Zaradi bolezni prodaj TOVORNJAK
ali zamenjam za OSEBNI AVTO FAP
A8-20 kiper trambus, nosilnost 11 ton,
brezhiben. Tel.: 51-187

Prodaj R4, letnik 77, ogled po 15. uri.
Kos, Pipanova 80, Šenčur

Prodaj LADO KARAVAN, staro dve
leti, rdeče barve. Tel.: 47-278 8439

Prodaj Z 750. Kalan, Zlato polje 3,
Kranj 8478

Prodaj Z 101, letnik 1983, 54.000 km,
registriran do konca leta, dodatno
opremljen. Ogled od 15. ure dalje. Bo-
škovič, Šolska 10, Škofja Loka 8492

Prodaj KADETT 1200/79, rdeč. Bo-
štar, C. na Rupo 1, Kokrica Kranj 8494

Prodaj obnovljeno KATRO, letnik
1976, za 180 SM. Tel.: 37-594 8495

Od Z 750, letnik 1982, prodaj motor,
menjalnik in sprednjo vzmet. Roman
Mohorič, Davča 44, Železniki 8496

Z 750, letnik 1979, rahlo karamboliran,
ugodno prodaj. Ivko Šubic, Sp. Sor-
ca 4, Železniki 8497

Prodaj Z 101, letnik 1976. Derling,
Hlebece 15/a, Lesce 8528

Ugodno prodaj GOLF, letnik 1980,
benecinar, registriran do 9. januarja
1989. Ogled po 12. uri. C. Staneta Za-
garja 44, Kranj 8501

Z 101, letnik 1976, neregistrirano, pro-
dam. Tel.: 24-700, popoldan 8504

Prodaj GOLF, 4 vrata, nemške izdela-
ve, letnik 1979. Ogled v petek, soboto,
nedeljo. Durakovič, Hrastje 48, Kranj
8509

Prodaj Z 101, letnik 1976, zamenjana
karoserija. Branko Bežek, Fužina 3,
Gor. vas, tel.: 69-666, popoldan 8510

Prodaj Z 101, delno obnovljeno, regi-
strirano do aprila 1989, letnik 1975,
vsak dan po 14. uri. Tel.: 39-793 8512

Prodaj obnovljeno LADO 1200, motor
po generalni. Ogled v petek, soboto,
nedeljo. Durakovič, Hrastje 48, Kranj
8515

AMI 8, vozen, registriran, ugodno pro-
dam. Tel.: 51-414 8517

FIAT UNO 60 S, letnik 1986, prodaj.
Balazič, Pajerjeva 6, Šenčur, tel.:
33-171, int. 22, dopoldan 8518

Prodaj osebni avto MERCEDES 200
D, letnik 1979. Tel.: 78-164 8522

Prodaj JETTO, letnik 1982. Stare, Ko-
čna 47, Bledska Dobrava 8524

Prodaj VW 1302. Tel.: 77-981 8526

Prodaj Z 750, letnik 1982, dobro ohran-
jen. Šink, Stara Loka 145, Škofja Lo-
ka 8527

Prodaj malo rabljen motor TOMOS
APN 4. Vinko Benedik, Gorenjesavska
43, Kranj, tel.: 23-341, int. 67 8500

Prodaj LADO 1600, letnik 1978, prva
registracija 1979. Ostoja Milošević,
Savska c. 38, Kranj 8532

Prodaj moped AVTOMATIK 3 MS.
Vsak dan po 20. uri, tel.: 74-456 8534

Prodaj Z 101, letnik 1977. Kremeno-
vič, Frankovo nas. 162, Škofja Loka
8536

Prodaj Z 750, letnik 1978. Žnidar, Zg.
Brnik 101 8542

Prodaj osebni avto MINI MORIS, re-
gistriran eno leto, z dodatnimi rezerv-
nimi deli. Koselj, Ribno 39, Bled 8545

Prodaj FIAT 125 P, letnik 1977, regi-
striran do 28. aprila 1989. Tel.: 83-404
ali 81-341, int. 28-65 8549

Prodaj GOLF diesel. Globočnik, Vo-
glje 86, Šenčur 8552

Prodaj Z 101 karambolirano, letnik
1987. Tel.: 73-160 8555

Prodaj ALFA SUD, letnik 1973, regi-
striran do 11. junija 1989. Ogled v pe-
tek in soboto. Studenčiče 7, Lesce 8557

Prodaj Z 750, letnik 1976. Tel.: 40-525
8558

Prodaj FIAT UNO 60 S, letnik
1987/10. Brane Korenčič, Sv. duh 69,
Škofja Loka 8559

Dobro ohranjen CITROEN GS, letnik
1980, prodaj. Kapetanovič, Grajska
45, Bled, tel.: 77-945, služba ob 18. uri
8562

Prodaj Z 850, letnik 1983. Šilar, Sr.
Bitnje 102 8565

Prodaj Z 128, letnik 1985, dobro ohran-
jen. Sr. Bela 34/a 8573

Prodaj GOLF DIESEL, letnik 1983.
Tel.: 47-578, Jezerska c. 63, Kranj 8576

Prodaj osebni avto Z 101, letnik 1980,
registrirana do 15. aprila 1989, cena
3505SM. Ramo Biberovič, Ravne 16, Tr-
žič 8587

Ugodno prodaj R 4, letnik 1979. Tel.:
42-530, Štular 8588

Prodaj UNO, letnik 1986. Dorfarje 16
8589

Prodaj nova zadnja leva vrata za Z
101. Tel.: 27-878 8590

BMW 318 I, letnik 1985, kovinske bar-
ve z dodatno opremo, prodaj. Tel.:
(061) 612-247, zvečer 8593

Z 750, letnik 1979, registriran do febru-
arja 1989, prodaj. Tel.: 36-844, vsak
dan od 15. do 18. ure 8594

Prodaj karambolirano Z 101, letnik
1982. Mirko Kondič, Šorlijeva 6, Kranj
8596

Prodaj Z 750 lux, letnik 1975, neregis-
triran. Peterman, Nova vas 1/a, Rado-
vljica 8638

Prodaj ŠKODO 105 L, letnik 1982/X,
odlično ohranjen. Tel.: 22-341 8639

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1980, 56.000
km. Tel.: 62-627 8640

Prodaj Z 101 comfort, letnik 1982.
Smiljčič, Proletarska 9, Tržič 8641

Pozor! Prodaj skoraj nov R 4, prevo-
ženih 4000 km. Tel.: 46-072, popoldan
8597

Prodaj 126 P, dobro ohranjen, regi-
striran do 27. maja 1989. Tel.: 38-284 8601

Prodaj VW 1302, letnik 1971. Vlado
Živkovič, Pristava 51, Tržič 8603

Z 128, letnik 1987, prodaj za 900 SM.
Ogled popoldan. Črničev 7, Brezje 8605

Prodaj Z 128, star 17 mesecev. Brajič, Zlato polje 2/a, Kranj 8624
 Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1983. Gregoričeva 28, Kranj Čirče 8625
 Prodaj Z 750, letnik 1977. Tel.: 74-402, Vošče 2/a 8628
 Prodaj ohranjeno Z .J1, letnik 1975. Tel.: 34-780 8629
 PEUGEOT 305, letnik 1980, prevoženih 45.000 km, ugodno prodaj. Reteče 25, Škofja Loka 8631
 Prodaj dobro ohranjeno DIANO 6, letnik 1978, registrirana do marca 1989. Tomič, Svetinova 23, Koroška Bela 8633
 Ugodno prodaj TOMOS APN 6. Tel.: 50-923 8635
 Ugodno prodaj NSU 1200. Tel.: 61-961, int. 98, dopoldan 8742
 Prodaj odlično ohranjeno ŠKODO 110 L, letnik 1980 in nov še zapakiran pralni STROJ gorenje. Tel.: 26-255, po 15. uri 8748
 Prodaj APN 6, star 7 mesecev. Tel.: 44-080 8749
 BMW 316, letnik 1978, prodaj ali menjaj (Fičo). Miro Torkar, Nadižarjeva 13, Kranj Čirče 8751

Prodaj nov desni prednji blatnik in prednji odbijač za GOLF JGL. Kepic, Velesovska 12, Šenčur, tel.: 41-081 8718
 Prodaj GOLF diesel, letnik 1985 in dve otroški postelji. Tel.: 37-353 8719
 Prodaj motor TOMOS ELEKTRONIK 90. Boris Fajfar, Triglavska 21, Bled 8725
 Prodaj novo trokolo v garanciji TOMOS APN s prikolico, nosilnost 300 kg, primerno za prevoz vseh vrst tovora. Tel.: 50-855 8726
 Prodaj LADO 1200, starejši letnik. Jezerska 98, Kranj 8727
 Prodaj APN 6 in baldahim za camping prikolico. Divjak, C. na Brdo 51, Kokrica, tel.: 47-541 8729
 Prodaj Z 101, letnik 1978, registrirano do aprila 1989. Vojko Uzar, Pristava 35, Tržič 8733
 Prodaj AUDI 80 GL diesel, letnik 1984. Franc Ravnikar, Zg. Duplje 4 8736
 Prodaj ŠKODO LS, letnik 1980. Tel.: (061) 749-181 8738
 Prodaj GOLF, letnik 1980, 73.000 km. Tel.: 40-537 8741

Prodaj otroški športni VOZIČEK, hladilnik z zamrzovalnikom, rabljen štedilnik koppersbusch, teniška loparja. Snedic, Kranjska c. 2, Šenčur 8610
 Prodaj nove lipove AŽ panje, 10 satarje. Tel.: 39-830 8616
 Ugodno prodaj belo poročno obleko. Tel.: 39-297 8621
 Prodaj ZLATO za zobe. Tel.: 28-108 8627
 Betonske plošče 40 x 40 in železne sode 200 litrske, prodaj. Tel.: 80-000 8643
 Prodaj gumijasti ČOLN maestral 5, rabljen 10 dni. Jože Kogoj, Slap 6, Tržič 8652
 Kombiniran otroški VOZIČEK avstrijski, dobro ohranjen, prodaj. Tel.: 78-108, popoldan 8654
 Ugodno prodaj JADRALNO DESKO JUGO za začelnike. Tel.: 62-341, zvečer 8655
 Prodaj JADRALNO DESKO VEPLAS polaris in motorno kolo APN 4. Simon Zontar, Virmaše 14, Škofja Loka 8664
 Kopalno kad, litoželezno, vzdigno, prodaj. Tel.: 24-927 8667
 Prodaj globok otroški VOZIČKE in ponjavo (cerado) za Z 645. Trboje 2/a 8671
 Prodaj ČOLN elan T 401 z motorjem tomos 4 in prikolico. Zajec Bojan, Golnik 67 8688
 Prodaj kombinirani otroški VOZIČEK, stolček in oblačila do enega leta. Tel.: 34-810 8691
 Prodaj ZMAJA primernege za šolanje. Tel.: 60-844 8711
 Večji ŠOTOR ugodno prodaj. Tel.: 34-154 ali 46-009 8715
 Prodaj dobro ohranjen ŠOTOR za 4 osebe. Polajnar, Smedniška 95, tel.: 34-410 8732
 Prodaj lep jedilni KROMPIR igor. Tel.: 62-587 8765
 Prodaj 300 kg jedilnega KROMPIRJA. Tel.: 36-161 8768
 Prodaj dve leti staro fantovsko KOLO na 5 prestav. Koroška c. 14, Jesenice, tel.: 83-053 8775
 Prodaj Gobeline in HARMONIKO B-Es-As. Partizanska 37, Šenčur 8780
 Prodaj omaro za dnevno sobo, koppersbusch in dve poročni obleki. Tel.: 39-297, ves dan ali 25-981, int. 249, dopoldan 8786

DEŽURNI VETERINARJI: Telefon: 25-779

Ugodno prodaj VW 1200, vozen, ne-registriran. Tel.: 51-699, popoldan 8642
 Prodaj zelo dobro ohranjeno Z 101 comfort, letnik 1980, registriran do aprila, rdeče barve. Cena 350 SM. Ogljed v soboto. Perhavec, Ljubljanska 2, Kranj 8644
 Prodaj JUGO 55, letnik 1985. Potočnik, Zabrekve 11, tel.: 66-397 8645
 Iščem streho in leva vrata za Z 101 mediteran. Tel.: 51-946, popoldan 8647
 Prodaj FIAT 750, letnik 1979. Tel.: 34-030 8653
 Z 101, letnik 1975, prodaj, obnovljena, registrirana do marca 1989. Komat, Levstikova 1, Kranj, tel.: 23-931 8656
 Prodaj WARBURG limuzino, letnik 1979, s kljuko in radiom. Zadnja blatnika sta nova. Meho Mavkoč, Zirovnica 22/a, tel.: 80-530 8658
 Prodaj starejši letnik Z 101 ter nove GUME 900 x 20. Tel.: 70-083 8663
 Prodaj Z 750, registriran do maja 1989. Tel.: 35-317 8665
 Prodaj JETTO diesel, letnik 1981. Franc Grlic, Črničev 10/a, Brezje 8668
 Ugodno prodaj KOMBI ZASTAVA 850, letnik 1979. Tel.: 74-368, Lesce 8670
 Ugodno prodaj TOMOS AVTOMATIK, izvorni model, sive barve. Pipanova 62, Šenčur 8672
 Prodaj 126 P, letnik 1980. Zasavska c. 40/a, Kranj 8673
 Poceni prodaj Z 101, letnik 1982. Nikolič, Drolčevo nas. 18, Kranj Orehek 8676
 Prodaj Z 101 lux, letnik 1977, registrirano do aprila 1989. Jovič, Blaževa 10, Škofja Loka 8683
 Prodaj traktorsko KOSILNIKO vikon hidravlično in GOLF diesel, letnik 1983, dobro ohranjen. Tel.: 69-070 8685
 Prodaj Z 101, letnik 1972, v voznom stanju, registrirana do julija. Košir, Forme 5, Žabnica 8686
 Prodaj OPEL KADET, letnik 1973, registriran celo leto, dobro ohranjen. Debeljak, Partizanska pot 7, Kokrica 8695
 FIAT 850, prva registracija 1977, 110.000 km, obnovljen, prodaj. Hrušiča 64, Jesenice 8697
 Ugodno prodaj R 4, letnik 1977. Tel.: 73-047 8699
 Prodaj OPEL KADET, letnik 1983, čokoladno rjav, 64.000 km. Ivo Čarman, Sv. Duh 38, Škofja Loka 8700
 MZ 150 enduro, unikat, prodaj ali zamenjam za APN 6. Kozinc, Štrukljeva 13, Radovljica 8709
 Prodaj MOPED TOMOS TS 3. Tel.: 60-709, zvečer 8714

Prodaj osebni avto MOSKVIČ, letnik 1979, trenutno nevozen. Tel.: 74-007, po 19. uri 8753
 GOLF, dobro ohranjen, 26.000 km, letnik 1982, prodaj. Felician, Savska 20, Lesce, tel.: 75-272 8756
 Ugodno prodaj Z 101, letnik 1987. Sp. otok 25, Radovljica 8757
 Prodaj MOPED APN 6, sive barve, star 3,5 let, z dodatno opremo, odlično ohranjen. Cena 80 SM. Tel.: 76-142, popoldan 8758
 Prodaj ŠKODO 100, registrirano do aprila 1989, cena po dogovoru. Grča, Sp. Bela 7, Predvdor 8764
 Karamboliran NISSAN SUNNY, letnik 1987, prodaj. Tel.: 50-861, dopoldan 8766
 Prodaj OPEL ASCONO 16 S lux, letnik 1982, uvožen, 5 vrat, metalne barve, prevožen 53.000 km, ugodno. Tel.: 73-263 8767
 Prodaj DIANO, 126 P in KOLO benoto. Tel.: 45-264 po 14. uri 8778
 Prodaj R 4 GTL, letnik 1981, generalno obnovljen in otroški VOZIČEK, globok, italijanski, nov. Tel.: 39-508 8783
 Ugodno prodaj FIAT 127. Borut Torkar, Boh. Bela 73, tel.: 77-661, dopoldan 8784
 Prodaj ŠKODO R 110, letnik 1978. Tel.: 77-661, dopoldan 8785

Prodaj dve KRAVI. Velesovo 34 8567
 Prodaj 8 tednov stare PUJSKE. Okroglo 15, Naklo 8571
 Prodaj mlado KOZO z mladičem. Tel.: 79-921 8580
 TELIČKO simentalco, staro štiri tedne, prodaj. Struževo 9, Kranj 8581
 Prodaj 10 tednov stare NESNICE. Jože Bajt, Sr. vas 21/a, Šenčur, tel.: 41-107 8582
 Prodaj BIKCA simentalca. Hrastje 46, delku. 8592
 Kupim mladega kozlička za družbo otrokom. Tel.: 88-397 8598

STANOVANJA

Oddam sobo z uporabo sanitarij in kuhinje. Šifra: ČIMPREG 8502
 Zamenjam garsonjero na Planini za večje stanovanje na Planini. Tel.: 39-793 8511
 Mlada družina išče stanovanje v radovljiški občini. Tel.: 73-356 8544
 Za krajši čas najemam manjše stanovanje v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku. 8566
 Prodaj dvo in pol sobno STANOVA-NJE 60 kvad. m Na Trati, Škofja Loka, vseljivo takoj. Šifra: GOTOVINA 8681
 Mati s 7 letno hčerko najame v Kranju ali bližnji okolici, samostojno stanovanjsko enoto. Šifra: NUJNO 8707
 Prodaj ali zamenjam za manjšo hišo v okolici Kranja komfortno dvosobno stanovanje. Tel.: 38-104 8737
 Takoj oddam GARSONJERO v Kranju. Šifra: ODDAM 8774
 Oddam dvosobno STANOVANJE v okolici Cerkelj. Predplačilo za 1 leto. Šifra: SLOVENEK 8779

KLJUČAVNICARSTVO
 ŠEPETAVC, C. NA BELO 8
 KOKRICA, 64000 KRANJ

PEČI ZA CENTRALNO (ŠE PO STARIH CENAH) OD 25 DO 300 KW, BOJLERJE 80 DO 120, CISTERNE IN TROPLOTNE ZBIRALNIKE DO 5000 L IZVAJAMO VSA KLJUČAVNICARSKA DELA IN USLUGE

ZMERNE CENE IN GARANTIRANA VISOKA KVALITETA

Prodaj KOZO rodovniško z dvema mladičema. Kamenčič, Savska c. 42, Kranj 8600
 Prodaj KRAVO po teletu. Možjanca 2 8602
 Prodaj breje TELICE simentalke ali menjam za jalovo goved. Virmaše 42, Škofja Loka 8618
 JARKICE rjave prodaj. Hraše 5, tel.: (061) 627-029 8619
 Prodaj KOZO, ki bo v kratkem imela mladiče. Naslov v oglašnem oddelku. 8622
 JARČKE, odlične nesnice, dobite v Srednji vasi 7, Golnik - Bidovec 8634
 Prodaj ZAJCE - mladiče od dva do tri mesece stare in ZAJCA. Bajt, Polica 13 8646
 Prodaj PSIČKO črno labradorko, staro 6 tednov. Nataša Jerkovič, Pipanova 45, Šenčur 8692
 Prodaj en mesec staro TELIČKO simentalco. Breg ob Savi 3, Mavčiče 8693
 Prodaj čistokrvnega PSA pekinezarja. Tel.: 37-429 8696
 Oddam dva meseca starega PSIČKA ali dve leti staro PSIČKO. Žagar, tel.: 42-524 8731
 Prodaj manjše in večje PRAŠIČKE. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 8754
 Prodaj dobro KRAVO, črno-bela, v 9. mesecu brejosti. Jezerska 2, Kranj 8761
 Prodaj 5 tednov staro plemensko TELIČKO firzjiko. Voglje 64, tel.: 49-076 8769
 Prodaj 9 tednov stare PUJSKE. Marija Zihelr, Sr. Bitnje 97 8770
 Prodaj dve KOZI (mlekarici). Tel.: 81-913 8776
 Prodaj 2 meseca stare JARKICE. Ažman, Suha 5, tel.: 43-010 8781
 Prodaj mlado KRAVO s teletom ali zamenjam za jalovo kravo. Visoko 5, Šenčur

Prodaj čistokrvnega PSA pekinezarja. Tel.: 37-429 8696
 Oddam dva meseca starega PSIČKA ali dve leti staro PSIČKO. Žagar, tel.: 42-524 8731
 Prodaj manjše in večje PRAŠIČKE. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 8754
 Prodaj dobro KRAVO, črno-bela, v 9. mesecu brejosti. Jezerska 2, Kranj 8761
 Prodaj 5 tednov staro plemensko TELIČKO firzjiko. Voglje 64, tel.: 49-076 8769
 Prodaj 9 tednov stare PUJSKE. Marija Zihelr, Sr. Bitnje 97 8770
 Prodaj dve KOZI (mlekarici). Tel.: 81-913 8776
 Prodaj 2 meseca stare JARKICE. Ažman, Suha 5, tel.: 43-010 8781
 Prodaj mlado KRAVO s teletom ali zamenjam za jalovo kravo. Visoko 5, Šenčur

Prodaj mlado KRAVO s teletom ali zamenjam za jalovo kravo. Visoko 5, Šenčur

KUPIM

Kupim voz za konja "prek voz" (zapravljivček) na gumi kolosa ali kočijo. Tršan, Hraše 14, Smednik 8551
 Kupim gradbeno barako 3 x 4 m. Tel.: 74-375 8553
 Kupim 50 litrski plinski hladilnik, primeren za kampiranje. Tel.: 89-110, zvečer 8632
 Kupim DOBERMANA, brez rodovnika, mladiča, psičko. Tel.: 70-408, zvečer 8701
 Kupim suhe smrekove colarice. Tel.: 42-771 8712
 Kupim več mladih ovc-jagnjet. Tel.: 77-966 8734
 Kupim barvni TV z daljinskim upravljanjem. Tel.: 45-558 8745

STANOVANJA

Prodaj francosko posteljo 190 x 140. Tel.: 26-945 8684
 Prodaj SPALNICO Meblo. Tel.: 61-548 8687
 Prodaj ŠTEDILNIK (2 plin, 4 elek.). Tel.: 57-187 8706
 Prodaj nerabljen 8 litrski električni ploščati BOJLER. Danica Zajc, Golniška 62, Mlaka, tel.: 28-477 8708
 Ugodno prodaj kombinirani ŠTEDILNIK (4 elek. 2 plin). Tel.: 88-559, Črnotova 15, Kranjska gora 8736
 Štedilnik na trda goriva koppersbusch, prodaj. Goliška 15, Kokrica 8743
 Ugodno prodaj sedežno garnituro, tepih in 5 nerabljenih gum za LADO. Tel.: 22-007 8759
 Prodaj KAVČ in dva fotelja. Tel.: 26-879, od 15. do 17. ure 8763
 Ugodno prodaj dobro ohranjen ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elek.), električni vžig. Tel.: 41-056 8773

POSESTI

V bližini Jesenic prodaj OBJEKTI, primeren za vsako obrt, skladišče in dograditev stanovanja. Tel.: 75-288 8683
 KIOSK - aluminijast, 2,20 x 3 m, popolnoma obnovljen, prodaj. Tel.: 41-107 8685
 VIKEND v okolici Kranja, prodaj. Tel.: 21-808, sobota in nedelja od 8. do 12. ure 8591
 V Naklem oddam v najem privatniku za mirno obrt POLOVICO HIŠE z garažo in telefonom. Naslov v oglašnem oddelku. 8706
 Kleparsko delavnico opremljeno damo v najem. Tel.: 60-721 8711
 Prodaj NJIVO v Lahovčah. Tel.: 27-220 8738
 GOZD v izmeri 2,9 ha v Nomenju, prodaj. Tel.: 34-926 8762

PRIREDITVE

GASILSKO DRUŠTVO Zg. Brnik praznuje v nedeljo, 5. junija 80-letnico ustanovitve. Ob 15. uri bo parada in kulturni program, nato pa VELIKA VRNA VESELICA s srečelovom in kegljanjem. Igral bo priznani ansambel LOJZETA SLAKA. VABLJENI! 8678

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec v pokoju, iz tozda GTI - DE Ceverna

FRANC KERN
 roj. 1912

Od njega smo se poslovili v soboto, 28. maja 1988, ob 16. uri na pokopališču na Trsteniku.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA
 »SAVA« KRANJ

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil dragi oče, stari oče, brat in tast

JANKO
POGAČNIK

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in sodelavcem Elektro Kranj, Frizer-skemu salonu Kunstelj, nosačem, praporščakom, pev-kam in pevcm, ki so ga tako številno spremlili na nje-govi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo LD Kropa za organizirano spremstvo, govornikoma Beštru in Je-šetju za poslovilne besede. Najlepša hvala obema žup-nikom za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala.

VSI NJEGOVI
 Ovsiše, Hotemaže

Hotel Jelen
 Kranj

— DOMAČE SPECIALITE
 — PRIMERNA POSTREŽBA
 — UGDNE CENE

VSAK PETEK IN SOBOTO OD 20. DO 24. URE PLES NA VRTU HOTELA JELEN IGRA ANSAMBEL, »SAMO TAKO«

ZA VAS SMO OBNOVILI TUDI RESTAVRACIJSKI PROSTOR

VABLJENI
 tel.: 21-466

ČESTITKE

FRANJOTU z Jezerskega za 50. letnico VSE NAJBOLJŠE. Zaročenka Brada 8533

IZGUBLJENO

Poštenega najditelja zlate verižice iz sušnice na relaciji Kranj (Titov trg), Stražišče, prosim, da mi jo proti nagradi vrne na naslov: Malovrh, Tomičeva 23, Kranj Stražišče 8698

OBVESTILA

ROLETARSTVO NOGRAŠEK, Milje 13, 64208 Šenčur - Obveščam cenjene stranke, da sprejemam naročila za vse vrste rolet: lesene, plastične, aluminiaste - žaluzije v vseh širinah in barvah - lamelne zavese TEL.: (061) 50-720 5062

Izdelujem CISTERNE za kurilno olje in instalacije centralne kurjave Tel.: 79-820, zvečer 7715

Polagam, brusim in lakiram parket in ladijski pod na območju Jesenic in Radovljice. Tel.: 89-109 8359

Popravljam vrtno motorne kosilnice. Hudobivnik, C. na Rupo 20, Kokrica, tel.: 24-433 8374

Cenjene goste obveščamo, da bo gostilna pri Slavki v Podbrezjah odprta od četrtega junija dalje. Za obisk se priporočamo. 8531

Hitro in kvalitetno izdelujem fasade. Tel.: 33-276 8535

OVČARSKA PAŠNA SKUPNOST "SORIŠKA PLANINA" obvešča zainteresirane, da sprejema ovce na planinsko pašo. Število in čas javite predhodno na tel.: 66-820. Ovce pase poklicni pastir. 8703

Za hitro in solidno popravilo vašega pralnega stroja, štedilnika, boilerja in drugih gospodinjinskih aparatov - pokličite SERVIS Žepić Andrej, tel.: 57-066 8740

OSTALO

Poceni prodam novo montažno GARAZO. Tel.: 75-940, popoldan 8505

TIPKAM vse vrste besedil. Tel.: 60-180, dopoldan 8539

Felicita Podakar, Trstenik št. 3, se opravičuje Edvartu Hajdinjak in Martini Košnek za žaljive besede in pisanje. 8564

Poceni inštruiram angleški jezik. Tel.: 82-017 8606

Zahvaljujem se poštenemu najditelju in uslužbencem Jugobanke za vrnjeni denar, katerega sem izgubil dne 23. maja pred vhodom. Vsem najlepša hvala. Anton Naglič, Zg. Bela 4 8661

Apartman v Zadru za 6 - 8 oseb, oddamo od 1. julija do 15. julija. Tel.: (057) 444-943 8669

Podpisani Boštjan Meglič, Cankarjeva 11, Trzin, preklicujem žaljive besede, ki sem jih dne 19. maja 1988, izrekel B.S. in se zahvaljujem, ker je odstopila od zasebne tožbe. 8713

Oseba, ki je v soboto, 28. maja, vzela kolo PONY, sive barve za trgovino na Primskovem, je bila opazovana. Prosim, naj ga vrne na isto mesto. 8728

Prodajam GARAZO na Zlatem polju. Tel.: 25-764, od 15. do 16. ure 8747

V SPOMIN

FRANCIJA KUCHARJA

30. maja pred letom dni, na lep pomladni dan, ko se je dan prevesil v mrak, je za vedno ugasnilo življenje dveh prijateljev, dveh mladih fantov. Na cesti ugasnilo je mlado življenje, v srcih naših pustilo neizmerno trpljenje, spomin na vaju rosi nam oko, vendar nazaj nikoli več vaju ne bo. Hvala vsem, ki čutite z nami, prižigate svečke in prinašate cvetje.

Žaljuči: starši, brata in vsi, ki so ju imeli radi

Zadruga, 1988

UROŠA SITARJA

Kako močna je ljubezen spoznaš, ko se le ta spremeni v bolečino

V SPOMIN

V soboto, 4. junija, minevajo tri žalosti polna leta, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

IVO ZUPANC

Vsem, ki se ga spominjate, iskrena hvala.

YSI NJEGOVI

Kranj, 4. junija 1988

ZAHVALA

Ob boleči, mnogo prerani izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica, bratranca in tasta

IVANA PAJERJA

p. d. Frončovega Ivana

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje, izrekli sožalje in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala gasilskemu društvu Šenčur, Društvu upokojencev Šenčur, AMD Šenčur, delovni organizaciji IKOS Kranj, DMD Železarne Jesenice. Še posebno pa hvala pevcem iz Šenčurja za ubrano petje, govornikom za poslovilne besede, nosilcem prapora in g. župniku za pogrebni obred.

YSI NJEGOVI

Šenčur, 27. maja 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi sestre in tete

ANTONIJE BOGATAJ

roj. 1923

se iskreno zahvaljujemo sosedom za pomoč in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Pristrčna hvala dr. Gregorčiču za dolgoletno zdravljenje. Posebna zahvala pevskemu zboru Alpina in cerkvenemu zboru iz Gorenje vasi ter g. župniku za lep pogrebni obred.

YSI DOMAČI

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in bivšim sodelavcem ISKRE, ki ste čustvovali z nami, nam izrazili pisno in ustno sožalje ter darovali cvetje, ko nas je zapustil naš dragi

AVGUST VIDMAR-TONE

nosilec partizanske spomenice 1941

Posebna zahvala velja skupščinama občin Kranj in Kamnik in njunim družbeno političnim organizacijam, RO ZZB NOV Slovenije, krajevni skupnosti Vodovodni stolp in njenim DPO, sorbcu v kamniškem bataljonu za občuten poslovilni govor, pripadnikom JLA za častni vod in godbo, praporščakom in vsem, ki so se od njega poslovili. Vsem in vsakomur posebej hvala.

ŽALUJOČI NJEGOVI

Kranj, 31. maj 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

IVANA HAJNŠKA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za pomoč, izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala OZD Iskri Otoče, Almiri Radovljica, g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem iz Podnarta in govorniku za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI YSI NJEGOVI

Otoče, maja 1988

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice in prababice

ALOJZIJE ŠTERN

roj. Žužek

se toplo zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje, ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni strežnemu osebju Doma oskrbovancev Kranj.

YSI NJENI

Kranj, 24. maja 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi brata in strica

LOVRA RANTA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, čevljarji Ratitovec, čebelarskemu društvu in ZB Zali log za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, spremstvo na njegovi zadnji poti in poslovilne besede. Posebna hvala tudi sosedom za vsestransko pomoč, dr. Jožetu Možganu za dolgotrajno zdravljenje in g. župniku za lepo opravljen obred.

YSI NJEGOVI

Zali log, 30. maja 1988

ZAHVALA

Ob smrti naše drage sestre in tete

ANTONIJE KODRIČ

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala osebju Doma počitka na Planini, kjer je pokojna Antonija preživljala zadnjih osem let. Posebna zahvala častitljivi duhovščini g. dekanu, g. kaplanu Janezu in g. kaplanu Pavletu iz Stražišča za lepo opravljen pogrebni obred in poslovilne besede. Pristrčna zahvala mladinski skupini iz Stražišča za lepo slovo in pogoste obiske v domu. Hvala vsem dobrim Stražišanom, posebno g. Mili Kobalovi in g. Bogatajevi za pogoste obiske in tolažilne besede. Nazadnje še zahvala pevcem iz Stražišča za tako ganljivo zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI YSI NJENI

Kranj, 31. maja 1988

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega očeta, brata, starega očeta in strica

STANETA TOPLAKA

nosilca partizanske spomenice

se najiskrenejše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, za vso pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, ter vsem, kiste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo občinskemu odboru ZB NOV Kranj, za organizacijo pogreba in oddelku JLA za izstreljene častne salve, KS Ljubno-Otoče, posebno tov. Jožetu Ješetju za izkazano pozornost. Hvala govornikom za izrečene besede, pevcem DPD Svoboda Podnart za zapete žalostinke in godbi iz Kranja.

YSI NJEGOVI

V SPOMIN

JANI SUŠNIK

Sedmo leto že v grobu spiš, a v naših srcih še živiš.

Vsem, ki se je spominjate in prižigate svečke na njenem preranem grobu naša iskrena zahvala.

YSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in strica

JOŽETA RAKOVCA

iz Šorlijeve 11, roj. 1901

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in podarjeno cvetje. Zahvaljujem se tudi dr. Veselu, dr. Novaku, osebju Nevrološke bolnice Ljubljana, g. župniku za pogrebni obred, vsem društvu upokojencev in vsem ostalim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČA ŽENA

Kranj, 28. maja 1988

Bohinjci letos pripravljajo vrsto prireditev

Bohinj ni več zaspan

Ljubljana, 1. junija — Bohinj ponovno postaja zanimiv tako za domače kot tuje goste, ki jih letos pričakujejo precej več kot prejšnja leta. Po prvih podatkih agencij naj bi tujih gostov prišlo okoli 20 odstotkov več kot lani, prav tako veliko zanimanje pa je za počitnice v Bohinju tudi pri nas.

Na tiskovni konferenci, ki so jo ob prihajajoči sezoni pripravili bohinjski turistični delavci, so imeli namen predstaviti predvsem izvenpenzionsko ponudbo Bohinja, ki se zadnji dve, tri leta, opira na številne prireditve. Gotovo vsi poznamo bohinjski kravji bal, pa kresno noč in kmečko ohcet, ki v Bohinju poleg turistov privabijo veliko obiskovalcev od blizu in daleč. Tam okoli pet tisoč obiskovalcev se zbere na različnih prireditvah, na kravjem balu pa tudi trikrat toliko.

Letošnjo sezono bodo začeli predvsem z rekreativnimi in športnimi prireditvami, saj je

Bohinj s svojo okolico, s svojim jezerom, rekami in hribi predvsem primeren za turiste, ki imajo radi naravo, šport in rekreacijo. Poskrbeli so za rekreacijski spust po Savi Bohinjki, ki bo že to nedeljo, za različne teke, kolesarske prireditve, tenis turnirje, ribiška tekmovanja, jadrnalno regato. Tudi folklornih in družabnih prireditev bo dovolj tja do začetka oktobra. Začele se bodo s srečanjem Bohinjcev na Vojah v začetku julija, nadaljevale s folklorno revijo, srečanjem pod bohinjsko marelo, kmečko ohcetjo, srečanjem mladih združnikov, kresno nočjo, večerom Agropopa, Zoisovimi igrami, ter seveda nepogrešljivim kravjim balom in srečanjem ovčarjev Bohinja. Kar trideset prireditev bo, saj so lani ob praznovanju visokega jubileja turizma v Bohinju ugotovili, da so gostje navdušeni nad pri-

reditvami, pa tudi Slovenci od blizu in daleč so se spet spomnili na Bohinj in prišli za konec tedna ali le za en dan v kraljestvo Triglavskega narodnega parka. Prav to pa je tisto, kar je Bohinjce, ki so obrabljali hrbet razvoju turizma v kraju, spet opogumilo.

»Nobenh težav ni pri pripravi prireditev, saj domačini radi pomagajo. Če je bilo še pred nekaj leti neugledno delati v gostilni, v hotelih, se to mišljenje med domačini spreminja. Mladi Bohinjci se odločajo za gostinske poklice, menja pa se tudi mišljenje, da je Bohinj rezerviran le za vikendaše,« pravi predsednik TPS za Bohinj Miro Mulej.

Precej denarja (5,3 milijarde) je moralo turistično gospodarstvo Bohinja zbrati za organizacijo letošnjih prireditev. Vendar pravijo, da bo denar dobro naložen, saj z njimi ponovno hočejo dobiti v Bohinju domače goste, narediti nekaj tudi v smislu akcije »Turizem nas bogati« in dokončno zavreči prepogost očiitek, da je Bohinj zaspan.

V. Stanovnik

Velika prireditev na Bledu

Srečanje voznikov golfov

Bled, 4. junija - Od četrta do sobote je na Bledu zanimiva prireditev, ki jo blejsko turistično društvo prireja skupaj s sosednjim avstrijsko Koroško. Srečanje GTI, na katerem se je, po dosedanjih prijavah zbralo več kot tisoč lastnikov golfov, se je začelo večeraj na Bledu. Danes je

osrednja prireditev v Bad Kleinkirchheimu, v soboto, 4. junija, pa bo najzanimivejši del prireditve na Bledu. Poleg sto avtomobilov vrste golf, ki bodo na Bledu vse dni, se bo pripeljalo še okoli 1150 golfov iz Avstrije, vsi pa se bodo potegovali za naslov »miss GOLF GTI«. Ta miss pa ne bo najlepša voznica golfa, temveč najboljši avto. Za radovedneže naj že sedaj zapišemo, da je imela lanska miss na sebi kar za 33 tisoč nemških mark »dodatne opreme«.

Poleg tekmovanja bo tudi precej zanimivosti za obiskovalce, gotovo pa bo najatraktivnejše dviganje modela golfa GTI nad jezero, ki bo med 11. in 12. uro. Poleg prireditve organizatorji obljublajo pestro ponudbo na stojnicah oblikovanih v slovensko vas. Ob slovenskih kulinarčnih specialitetah se bodo predstavili tudi lončarji, izdelovalci zvoncev, čipkarice in drugi, ki opravljajo že malo pozabljene obrti. Ker na Bledu ta konec tedna pričakujejo veliko gostov, pa prireditelji opozarjajo, naj se obiskovalci ne vozijo prav v center mesta in naj upoštevajo navodila redarjev.

V. Stanovnik

Eksplozija v novi jeklarni

Jesenice, 2. junija — Danes dopoldne je v novi jeklarni na Jesenicah prišlo do eksplozije v elektrooblačni peči.

»Vzrok za eksplozijo je še neznan. Verjetno pa je prišlo do okvare, ko je voda vdrila v peč. Poškodovani so nekateri deli peči, ki jih bomo popravili in peč usposobili za nadaljnje obratovanje. Ob eksploziji poškodovanih ni bilo,« je dejal vodja talilnic inženir Janez Biček.

D. S.

Sum izdaje vojaške skrivnosti

Janša v priporu

Ljubljana, 1. junija - Potem ko so delavci UNZ Ljubljana-mesto opravili preiskavo v stanovanju in na delovnem mestu Janeza Janše so zanj odredili pripor.

Oba včerajšnja ljubljanska dnevnata časopisa sta v rubriki »kronika« prinesla v zvezi s tem nekatere uradne informacije ustreznih organov. Iz njih povzemamo, da delavci UNZ Ljubljana-mesto sumijo, da je Janez Janša storil kaznivo dejanje po 1. odstavku 224. člena KZ SFRJ in so zato zanj odredili tri-dnevni pripor. Sojenje za to kaznivo dejanje, tudi kadar gre za civilne osebe je predvideno pred vojaškim sodiščem in od tod sledi v tem primeru tudi pristojnost vojaškega tožila.

Ob tem dogodku je zahteval uradno pojasnilo od republiškega sekretarja za notranje zadeve predsednik RK ZSMS Tone Anderlič, kajti kot je znano, je Janez Janša eden od kandidatov za novega slovenskega mladinskega predsednika, nastali zaplet pa lahko resno ogrozi ali celo ustavi pravkar potekajoče volilne postopke v ZSMS.

Ob izjavah Nove revije, uredništva mladinskih glasil, UK ZSMS... je v sredo, 1. junija, v prostorih CIDM-a, na Kersnikovi 4, nastala ob prisotnosti okrog 150 udeležencev - javnih delavcev, publicistov, novinarjev, profesorjev... - posebno izjava je podpisalo 25 različnih uredništva, sekcij, društev itd. ter 60 posameznikov.

Vine Bešter

IZJAVA

Navsezgodaj 31. maja 1988 so organi za notranje zadeve po nalogu vojaškega tožila preiskali stanovanje in službene prostore Janeza Janše, znanega javnega delavca, mirovnika in enega od kandidatov za bodočega predsednika ZSMS. Preiskovalci so prisotnim pojasnili, da iščejo vojaške dokumente, ki so označeni kot tajni. Pri preiskavi sta uradno povabljeni priči vztrajali, da se v zapisniku o preiskavi na službenem mestu verodostojno opiše dejansko stanje in zapiše, da na nobenem od najdenih in zaseženih papirjev ni bilo oznake o vojaški tajnosti, poleg tega pa je v zapisniku omenjena le domneva o najdbi »dela« takega dokumenta. V uradni izjavi, ki jo je republiški sekretariat za notranje zadeve zmogel posredovati javnosti šele po 36. urah od začetka obeh hišnih preiskav, pa se ogovori o najdbi zaupnega vojaškega dokumenta.

Zgroženi smo zaradi dejstva, da so Janeza Janšo po opravljeni preiskavi, zasegu dokumentov in zaslšanju - priprli. Ukrepa pripora zoper Janeza Janšo ni mogoče razumeti drugače kot:

- nov poskus zastraševanja, ki so se ga lotili nasprotniki demokratizacije, da z ustvarjanjem incidentnih in ekscenčnih primerov vzpostavijo razmere, ki bi jim omogočili nove in ostrejšje represivne ukrepe;
- poskus kriminaliziranja Janeza Janše kot kandidata za predsednika RK ZSMS, kar pomeni nedopustno vmešavanje v volilne postopke in grob pritisk na javnost;

Zaradi ravnanja z Janezom Janšo smo ogorčeni. Utemeljeno smo-človeško in državljansko-zaskrbljeni za naš ustavni red in temeljne človeške svoboščine.

ZATO ZAHTEVAMO:

1. da Janeza Janšo takoj izpustijo iz pripora;
2. če bo na podlagi najdenih in zaseženih papirjev obtožen, naj se mu omogoči, da se brani s svobode;
3. natančno in javno pojasnilo takega postopanja!
4. Da institucije oblasti razpravljajo o tem dogodku in o tem javno in jasno oblikujejo svoje stališče.

ZSMS pozivamo, da stori vse, da pripor Janeza Janše ne bo zlorabljen proti njegovi kandidaturi za predsednika RK ZSMS in v zvezi s tem podpiramo izjavo predsednika RK ZSMS Toneta Anderliča.

Javnosti tudi predlagamo, da ravna civilizirano in odločno. Delegate in predstavnike v političnih institucijah pozivamo, da v zvezi s postopanjem proti Janezu Janši zahtevajo ustrezna pojasnila in okrepijo nadzor nad delovanjem državnih organov.

V Ljubljani, 1. junija 1988

Socialni nemiri

Pred časom sprejeti ukrepi zveznega izvršnega sveta so med ljudmi naleteli na sila različne odzive. Kaj menijo o tem naši tokratni sogovorniki?

Ukrepi, o katerih je bilo sicer v najširši javnosti že nekaj časa govora, so postali ali postopoma postajajo del našega vsakdana. Čeravno različni, bolj ali manj vidni politiki preko različnih izjav opozarjajo, da je potrebno vzpostaviti zaupanje v predložene spremembe, nekateri kljub temu nejeverno zmajujejo z glavami.

Jure Cuderman: »Vem samo to, da so cene sproščene, da se je vse zelo podražilo, in da je dinar padel. Kolikor vem, je bilo takšnih ukrepov že precej, pa nobeden ni prinesel uspeha. Ljudje se bodo verjetno še bolj kot doslej zapirali sami vase.«

Vladimir Ross: »Vse kaže, da gre vse skupaj navzdol. Vse več ljudi vedno težje prenaša stalne podražitve. Večina najodgovornejših ljudi v našem gospodarstvu in politiki je zaradi preteklih neuspešnih akcij izgubila zaupanje širokih množic.«

Prvi neposredni učinki so za prenekateroga občana najbolj jasno vidni v konkretnih podražitvah nekaterih izdelkov v maloprodajni mreži na eni strani in omejitvi osebnih dohodkov na drugi strani. Čeravno moramo ob tem reči, da posamezne stvari v svoji potankosti še niso povsem dorečene, vendar sprejeti ukrepi že živijo svojo pot.

Skupina izdelkov, za katere se cene svobodno oblikujejo, je velika, saj predstavlja več kot 60 odstotkov izdelkov — meso prve in druge kakovosti, perutnina, mlečni izdelki, testenine, pivo, sokovi, vino...

Miha Žumer: »Pravzaprav ne vem kaj bi rekel. Socialne razlike so vedno večje, tako, da verjetno tudi večji socialni nemiri niso več daleč. Vedno bolj postajamo razčlovečena družba in vedno bolj je jasno, da je tisto »delavski razred na oblasti« farsa. Ljudje vidijo samo še

Niko Bekšič: »S sprejetimi ukrepi mislim, da, gledano dolgoročno, ni izhoda. Predhodne podobne akcije so bile vendar dovolj jasno izražene s slabimi rezultati. Bojim se, da lahko vse to pelje v še večje nezadovoljstvo. Kako bomo pa potem reševali situacijo?«

Vine Bešter
Foto: G. Šinik

Jeseniški planinci razmišljajo:

»Koče na Vršiču bomo kar zaprli«

Jesenice, 30. maja - Že tretje leto Cestno podjetje Kranj postavi ob most pri Eriki tablo za pet ton, tako, da avtobusi ne morejo na Vršič.

Med tolminsko in jeseniško občino potekajo v zadnjih letih resni pogovori o povezavi turizma na obeh straneh gorskega prelaza Vršič in o boljši turistični ponudbi v vseh planinskih kočah Vršiča, Trente in Kranjske gore. Pogovori se zdijo zagnani in resni, boljše turistično povezavo dveh alpskih dolin optimistično napovedujejo vsi dolgoročni turistični plani. Planinsko društvo Jesenice se je z neverjetno smelostjo in obilo prostovoljnega dela odločilo za popolno obnovo Erjavčeve kočje in ji je do zdaj uspelo kočjo pokriti, ometati, letos pa naj bi zgradili še vodni rezervoar, greznico in dokončno uredili sobo za skupna ležišča.

Že tretje leto pa jim pričakovanja o večjem turističnem obisku Vršiča prepreči Cestno podjetje, ki kot zanalasč pred turistično sezono postavi pred most ob Eriki prometno tablo z dovoljeno nosilnostjo mostu za pet ton. Lani so most vztrajno popravljali tudi v poletni sezoni, letos pa utemeljujejo omejitve s tem, da je »ena greda v mostu dotrajana.«

»Tako se dogaja, da je Vršič zaprt za avtobusni promet, ki prinaša kočam razumljivo največ obiska,« pravi predsednik Planinskega društva Jesenice Pavle Dimitrov. »Številni vozniki obrne avtobuse, saj nočejo tvegati. Sprašujejo se, le zakaj in čemu vse silne razprave o razvoju, čemu prvomajsko pluzenje Vršiča, če pa se redno tik pred sezono onemogoči avtobusni dostop na prelaz. Samo v Tičarjevem domu imamo deset zaposlenih, težko dobimo kader, zdaj pa sploh ni nobene obiska. Ne brez razloga zato razmišljamo, da bi kočje kar zaprli...«

D. Sedej

Gorenjska MDB

Kranj - Organizator letošnje regijske mladinske in pionirske delovne brigade je OK ZSMS Kranj. Mladinci se bodo udeležili MDA Bela Krajina konec julija, pionirji pa bodo odšli na MDA Suha Krajina že 12. junija.

Stanje prijavljenih brigadirjev je v posameznih gorenjskih občinah zelo različno. V Trziču se je javil en brigadir, v Škofji Loki nimajo nobene prijave, na Jesenicah je za obe brigadi 25 prijav, v Radovljici bodo imeli lastno MDB, za kateri imajo trenutno 8 prijavljenih, za regijsko pionirsko brigado ni zanimanja, v Kranju pa imajo trenutno tri brigadirje za mladinsko brigado in dvanajst brigadirjev za pionirsko brigado.

V. B.

3. GLASOVA PREJA Na temo »Križa in izvršna oblast«

bo tokrat gost »Glasove preje« in voditelja Viktorja Žaklja, predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj.

Preja bo v petek, 17. junija 1988, ob 20. uri v restavraciji hotela Creina v Kranju.

Log, 31. maja - Nekaj pred sedmo uro zjutraj se je v ostrem ovinku v Logu pri Škofji Loki zgodila prometna nesreča, v kateri je bilo ranjenih šest ljudi. Voznik tovornjaka, zasebni avtoprevoznik iz Dolenje vasi Jože Bergant, star 48 let, je prevažal neprimerno naložen tovor, visoko naložene palete, zavezane s trakom iz umetne snovi. Ta se je nenadoma pretrgal in palete so padle na cesto ravno tedaj, ko je tovornjaku nasproti pripeljal avtobus. Slednji je trčil v paleto, nato se je nanj vsul še del tovora, tako da ga je zaneslo s ceste v drevo. V nesreči so bili poleg voznika avtobusa, Romana Dermote, starega 35 let, iz Bačne, ranjeni tudi potniki Jože Cankar z Dolge njive, Mitja Jereb iz Podgore, Stanko Filipič s Srednjega Brda, Franc Malovrh s Hotavelj in Andreja Bogataj s Trebije. - Foto: G. Šinik